

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 4. NOVEMBRA 1976

ŠTEVILKA: 44. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SZ - Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju št.: 421/1-72

ODLOČNO PROTI NEGATIVNIM POJAVOM V ŽELEZARNI

Na sestanku aktiva vodstev družbenopolitičnih organizacij v Železarni v petek, 29. oktobra, so zelo kritično in samokritično spregovorili o številnih negativnih pojavih, ki se kljub sklepom in stališčem družbenopolitičnih organizacij raje povečujejo kot zmanjšujejo. Tu gre za različne pojave birokratske samovolje, tehnokracije, familiarnosti, neizvrševanje sklepov in dogovorov ter podobno.

Na zelo konkretnih pojavih, ki kažejo poskuse ločevanja poslovnih organov, oziroma vodstvenih struktur od družbenopolitičnih organizacij, odnosno razmejevanje prvih na proizvodno-tehnološke naloge, drugih pa na naloge v zvezi uresničevanja ustavnih nalog, nadalje odtuje-

vanje kadrovske politike, ki bi morala zagotavljati krepitev oblasti delavskega razreda in uveljavljanje vodilne vloge Zveze komunistov, pojave privatizacije nekaterih družbenih funkcij, neizvrševanje sklepov družbenopolitičnih organizacij v vodstvenih strukturah, zapiranje nekaterih informacij, oziroma nepravčasno informiranje in prikrivanje nekaterih podatkov, odtujevanje družbenopolitičnih organizacij od različnega dogajanja v Železarni in podobno, so na sestanku ostro in kritično analizirali stanje v Železarni. Nedvomno se vse skupaj povezuje s še vedno prisotnimi pojavi tehnokratizma in birokratizma, kar se negativno odraža v ne dovolj uspešnih akcijah v Železarni, pa naj si bo na področju nadaljnjega razvoja samoupravljanja, oziroma uresničevanja ustavnih določil, kar v bistvu pomeni nerazdružno celoto.

Na sestanku je bila poudarjena ustavna opredelitev vloge in nalog Zveze komunistov in Zveze sindikatov pri nadaljnjem razvoju socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih odnosov. Naloge družbenopolitičnih organizacij v pripravi in izvedbi za stalno povečevanje proizvodnje in produktivnosti dela ter ekonomičnosti gospodarjenja. Še posebno pa so izpostavili sklepe pete seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki je bila januarja letos, ki zavezuje komuniste v nadaljnjem boju za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov.

Vsa ta idejno politična izhodišča so bila na sestanku v bistvu osnova

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

Kljub temu da nas do svečane otvoritve in uradnega začetka poizkusne proizvodnje ločujejo samo še trije tedni, smo izdelali že precej travkov. Po posameznih agregatih so količine naslednje:

- Linija za pripravo kolobarjev 1266 ton.
- Sendzimir ogrode 807 ton.

- Zvonaste peči s previjalno linijo 60 ton.
- Dresirno ogrode 457 ton.
- Odpreda kupcem 186 ton.
- Odpreda HV Jesenice 33 ton.
- Poraba doma za testiranje okoli 400 ton.

Ves ta material je bil izlužen v kombinatu Smederevo. Pretekli teden je že začela obratovati lastna lužilna linija za mehka in dinamo jekla. Kakovost doma luženih travkov je boljša od onih iz Smedereva, ker je naša linija dodatno opremljena s hidromehanskim čistilnim strojem. Pri obratovanju linije pa se je pokazalo, da spiralec in nevtralizator kislih par, ki izhajajo iz lužilnih

(Nadaljevanje na 2. strani)

SPODBUDNI REZULTATI POSKUSNE PROIZVODNJE V NOVI HLADNI VALJARNI

V zaključni fazi izgradnje nove hladne valjarne Bela, smo med drugim pričeli s poskusno proizvodnjo mehke pločevine. Prvi kolobar kakovosti Č 0147, dimenzije 1 x 1.000 mm, je bil dobavljen podjetju UNIS - ROG Ljubljana, za njegove redne potrebe pri proizvodnji tankostenskih cevi. Čeprav je bil ta kolobar izdelan brez praktičnih izkušenj pri novi tehnologiji, smo od podjetja dobili informacijo, ki je za nas zelo spodbudna. Po ugotovitvah kupca je bila namreč kakovost pločevine, oziroma jekla popolnoma zadovoljiva, pri tolerancah debelin pa so manjša odstopanja, predvsem na koncu travkov, medtem, ko je površina kazala rahlo valovitost. Na možnost manjših odstopanj pri prvi poskusni proizvodnji, pa je bil kupec že opozorjen od delavcev v valjarni oziroma prodaji. Celotni kolobar pa so z minimalnim odpadkom uspešno predelali v cevi.

Podjetju UNIS - Rog Ljubljana smo, 2. novembra dobavili novih 185 ton mehke pločevine raznih debelin in dimenzij, pri čemer so v valjarni Bela upoštevali pripombe na prvi dobavljeni kolobar.

V obvestilu podjetje navaja, da so zelo zadovoljni, ker so kot prvi kupec predelali naše prve poskusne količine hladno valjane pločevine, in izražajo željo po še nadaljnjem tesnejšem sodelovanju.

Sporočilo podjetja UNIS - ROG Ljubljana v tem trenutku pomeni veliko spodbudo in priznanje, da lahko v današnjih tržnih razmerah s kakovostno proizvodnjo utiramo pot tudi na področju tega asortimenta, pri katerem je na tržišču uravnotežena ponudba in povpraševanje, oziroma so zaostreni pogoji plasmaja.

TEHNOLOŠKA PRODUKTIVNOST V ŽELEZARNI V ZADNJIH DESETIH LETIH

V zadnjem času predstavlja produktivnost osrednjo temo gospodarskih razprav. Da je temu tako, je glavni vzrok v tem, da samo s povečanjem produktivnosti lahko omogočimo povečanje življenjskega standarda, boljše zadovoljevanje družbenih porab in zagotovljeno realno osnovo za nadaljnji družbeni in gospodarski razvoj. Vsaka druga osnova za povečanje sredstev porabe je v bistvu samo drugačna notranja razporeditev, ki ne vpliva na višino sredstev, ki jih lahko delimo.

Z zaostajanjem rasti produktivnosti predstavlja osnovni problem uspešnosti mnogih gospodarskih organizacij. Tudi v Železarni Jesenice se temu problemu ne moremo izogniti. Da bi dobili jasnejšo sliko o gibanju produktivnosti in potem lahko primerno ukrepali na posameznih področjih, smo poskušali izdelati analizo o gibanju produktivnosti za obdobje preteklih 10 let. Ta

analiza naj bi služila le kot eden od možnih načinov prikazovanja produktivnosti, nikakor pa ne zajema celotne kompleksnosti problema, saj je mnogo širši in se ga v analizi praktično ne da obdelati.

KAJ JE PRODUKTIVNOST DELA

Produktivnost lahko definiramo na različne načine. Po mednarod-

nem dogovoru je produktivnost razmerje med količino proizvodov in količino kateregakoli parametra, ki je vložen v proizvodnjo. Po tej definiciji bi lahko produktivnost izražali na toliko načinov, kolikor parametrov je vloženih v neki konkreten proces proizvodnje. Kljub temu se velikokrat obravnava produktivnost živega dela, ki se izraža v sledeči obliki:

$$\text{produktivnost} = \frac{\text{količina izdelkov (količina učinka)}}{\text{količina vloženega dela}}$$

(Nadaljevanje na 7. strani)

V OKTOBRU ČEZ 34.000 TON ODPREME

V prvem mesecu zadnjega tromesečja smo dosegli v Železarni letošnjo rekordno odpremo naših proizvodov - 34.031 ton, pa tudi sicer je bil operativni program v mesecu oktobru presežen za dobrih devet odstotkov in je znašala skupna proizvodnja čez 140.000 ton. Vse temeljne organizacije združenega dela so presegle svoje mesečne operativne programe, doseženi rezultati po posameznih obratih pa so po prvih podatkih, pri katerih po dokončni obdelavi lahko pride do rahlega ostopenja navzgor ali navzdol, vendar pa ne bistvenega, naslednji:

TOZD TALILNICE je svoj mesečni operativni program presešla za okroglo štiri odstotke. V šamotarni so naredili kar 20 odstotkov več, kot so predvideli z operativnim programom, na plavžih so čez sedem odstotkov presegli plan proizvodnje grodja, v martinarni so presegli operativni program za okroglo tri odstotke in v elektro jeklarni za okrog en odstotek, medtem ko so v livarni svoj mesečni operativni program dosegli 100-odstotno.

TOZD VALJARNE, ki je bila pobudnik akcije, da se s pospešenim delom dosežejo kar najboljši proizvodni in poslovni rezultati, je svoj mesečni operativni program presešla za dobrih 16 odstotkov. Po posameznih obratih so dosegli naslednje rezultate: v bluming valjarni so presegli svoj operativni program za okroglo 14 odstotkov, za okroglo 16 odstotkov pa sta program presešla obrata valjarna žice in valjarna profilov, v valjarni debele pločevine pa so skoraj osem odstotkov presegli svoj operativni program.

TOZD HLADNA PREDELAVA je za slabe tri odstotke presešla svoj mesečni operativni program, ki pa je v večini primerov istoveten družbenemu planu. Najbolje so delali v profilarni, kjer so za 24 % presegli program, v žebjarji za dobre tri odstotke, v jeklovleku za dobra dva odstotka, v hladni valjarni za skoraj dva odstotka in v elektroodnom obratu za slab odstotek, medtem ko so v žičarni za dobra dva odstotka zaostali za planom, v obratu vratni podboji pa so dosegli le dobrih 45 odstotkov mesečnega operativnega programa.

Iz navedenih rezultatov je razvidno, da so vse temeljne organizacije združenega dela oziroma vsi obrati v preteklem mesecu delali zelo dobro in skoraj maksimalno izkoristili precej izboljšane tržne razmere. Če bo tak tempo trajal do konca leta, potem ob sklepu leta lahko pričakujemo pomembno boljše poslovne rezultate, kot smo jih dosegli v preteklih devetih mesecih.

Podrobne rezultate dosežene v mesecu oktobru, boste z ocenami direktorjev temeljnih organizacij združenega dela lahko prebrali v prihodnji številki Železarja.

JANEZU KOMELU IN ANTONU KELVIŠARJU LETOŠNJA NAGRADA »NOVATOR LETA«

Z namenom, da poživijo inventivno dejavnost med vsemi člani delovne organizacije železarne Jesenice, je služba za zaščito industrijske lastnine in inventivno dejavnost, skupaj z organi samoupravljanja, sindikalno organizacijo in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami ter društvom iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav ter društvom inženirjev in tehnikov, že leta 1970 začela razmišljati o posebnem priznanju za najvišje dosežke inovatorjev v Železarni.

Najprej je bila ustanovljena Lambert-Pantzova nagrada, ki se podeljuje skupaj z diplomom in plaketo za življenjsko delo in dosežek na področju metalurgije. Dosedaj sta bili priznani in podeljeni dve nagradi, prvo je prejel Marin Gabrovšek, direktor sektorja tehnične kontrole in raziskave, drugo Bogomir Homovec, direktor tehničnega sektorja. Lani, v prvem letu množične tehnične in tehnološke inventivne dejavnosti in zaščite industrijske lastnine, je bila priznana in podeljena prva nagrada novator leta Francu Potokarju, obratovodji šamotarne, za tehnično izboljšavo, ki se je nanašala na ekonomičnejši in kvalitetnejši način izdelave šamotne opeke za potrebe jeklarne. S to izboljšavo je avtor v preteklem letu ustvaril in prihranil 450.000 din. Avtorju je bila priznana nagrada v višini štirih poprečnih neto mesečnih osebnih dohodkov v preteklem letu, oziroma 11.808 din.

Sindikalna organizacija železarne Jesenice je skupaj z organi samoupravljanja in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami vztrajala, da se tudi v drugem letu TIL 76 mora podeliti nagrada novator leta.

(Nadaljevanje na 2. strani)

GENERAL ARMADE NIKOLA LJUBIČIČ NA OBISKU V ŽELEZARNI

Preteklo sredo, 27. oktobra, je obiskal našo železarno zvezni sekretar za ljudsko obrambo, general armade Nikola Ljubičić. Obisku so prisostvovali še načelnik generalštaba JLA generalpolkovnik Stane Potočar, komandant ljubljanske armadne oblasti generalpolkovnik Franc Tavčar, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo generalpolkovnik Ivan Dolničar, član izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Milan Osredkar in generalni direktor SOZD Slovenske železarne Gregor Klančnik.

V Železarni je ugledne goste sprejel glavni direktor Peter Kunc s sodelavci. Po razgovoru, v katerem je tekle beseda o proizvodnem procesu, pogojih proizvodnje, o produktivnosti, družbenopolitičnem delu in o obrambnih pripravah v našem kolektivu, so si gostje v spremstvu vodilnih delavcev Železarne ogledali elektro jeklarno, valjarno bluming-štekel, novo hladno valjarno Bela, valjarno 2400 in jeklovlek. Povsod so jih sprejeli direktorji temeljnih organizacij združenega dela in jim razložili tehnologijo ter odgovarjali na vprašanja.

Po ogledu se je k razgovoru, v katerem so goste seznanili z družbenopolitičnim in gospodarskim razvojem občine, pridružil še predsednik skupščine občine Jesenice Slavko Osredkar.

Predstavniki naše ljudske obrambe so si ogledali elektrojeklarno.

ODLOČNO PROTI NEGATIVNIM POJAVOM V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

za soočenje z navedenimi negativnimi pojavi. Razpravljali so izhajali iz dejstva, da je le z utiranjem poti ustavno opredeljenim odnosom, z razkrivanjem osnovnih vzrokov delavčeve odtujenosti in z aktivnostjo vseh organiziranih socialističnih sil, možna učinkovita borba proti navedenim in podobnim negativnim pojavom.

Na sestanku so se zadržali tudi pri prizadevanjih družbenopolitičnih organizacij v Železarni in doseženih rezultatih. Pri tem so kritizirali odnose nekaterih poslovnih organov, oziroma posameznih vodilnih delavcev, ki na družbenopolitične organizacije v Železarni gledajo skozi posamezne vodilne delavce v teh organizacijah, ne pa skozi organizacijo kot celoto in njeno ustavno opredeljeno vlogo. Pri tem so še posebej poudarili neizvrševanje sklepov družbenopolitičnih organizacij v nekaterih sredinah, še posebno v vodstvenih strukturah. To se kaže tudi v tem, da se na vrsto sklepov oziroma stališč, sprejetih na zadnji seji konference ZKS Železarne ni reagiralo, oziroma, da se slabosti in napake, na katere je seja opozorila, še vedno pojavljajo. Še posebno ostro so pri tem izpostavili vlogo in naloge ter odgovornost komunistov, ki izhajajo iz kongresnih dokumentov in kasnejših sej centralnega komiteja ZKS, še posebno že omenjene pete seje. Težko bi to opredelili za namerno ali nenamerno omalovaževanje, ali odstopanje od sprejetih stališč, je bilo poudarjeno na sestanku, vendar pa je treba vedeti, da gre pri teh ljudeh za višje in visoko izobražene kadre, ki jim te stvari ne bi smele biti nepoznane, oziroma tuje.

Kritično so na sestanku ocenili tudi vlogo kolegija Železarne, na katerem se običajno že oblikujejo določena stališča, ki pa se ne filtrirajo skozi samoupravne organe in družbenopolitične organizacije. Na tem nivoju je še vedno preveč odločanja in opredelitev, namesto predlogov in dogovarjanj s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami za nadaljnjo skupno akcijo. Kolegij si v bistvu prilašča obravnavo o vseh problemih in vprašanjih, ki se pojavljajo v Železarni, kar pomeni izločanje iz teh razprav tako samo-

upravne kot družbenopolitične strukture. V tem je tudi večkrat vzrok za ne dovolj uspešne akcije, ker se običajno dovolj pozitivna stališča in sklepi oblikujejo mimo omenjenih struktur.

Na sestanku so tudi poudarili, da je ob takih pojavih in odnosih kritika in samokritika popoln formalizem, ali pa se na kritiko reagira prežaljeno, večkrat pa tudi neprizadeto.

Na sestanku aktivna vodstva družbenopolitičnih organizacij v Železarni - Zveze komunistov, sindikata in ZSMS - so enoglasno zahtevali, da je vsem takim in podobnim negativnim pojavom treba na-

povedati neizprosno boj. Še s posebno odgovornostjo pa je treba obravnavati člane Zveze komunistov, ki na te negativne pojave ne reagirajo, ali pa so celo sami nosilci teh pojavov. Poudarili so tudi odgovornost vseh komunistov v Železarni pri urensničenju kongresnih dokumentov in sprejetih stališč in sklepov. Posamezniki, ki so na vodilnih delovnih mestih in ki se ne bodo ravnali tako, kot nam narekujejo ustavna določila, ki jih je sprejela velika večina delovnih ljudi in občanov Jugoslavije, so ob sklepu poudarili, ne bi smeli imeti mesta v Železarni, še posebno pa ne vodilnega delovnega mesta.

ZAKAJ UKINITEV REŠILNE POSTAJE?

V 43. številki Železarja smo prebrali članek Janka Fona pod naslovom Bolje več kot manj rešilnih postaj. Kot odgovorna služba se čutimo dolžne, da temu članku še mi dodamo nekaj pojasnil.

ZAKAJ TAKO NENADEN PADEC ZAPOSLENIH?

Zdravstveno varstvo železarjev je bilo organizirano že pred vojno. Imeli smo le skromno opremljeno rešilno postajo, v kateri so bili zaposleni trije industrijski bolničarji. Obrati so imeli omarice za prvo pomoč z najnujnejšim materialom. Kasneje so naučili osnov prve pomoči tudi gasilce, da so lahko nudili pomoč pri nesrečah prvo pomoč v obratu in jih prepeljali na rešilno postajo.

Po osvoboditvi je bila skrb za delovnega človeka postavljena na prvo mesto. Temu ustrezno se je razvijalo tudi zdravstveno varstvo delavcev, tako da se danes lahko v Železarni Jesenice pohvalimo z dobro organizirano zdravstveno službo. Do nedavnega je bilo na petih rešilnih postajah (glavni vhod, plavž, HVŽ, Javornik, valjarna Bela) zaposlenih 21 zdravstvenih delavcev. Z letošnjim letom se je to število zmanjšalo na 15, tako da je bilo delo na vseh petih rešilnih postajah nemogoče organizirati. Ker ne smemo sprejemati novih delavcev, smo bili primorani zapreti rešilno postajo pri glavnem vhodu. Nezadovoljstvo delavcev se je kmalu pokazalo na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

Ker namen rešilnih postaj ni le nudenje prve pomoči, pač pa tudi razvijati zdravstveno prosveto zaposlenih, smo pričeli namesto priučenih industrijskih bolničarjev zaposlovati srednje medicinske sestre. Kmalu smo našli na oviro - sestra s srednjo izobrazbo je v primerjavi z ostalimi sorodnimi profili v Železarni Jesenice zelo nizko vrednotena. Vsi poskusi za kakršnokoli napredovanje so bili zaman. Zdravstveni delavec na rešilni postaji je, kljub številnim reorganizacijam v zvezi z delovnim mestom, osebnimi dohodki ipd., ostal na istem mestu kot pred leti. Zato si je vsaka sestra pomagala sama po svoje in si poiskala delo drugje, kjer je bila bolj cenjena in vrednotena. Tako je od 1970. leta zapustilo Železarno kar 16 medicinskih sester. Od teh jih je bilo veliko, ki niso bile pri nas niti eno leto.

V zdravstvu bolničarjev ni več zdravstveni delavci, kar jih je še ostalo, iz Železarne odhajajo. Zato se sprašujemo, koliko časa bodo ob taki kadrovski politiki delale še tiste štiri rešilne postaje, ki so ostale?

V pravilniku o opremljenosti in postopku za prvo pomoč in o organiziranju reševalne službe za primer nesreče pri delu so natančno določene naloge delovne organizacije. Naj jih nekaj naštejemo:

1. člen

S tem pravilnikom so predpisani postopek za prvo pomoč in organiziranje reševalne službe, material, oziroma oprema, ki sta potrebna za prvo pomoč, ter pogoji, ki jih morajo glede strokovnosti izpolnjevati tisti, ki to delo opravljajo...

2. člen

Poškodovanim in naglo zbolelim ljudem na delu mora biti zagotovljena takojšnja prva pomoč na samem kraju, v skladu s sodobnimi metodami prve pomoči.

5. člen

Poškodovani ali naglo zboleli osebi na delu se mora prva pomoč izkazati takoj na najbližjem kraju, kjer je to mogoče, da ne bi nastopile zaradi odlašanja hujše posledice...

6. člen

Prvo pomoč izkazujejo poškodovanim, oziroma naglo zbolelim delavcem posebej za to usposobljene osebe...

Ali nimamo mi v Železarni te službe organizirane, kot jo določa pravilnik? Zakaj bi zaradi pomanjkanja kadra, ki se lahko nadomesti, uničili vse to, za kar smo si dolga leta prizadevali?

Naj pojasnimo še pripombo tov. Fona v zvezi z reduciranjem zdravil na rešilni postaji. Kot smo že omenili, rešilna postaja ni omejena le na prvo pomoč, pač pa izvaja tudi druge manjše storitve (oskrbo manjših poškodb, dajanje tablet proti bolečinam itd.). Tako pride lahko delavec v primeru bolečin (zobobol, glavobol ipd.) na rešilno postajo po tablete. Ker pa je bila potrebnost tega materiala zelo velika, zanj pa vemo, da je včasih lahko tudi »dvojni meč«, smo ta material zmanjšali na minimum. Opazili smo tudi, da po tablete proti bolečinam hodijo stalno eni in isti delavci, kar lahko vodi v tabletomanijo. Zato skušamo te delavce poslati k zdravniku na specialni pregled in tako ugotoviti morebitne vzroke bolečin.

Za prehladna obolenja pa vsako leto organiziramo preventivno akcijo, s katero skušamo z Bimolinom in C-vitaminom ter preventivnim cepitvijo zaščititi delavce pred morebitno boleznijo.

Socialno zdravstvena služba

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

(Nadaljevanje s 1. strani)

banj, še ne delujeta povsem v redu, zato smo luženje začasno ustavili, dokler ne rešimo problema.

Pri večimenskem obratovanju so še vedno prisotni kadrovske problemi. Vsi v Železarni se trudimo, da bi ta problem uspešno rešili in pričakujemo, da bomo z naslednjim tednom začeli z dvoimenskim obratovanjem na liniji za pripravo kolobarjev, lužilni liniji in Sendzimir ogrodi. Ostale naprave, še potrebne za proizvodnjo mehkega jekla, to je: previjalna linija, dresirno ogrodi in linija za vzdolžni razrez, pa pri dosedanjem obsegu proizvodnje lahko delajo samo na eno izmeno. Zvornate peči pa že sedaj obratujejo na štiri izmene. Poleg izvajanja plana za mehko jeklo, ki znaša do konca leta 1976 skupno 5.000 ton, se intenzivno pripravljamo za poizkusno proizvodnjo ostalih dveh kakovostnih grup, to je, dinamino in nerjavnih trakov.

Trenutno imamo na zalogi 350 ton dinamino in 25 ton nerjavnih toplotvaljanih trakov. Pričakujemo, da bo

zaloga do konca leta narasla na planirano količino, ki je potrebna za normalni začetek proizvodnje.

Oskrba toplotvaljanih trakov za globoki vlek je v količinskem pogledu v sedanji situaciji zadovoljiva, saj imamo skupaj s količino, ki je še na luženju v Smederevu, zaloge okrog 2500 ton. Kakovost kolobarjev in trakov iz naše vroče valjarne je večkrat problematična. Sklep kvalitete konference je, da se trakovi odpremljajo po Evronormah, kar pa vedno ni slučaj. Računamo pa, da se bo situacija izboljšala, ko se bodo delavci v vroči valjarni zavedali, da morajo hladni valjarni Bela dobavljati ravno tako kakovostni vložek, kot ga dobavljajo tujim kupcem.

Če ob koncu ocenimo situacijo pred uradnim začetkom proizvodnje proizvodnje in pozabimo tendenciozne govorice, katerim smo bili priča pretekli teden, potem lahko rečemo, da se vse odvija po predvidenem načrtu in da se ni bati za prodajo in kakovost izdelkov, po katerih je že sedaj tako povpraševanje, da mu v sedanji fazi ne moremo ugoditi.

ZAKAJ RAZVELJAVITEV SKLEPOV?

V zadnjem času so se med delavci v železarni Jesenice in v javnosti pojavile netočne in zlonamerne govorice o tem, da imamo sedaj v našem družbenem sistemu še dve novi instituciji - sodišče združenega dela in družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki zagovarjata nepravilnosti posameznih delavcev, podpirata slabe delavce in celo dajeta zaščito tistim, ki kradejo.

Domnevno je del teh govoric zasnovan na temle primeru: Dva delavca temeljne organizacije združenega dela V. iz Železarne Jesenice sta, na škodo zunanjega podjetja E., ki je opravljalo elektro-monterska dela v Železarni, storila tatvino orodja in materiala.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti v temeljni organizaciji združenega dela V. je oba delavca spoznala za odgovorna za hujšo kršitev delovnih dolžnosti, za vlom in krajo materiala v vrednosti nad 10.000 din in izrekla najstrožji ukrep - prenehanje lastnosti delavca v združenem delu.

Oba delavca sta vložila zahtevo za varstvo pravic, o čemer je odločal delavski svet temeljne organizacije združenega dela, tako da zahtevi za varstvo pravic ni ugodil in je potrdil ukrep komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti kot pravičen. Delavca sta nato vložila zahtevek za varstvo pravic pri sodišču združenega dela.

Sodišče združenega dela je razveljavilo sklep komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in sklep delavskega sveta temeljne organizacije združenega dela V., ker je ugotovilo take nepravilnosti v postopku, da ni bilo mogoče odločiti drugače, kot razveljaviti odločitve komisije in delavskega sveta.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti namreč ni dosledno ugotovila natančnega dejanskega stanja in najpomembnejših dejstev, kdo od obeh delavcev je vlomil in jemal, kdo pa je samo jemal, kar je za stopnjo odgovornosti pomembno. Komisija je vsakega od obeh delavcev spoznala za odgovornega za krajo materiala v vrednosti nad 10.000 din. Okrožno sodišče, ki je primer obravnavalo v kazenskem postopku, je ugotovilo, da je prvi delavec vzel na škodo podjetja E. predmete v vrednosti 1.245,80 din in na škodo temeljne organizacije predmete v vrednosti 149,60 din, pri čemer je ugotovljeno, da je predmet z vrednostjo 80 din vzel že leta 1974 in je torej pregon kršitve že zastarel. Za drugega delavca je kazensko sodišče ugotovilo, da je na škodo podjetja E. odnesel material v vrednosti 5.696,95 din, kar je tudi znatno manj, kot je zapisano v sklepu komisije. Oba delavca sta bila namreč pred okrožnim sodiščem primerno strogo kaznovana za kaznivo dejanje.

Delavski svet temeljne organizacije združenega dela zahtevam za varstvo pravic delavcev ni ugodil in je potrdil odločitve komisije kot pravične. Iz sklepa DS izhaja, da niti ni ugotavljal krivde in stopnje odgovornosti.

Sodišče združenega dela je poleg nepravilnosti v postopku komisije ugotovilo še to, da delavski svet, tedaj ko je obravnaval in odločal o zahtevi za varstvo pravic obeh delavcev, ni bil sklepčen, saj je bilo od 31 članov DS navzočih le 13, od katerih je devet glasovalo za potrditev izrečenega ukrepa.

Zaradi nepravilnosti v postopku komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti, ko dejansko stanje kršitve ni bilo v celoti in do kraja

razčiščeno in odgovornost delavcev ni bila dovolj natančno ugotovljena, ter zaradi nepravilnosti, da je DS odločal o zahtevi za varstvo pravic, čeprav zaradi nesklepčnosti ne bi smel odločati, je sodišče združenega dela odločitev obeh organov razveljavilo.

Take odločitve in tako ravnanje sodišča združenega dela ne pomenijo zagovarjanja in zaščite nepravilnosti delavcev, ki kršijo svoje delovne dolžnosti, storijo kaj na škodo družbenega premoženja in kršijo samoupravne akte. Take odločitve sodišča združenega dela pomeni pouk in opozorilo, da je treba postopke zaradi kršitev delovnih dolžnosti in drugih kršitev izpeljati dosledno, po vseh pravilih, ki pa jih v tem sestavku ne bomo navajali. Treba je spoštovati procesne in materialne določbe samoupravnih aktov, kakršne so sprejeli delavci temeljne organizacije združenega dela sami.

Očitek, da družbeni pravobranilec samoupravljanja zagovarja slabe delavce in celo kršitelje delovnih dolžnosti, pa domnevno izvira iz tega, da iz nekaterih OZD in TOZD resnično prihajajo delavci k temu organu na razgovore, na posvete in tudi po pravno pomoč. Ni izključeno, da so med temi delavci tudi taki, ki so v svoji delovni organizaciji v postopku zaradi kršitev ali v sporih iz različnih razlogov. To pa ne pomeni, da družbeni pravobranilec samoupravljanja vselej in v vsakem primeru zagovarja ali zastopa delavca, mu daje potuho, ga hrabri, tudi če je storil kaj nepravilnega, ali je v svoji delovni organizaciji zapisan kot »slab delavec«.

Delavci so dokaj dobro obveščeni o obstoju institucije združenega pravobranilca samoupravljanja, manj pa o tem, kaj so njegove naloge in pristojnosti. Zakon o družbenem pravobranilcu samoupravljanja določa naloge in pristojnosti tega organa, v praksi pa se dogaja, da mora družbeni pravobranilec samoupravljanja delovati vsestransko - od dajanja pomoči neuki stranki, do razpravljanja o politični vsebini samoupravnih rešitev in odločitev. Prav bi bilo, da bi delavci več vedeli o pristojnosti in delovanju sindikalne pravne pomoči, sodišča združenega dela, družbenega pravobranilca samoupravljanja in še vseh drugih samoupravnih in državnih organov.

Družbeni
pravobranilec
samoupravljanja
Albin KOBENTAR

DOPIŠUJTE
V ŽELEZARJA

Janez Komel in Anton Kelvišar letošnja prejemnika nagrade novator leta

JANEZU KOMELU IN ANTONU KELVIŠARJU LETOŠNJA NAGRADA »NOVATOR LETA«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zato je bil izdelan nov pravilnik za podelitev te nagrade. Na osnovi tega je služba za zaščito industrijske lastnine in inventivne dejavnosti sestavila spisek tehnoloških in tehničnih inovacij, ki so bile v preteklem letu najvišje ocenjene, oziroma, katerih avtorji so ustvarili najvišje prihranke in koristi v letu 1975.

V konkurenco najboljših inovacij, uvedenih v proizvodni proces v letu 1975, se je uvrstila tehnika in tehnološka izboljšava št. 2138 in 2139. Le-ta se nanaša na povečanje storilnosti in izboljšanje kakovosti pri proizvodnji patentirane žice s 3.783.466 din prihrankov in koristi na leto. Na drugo mesto se je uvrstila tehnika in tehnološka inovacija št. 2158, ki pomeni novo tehnologijo kakovostne izdelave aglomerata v novi aglomeraciji za potrebe plavžev. S to izboljšavo so avtorji prihranili v preteklem letu 2.303.500 din. Na tretje in četrto mesto sta se uvrstili izboljšavi št. 2129 (struženje zlomljenih elektrod z letnimi pri-

hranki 1.913.656 din) in št. 2143 (prenos valjanja z valjčne proge profila 340 na progo profila 450 z letnimi prihranki 927.200 din) in tako dalje.

Odbor za podelitev nagrade novator leta je tik pred dokončno odločitvijo zahteval od komisije za novatorstvo in racionalizacije pri delavskem svetu TOZD Hladna predelava, ki je osnovno ocenjevala tehnični izboljšavi št. 2138 in 2139 kot eno tehnično izboljšavo, da to inovacijo loči. Zato je odbor za podelitev nagrade končno obravnaval in ocenil le izboljšavo št. 2138 in vodilnim avtorjema Janezu Komelu in Antonu Kelvišarju priznal letošnjo nagrado »novator leta«.

Nagrada je bila priznana in podeljena avtorjema na seji delavskega sveta Železarne, 29. oktobra, v višini štirih poprečnih neto osebnih dohodkov zaposlenih v TOZD in v Železarni v letu 1975, kar znaša 14.708 dinarjev, skupaj s plaketo in častno diploma.

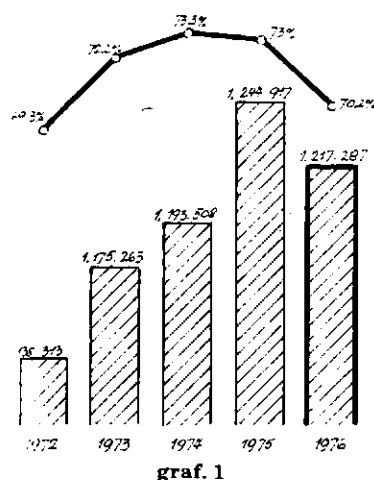
Uspešnima avtorjema Janezu Komelu, obratovodji žičarne, in Antonu Kelvišarju, tehnologu v žičarni - TOZD Hladna predelava, iskreno čestitamo k doseženim uspehom in prejetemu priznanju.

POSLOVNO POROČILO ZA PRVIH DEVET MESECEV

Zadnje dni oktobra so pristojni samoupravni organi temeljnih organizacij in pristojni skupni samoupravni organi Železarne obravnavali poslovno poročilo za prvih devet mesecev letošnjega leta. Vsi samoupravni organi so neugodno ocenili rezultate poslovanja v tem obdobju. Spodbudno v tej oceni pa je, da so rezultati v zadnjem, tretjem četrtletju pozitivni, in vse kaže, da bodo tudi ob koncu leta boljši. Takšne ocene samoupravnih organov in izjava glavnega direktorja Železarne na seji delavskega sveta Železarne, da razlaga eno najmanj uspešnih poslovnih poročil, odkar je na tem delovnem mestu, so nas v centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje spodbudile, da smo poskusili osnovne kazalce poslovanja in dela v letošnjih prvih devetih mesecih grafično prikazati in jih primerjati z enakimi obdobji v zadnjih petih letih.

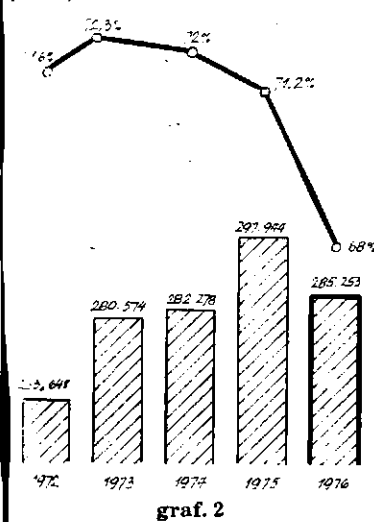
Grafični prikaz vsebuje proizvodnjo, produktivnost in dohodek.

PROIZVODNJA

graf. 1

SLIKA 1 kaže skupno proizvodnjo po količini za vsako leto v posebnem stolpcu. Številka nad stolpcem govori, koliko ton smo v devetih mesecih tistega leta naredili. Prelomljena črta nad stolpci pa pove, koliko smo v enakem obdobju v procentih izpolnili letni plan (75 % bi bilo 100 % devetmesečnega plana).

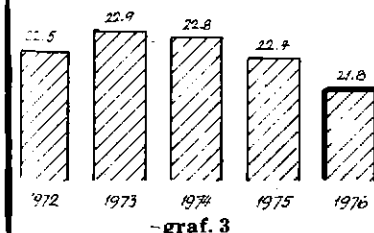

graf. 2

SLIKA 2 je podoben prikaz, velja pa za blagovno proizvodnjo, to je tisto proizvodnjo, ki jo prodajamo.

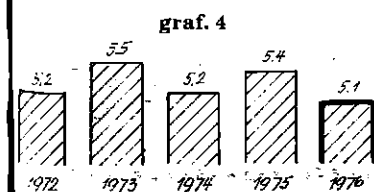
PRODUKTIVNOST

Produktivnost prikazujemo v treh slikah, enkrat glede na skupno proizvodnjo, drugič glede na blagovno proizvodnjo in tretjič vrednostno.

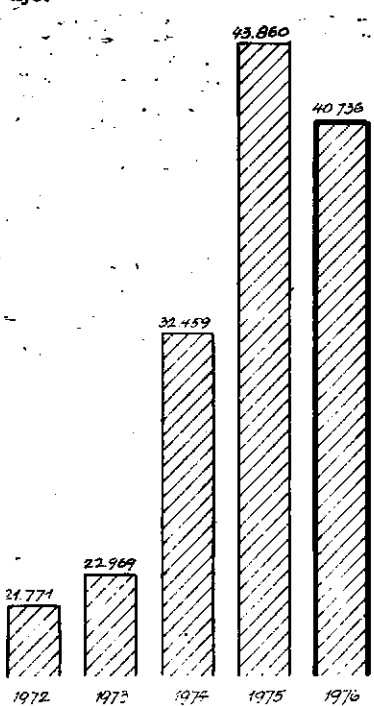
graf. 3

SLIKA 3 prikazuje produktivnost, izračunano za skupno proizvodnjo. Številke nad stolpci povejo, koliko ton skupne proizvodnje na enega zaposlenega in na mesec smo naredili.

graf. 4

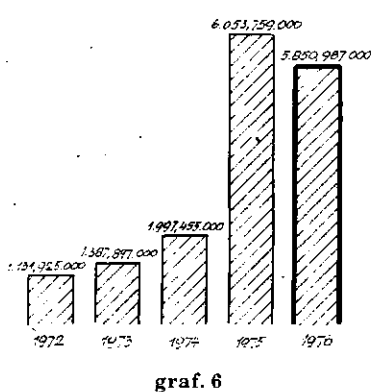
SLIKA 4 prav tako kaže, koliko ton na zaposlenega in na mesec smo naredili, vendar tokrat le za blagovno proizvodnjo.

SLIKA 5 pa kaže produktivnost glede na vrednost proizvedenega in prodanega blaga. Številke nad stolpci govore, koliko dinarjev smo na zaposlenega in na mesec pridelali.

Za izračun vseh treh prikazov produktivnosti smo upoštevali vse zaposlene v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih (razen gostinske enote), vključno z upokojevcem.

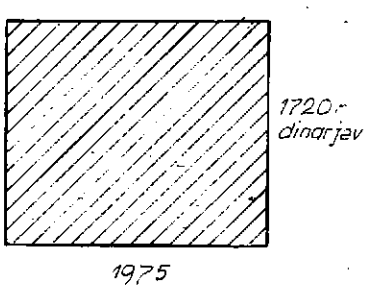
DOHODEK

graf. 6

SLIKA 6 prikazuje gibanje celotnega dohodka, izračunanega po fakturirani realizaciji, številke pa povejo, koliko je bilo celotnega dohodka v prvih devetih mesecih vsakega leta posebej.

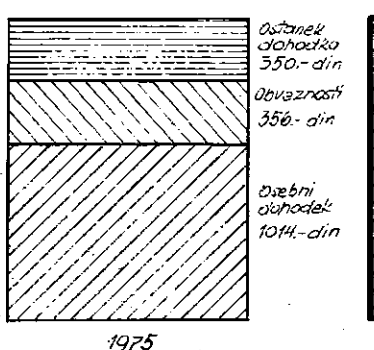
SLIKA 9 kaže, koliko dinarjev dohodka vsebuje 1 tona našega jekla ali izdelkov. Primerjamo samo lansko in letošnje devetmesečno obdobje.

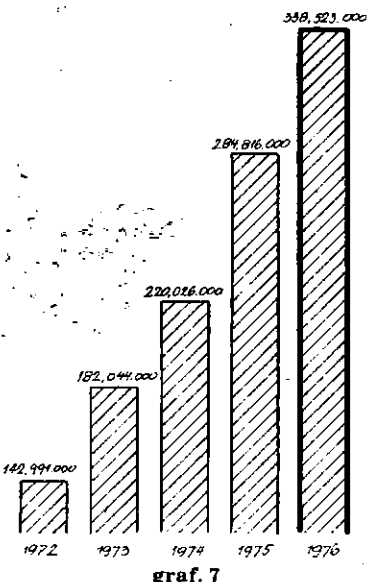
graf. 7

SLIKA 10 pa prikazuje, koliko ta tona vsebuje osebnega dohodka, kolikšne so obremenitve zakonskih obveznosti in koliko dohodka se ostane. Zaradi primerjave teh treh postavk dohodka smo v prikazu za leto 1975 in 1976 vzeli isto količino (100 %) in je primerjalna le notranja odvisnost posameznih postavk dohodka.

Naš center za proučevanje samoupravljanja in informiranje je k takšnemu prikazu poslovnega

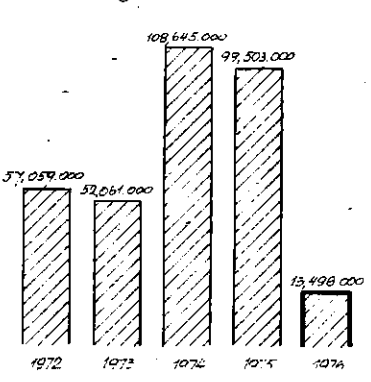

graf. 8

graf. 9

SLIKA 7 kaže, koliko je bilo izplačanega bruto osebnega dohodka. Moramo opozoriti, da v številkah nad stolpci niso samo mesečna oseba izplačila, temveč vsa izplačila, ki gredo v breme osebnega dohodka.

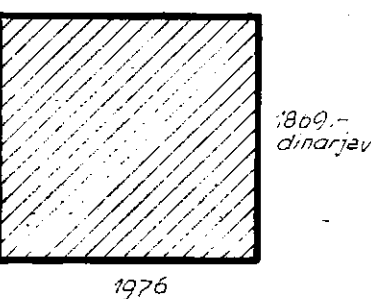

graf. 10

SLIKA 8 prikazuje, koliko smo ustvarili v prvih devetih mesecih vsakega leta ostanka dohodka ali »dobička«, pri tem pa moramo opozoriti, da številke prikazujejo ostanek dohodka po fakturirani realizaciji, to je, po izstavljenih računih prodanega in odpremljenega blaga, ne pa po plačanih računih. Po plačanih računih prikaz ne bi bil primerljiv, čeprav bi ga, glede na zakonska določila, morali izračunati in prikazati. Ker so se zakonska določila v času izračunavanja poslovnega uspeha večkrat menjala, nimamo jasne slike, kolikšen je ostanek dohodka, glede na plačane račune, po enem določilu izkazujemo 60 milijonov, po drugem pa 112 milijonov izgube. To pa pomeni, da smo v tovarni več porabili, kot pa smo za prodano blago iztržili na tržišču.

V naslednjih dveh slikah imamo še dve zanimivi primerjavi, koliko je pravzaprav vredna tona našega jekla, oziroma izdelka.

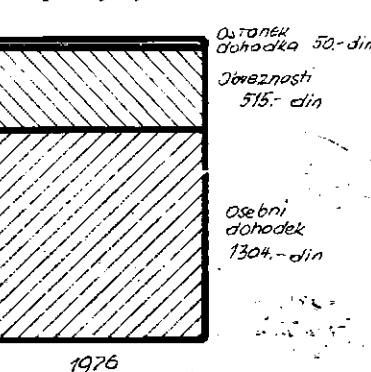
SLIKA 9 kaže, koliko dinarjev dohodka vsebuje 1 tona našega jekla ali izdelkov. Primerjamo samo lansko in letošnje devetmesečno obdobje.

graf. 11

uspeha pristopil tudi na zahtevo in željo večine samoupravnih delovnih skupin, ko smo na podoben način prikazali poslovni uspeh za leto 1975. V naslednji številki nameravamo prikazati tako slikovito še delo posameznih obratov, v katerem bi bili zajeti: skupna in blagovna proizvodnja, izpolni, produktivnost in morda še kaj, če bomo imeli podatke.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

graf. 12

ČESTITAMO

Aleš SOKLIČ, iz obrata ETE, je diplomiral na prvi stopnji visoke tehnične šole v Mariboru in si pridobil naziv inženir elektrotehnike.

Sašo PIBER, iz obrata žičarna, je diplomiral na prvi stopnji visoke tehnične šole v Mariboru in si pridobil naziv inženir strojništva.

Stanko PETROVČIČ, iz obrata VEN, Franci SVETINA, iz obrata RTA in Stanislav ŽAKELJ, iz obrata VEN, so diplomirali na tehnični strojni in elektro šoli v Kranju, na elektro tehničnem odseku in si pridobili naziv elektro tehnik – šibki tok.

Milena LUŽNIK, iz obrata VEN, je diplomirala na ekonomski srednji šoli na Jesenicah in si pridobila naziv ekonomskega tehnik.

Vsem diplomantom iskreno čestitamo in jim želimo veliko uspeha na delovnih mestih in osebnega zadovoljstva pri delu.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 8. 11.	MOLAN IVAN	BURJA ANTON, st.
TOREK – 9. 11.	SVETINA BOGOMIR	BENEDIČIČ MITJA
SREDA – 10. 11.	SEKLOČA PETER	AŽMAN ZVONE
ČETRTEK – 11. 11.	CUZAR ALOJZ	LEBAN IVO
PETEK – 12. 11.	TUMA SLAVKO	BERNIK FRANC
SOBOTA – 13. 11.	BRUMAT MARTIN	PIKON JANEZ
NEDELJA – 14. 11.	POGAČAR KAREL	REKAR VINKO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 8. do 13. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. obratna ambulanta,
popoldan: II. in IV. obratna ambulanta.
V soboto, 13. novembra, samo dopoldan II. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta,
popoldan: I. zobna ambulanta.
V soboto, 13. novembra, samo dopoldan II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PREMALO STORJENEGA ZA VARNOST PRI DELU

Na pettonskem žerjavu v žarilnici HVŽ so izvršili generalni remont, na katerem niso predhodno poskrbeli za varnost. Na tej progi sta dva žerjava. Žerjav, ki je bil v remontu, ni imel zaščitne cokle na tirnicah, pred zaščito obratovalnega žerjava, pa tudi nobenega opozorilnega znaka ni bilo, da bi žerjavovodja na obratovalnem žerjavu varneje delal.

Veliko govorimo o zaščiti delovnega človeka, toda še vedno je premalo storjenega. Ko žerjavovodja opozarja na napake, ki se delajo že več let, naleti pri odgovornih na gluha ušesa. Predpostavljamo morajo vedeti, da je žerjavovodja moralno in materialno odgovoren za varnost delavcev pod žerjavom. Le-ta pa večkrat ne more varno delati, ker na progi, o kateri je govora v uvodu, obratujeta dva žerjava in bi morala biti dva metra od odbijalca nameščen na zaščitna cokla, pa tudi žerjavovodje 7,5-tonskega žerjava bi morali biti na to opozorjeni. Naj povem, da ima 7,5-tonski žerjav mirujočo kabino in je zato delo z njim na globinskih pečeh zelo težavno, ker je razdalja med žerjavovodjem in bremenom čez 20 m, zato je delo zelo natančno. Pettonski žerjav ima premično kabino in je za taka dela veliko primernejši, tako da je žerjavovodja s kabino na istem mestu kot breme. Ker je eden od žerjavovodij odklonil delo na globinskih pečeh, ga je delovodja poslal domov in mu napisal neopravičen izostanek. Kaj bi se zgodilo, ko bi se, na primer, slučajno kaj zataknilo na žerjavu ali kaj odpovedalo, saj je lahko za to več vzrokov. Ker žerjav ni bil po predpisih zavarovan, bi nasprotni žerjav lahko udaril vanj, na njem pa je bilo včasih tudi do 15 delavcev. Kakšne bi bile posledice, je več kot jasno.

Zamenjava kabine je ne srečo minila brez nesreče. To pa nas ne sme uspavati in nas spravljati v ravnodušnost, da bi se kdaj dovolili tako grobo kršitev varnostnih predpisov, kot je bila ravno v tem primeru.

Že dolgo časa sem zaposlen na tem delovnem mestu kot žerjavovodja in še nikjer nisem videl, da bi uporabljal zaščitno coklo, kjer obratujeta dva žerjava na eni progi. Tak primer pride v poštev največkrat, ko se eden od žerjavov pokvari. Žel bi, da predpostavljani bolj cenijo

delo žerjavovodje, kot tudi vsi sodelavci, ki so v skupnem delu z žerjavovodji. Tako delo je varnejše in bogatejše pa tudi produktivnejše. Ko bi bilo sodelovanje boljše in bolj enotno, bi bilo manj nesreč. Vsakdo bi moral izvajati delo, tako kot zahtevajo predpisi, in storiti vse za varnost pri delu, preden začnemo delati.

Sestavek sem napisal dobronamerno, da se taki primeri ne bi več dogajali.

Ivan Stanko
HVŽ

Železarski globus

INDIJA

V industrijskem ministruvstvu za železarsko industrijo so prepričani, da bo leta 2000 letna proizvodnja surovega jekla znašala 75 milij. ton. Da bodo to dosegli, bodo modernizirali in povečali že obratujoče železarne, zgradili pa bodo tudi dve novi. Prvo v zvezni državi Maharashtra, katere letna proizvodna zmogljivost bo znašala tri milij. ton surovega jekla. Druga bo locirana nekje v zvezni državi Madhya Pradesh. Njena letna proizvodna zmogljivost pa bo od 3 do 6 milij. ton surovega jekla.

JAPONSKA

V železarni Yawata, ki pripada železarski družbi Nippon Steel Co., bo v kratkem pričela obratovati nova proga za valjanje brezžvičnih cevi. Pri tem je zanimivo, da bo valjala cevi s premerom do 405 mm, kar je za tovrstne cevi največja dimenzija na svetu. V začetku bo proizvodnja mesečno 25.000 ton cevi, s kasnejšim možnim povečanjem proizvodnje na 40.000 ton mesečno.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

19. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Alojz KALAN je sklical 19. sejo za petek, 29. oktobra, s temle dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, poslovno poročilo za prvih 9 mesecev, posojilo za ceste, združevanje sredstev, smernice za plan za leto 1977, podelitev nagrade NOVATOR LETA, imenovanja in poročila odborov.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili izvršeni, nekateri pa so daljšega pomena in se še izvajajo.

Poslovno poročilo za prvih 9 mesecev letošnjega leta je na seji obširno tolmачil glavni direktor. Poslovno poročilo so sprejeli na podlagi soglasja delegacij TOZD in DSSS, skupaj s stališči in ugotovitvami odbora za gospodarstvo, ki jih objavljamo v današnji številki Železarja v poročilu 54. seje odbora za gospodarstvo. Posebej so poudarili, da je treba sklepe 18. seje pod točko 2, ki so bili sprejeti v zvezi z izpolnjevanjem akcijskega programa, še naprej dosledno izvajati.

V nadaljevanju seje so sprejeli informacijo pomočnika glavnega direktorja o izidu akcije za vpis posojila za ceste v grupi delavcev, ki delajo v združenem delu.

Na osnovi sprejetih sklepov v TOZD so sklenili, da bo železarna Jesenice vpisala posojilo za ceste iz dohodka TOZD v višini 1 % od bruto OD iz leta 1976, v dveh obrokih.

Na predlog sektorja za novogradnjo in na osnovi sklepov, sprejetih na delavskih svetih TOZD in odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, so ugotovili, da je bilo v TOZD sprejeto združevanje sredstev za projekte:

1. Zračna naprava za štitične vozove - TOZD Talilnice
2. Škarje za staro železo - TOZD Talilnice
3. Naprava za odpravljanje elektro peči - TOZD Talilnice
4. Odvijalno ravnalni stroj, odvijalna naprava, peskarski stroj za je-klovlek - TOZD Hladna predelava
5. Zamenjava oblikovalnega stroja št. 3 v profilarni - TOZD Hladna predelava
6. Strojne delavnice Javornik - TOZD VET
7. Zamenjava lokomotive - TOZD VET

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne so pooblastili, da v imenu delavskega sveta, v nujnih primerih sklepa o spremembi pogojev nabave in investicij, na osnovi predhodne razprave na odborih za gospodarstvo TOZD in da o sprejetih poročila na naslednji seji delavskega sveta Železarne.

Ugotovili so, da so delavski sveti TOZD sprejeli novo finančno konstrukcijo za nabavo brusilnega stroja za slabe in sklep o združevanju dodatnih sredstev v višini 5.597.200 din.

V nadaljevanju seje so ugotovili, da so delavski sveti TOZD Talilnice, Hladna predelava in Valjarne sprejeli sklepe o združevanju sredstev za nakup prostorov in opreme od Univerzale, medtem ko TOZD VET sklepa o združevanju sredstev za ta namen ni sprejela, ker so menili, da je cena za nakup prostorov previsoka in da bi morali razmisliti o drugih možnostih, da se z Univerсалom dogovorimo o nižji ceni ali pa da raz-

mislimo o gradnji lastne poslovne stavbe.

Delavskemu svetu TOZD VET so priporočili, da o predlogu ponovno razpravlja, oziroma, da TOZD v usklajevalnem postopku sprejmejo enoten sklep. O dokončnem sklepu delavskih svetov TOZD je treba seznaniti delavski svet Železarne na naslednji seji.

Sprejeli so informacijo, ki jo je posredoval direktor sektorja za ekonomiko in organizacijo, o smernicah za plan za leto 1977 in jih dajejo v javno razpravo in sprejem na zboru delavcev.

Na osnovi sklepa 18. seje delavskega sveta Železarne so bili seznanjeni z informacijo delavskega sveta skupnih služb o premakljivem delovnem času in ugotovili, da je sklep delavskega sveta skupnih služb v zvezi s tem pravilen.

V skladu z veljavnim pravilnikom o podelitvi nagrade novator leta in na predlog odbora za podelitev nagrade, je predsednik delavskega sveta Železarne Alojz KALAN podelil v imenu delavskega sveta Železarne nagrado NOVATOR LETA 1976 Antonu KELVIŠARJU in Janezu KOMELU, iz žičarne, za v letu 1973

54. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik Emil AŽMAN je sklical 54. sejo odbora za gospodarstvo za četrtek, 28. oktobra, z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnjih dveh sej, devetmesečno poslovno poročilo, posojilo za ceste, ocena izvršitve operativnega programa v oktobru, operativni program za november, nova finančna konstrukcija za nabavo brusilnega stroja za valjarno Bela, soglasje k samoupravnemu sporazumu in imenovanji ter predlog za nakup prostorov in opreme od Univerzale.

Najprej je poročal glavni direktor, kako so bili izpolnjeni sklepi zadnjih dveh sej. Ugotovili so, da so sklepi 52. seje izpolnjeni razen točke 1.2., ker še niso znani rezultati obravnave reklamacije firme Hermann Schmidt na odboru za gospodarstvo TOZD Hladna predelava in na odboru samoupravne delavske kontrole TOZD.

Zatem so razpravljali o devetmesečnem poslovnem poročilu za 1976. leto in na osnovi dodatnih pojasnil glavnega direktorja in direktorja finančno računskega sektorja sklenili, da ga dajo v razpravo in potrditev še delavskemu svetu Železarne, z naslednjimi ugotovitvami:

- Rezultat devetmesečnega poslovanja je slab, medtem ko samo tretje tromesečje kaže pozitivne rezultate in trend izboljševanja vseh kazalcev, tako v proizvodnji kot v realizaciji. Tak pozitivni rezultat lahko pripisujemo tudi izvajanju akcijskega programa.

- V primerjavi z lanskim letom smo v blagovni proizvodnji na 95,7 %, produktivnosti na blagovno proizvodnjo 95,3 % in produktivnosti na vrednost 92,9 %. Takšna produktivnost je rezultat prenizke blagovne proizvodnje.

realiziran predlog tehnične izboljšave št. 2138 - povečana storilnost v proizvodnji patentirane žice.

Na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice so imenovali delegata v svet TOZD osnovne šole Koroška Bela in v svet osnovne šole Tone Čufar.

Direktor kadrovskega sektorja Tone VARL je posredoval informacijo o smrtni nesreči delavca plavža Ismeta SADICA, ki se je smrtno ponesrečil pri delu v aglomeraciji, in težki nesreči s smrtnim izidom Zahida JAKUPOVIČA, delavca obrata žičarna, ki se je ponesrečil pri delu na žičarskem stroju.

V zvezi s tem so priporočili TOZD, da v največji meri skrbijo za varnost pri delu in da obravnavajo omenjeni smrtni nesreči, z namenom, da v prihodnje takšne primere preprečimo, oziroma, s čimbolj varnim delom onemogočimo.

Na predlog odbora za gospodarstvo so potrdili vse sklepe o potrditvi investicij in kreditnih pogojev, ki jih je v času med 18. in 19. sejo delavskega sveta Železarne sprejel odbor za gospodarstvo.

Ob koncu seje so sprejeli informacijo glavnega direktorja o nedavnem obisku visokih gostov - predstavnikov JLA - v Železarni in informacijo o delu odbora za otvoritev hladne valjarne Bela.

J.Š.

26. SEJA ODBORA ZA KADRE PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora Aleksander KAVČIČ je, dne 27. oktobra, sklical 26. sejo odbora za kadre in predlagal naslednji dnevni red: primerjalna analiza kadra z višjo in visoko izobrazbo ter razno.

Najprej so obravnavali primerjalno analizo kadra z višjo in visoko izobrazbo in jo sprejeli na znanje. Ugotovili so, da je pri visokošolskem kadru zadovoljiva rast med tehničnimi strokami le pri metalurških, kar je treba v prihodnje še podpirati. Analizirali je treba predvideni priliv tehničnega kadra z visoko šolo (stipendistov in studentov ob delu) ter izračunati razmerje med vpisanimi in diplomiranimi pri posameznih strokah. Glede na dobljene rezultate, je treba eventualno pospešiti stipendiranje strojnikov in elektrika-rov. Ugotavljajo, da je porast ostalih družboslovnih strok (sociologija, psihologija, pedagogika in zlasti jezikoslovje), v primerjavi z drugimi, dokaj pospešen in ga moramo upoštevati. Stipendijska politika zadnjih let je že naravnana v to smer. Leta 1980 planirajo 190 pozicij na nivoju visoke šole. V štirih letih bi torej potrebovali še 68 strokovnjakov, toda le teoretično. Zavedati se moramo neprijetnega dejstva, da je že sedaj zasedenih kar 211 pozicij, za katere se bolj ali manj upravičeno zahteva visoka izobrazba. To pomeni, da imamo kar 174 % neustrezno zasedenih pozicij. V primeru, da bi se držali plana za 1980, bi za idealno čisto situacijo morali storiti naslednje:

- ukiniti 211 pozicij,
- premestiti ali došolati 89 neustrezno izobraženih sodelavcev in
- namestiti 68 ustrezno izobraženih sodelavcev.

Odbor je tudi sklenil, da v Železarno ne sprejemamo kadrov, ki še

strukturo za nabavo brusilnega stroja za slabe ter jo posredovali v razpravo in potrditev še delavskim svetom TOZD.

Soglašali so s tem, da Slovenske železarne sklenejo samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju z združenim podjetjem Mašinske industrije Beograd, ker se s sporazumom dolgoročno ureja vzajemne oskrbovanja delovnih organizacij tega podjetja z izdelki Železarne. V poslovni odbor, ki bo zasledoval normalno poslovanje in uresničevanje samoupravnega sporazuma, pa so imenovali Valentina Erjavška - vodjo oddelka za metalurško menjavo in kooperacijo prodajnega sektorja.

V poslovni odbor, ki bo zasledoval izvajanje samoupravnega sporazuma o sodelovanju in poslovanju med železarno Jesenice in Univerсалom Jesenice, so imenovali: Martina SKETA, Boruta RAZINGERJA in Valentina ERJAVŠKA.

Ob koncu seje so razpravljali še o predlogu finančno računskega sektorja in soglašali, da Železarna odkupi od Univerzale poslovne prostore na Titovi cesti, v skupni vrednosti 4.192.000,00 din. V to ceno je vključena cena prostorov, opremljenost prostorov in prispevek za energetiko. V zvezi s tem so določili vse pogoje, celoten predlog, skupaj predlaganim združevanjem sredstev za nakup prostorov, pa so sklenili posredovati v razpravo in potrditev še delavskim svetom temeljnih organizacij.

J.Š.

PREGLED SESTANKOV SDS

MARTINARNA

Samoupravne delovne skupine staro železo 2, SM peči 2 in livna jama 2 so obravnavale proizvodnjo in poslovni rezultat ter ukrepe za izboljšanje stanja. Samoupravna delovna skupina staro železo 2 pripominja, da imajo v skladišču starega železa velike količine takega železa, ki ni primerno za nakladanje v koritne vozove. Zato predlagajo, da se nabava škarij in stiskalnice pospeši. Dotok starega železa je neenakomeren, kar jim včasih povzroča težave z razkladanjem in povečuje stojnine. Samoupravni delovni skupini SM peči 2 in livna jama 2 pa sta ugotovili, da še vedno porabijo preveč mazuta, apna in kisika. Dogovorili so se, da bodo s temi strovinami delali bolj varčno, kar bo vsekakor vplivalo na manjšo lastno ceno jekla.

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Samoupravne delovne skupine tega obrata so nadaljevale z razpravo o povečani proizvodnji do pozitivnega rezultata Železarne ob koncu leta in zato so se sestale skupine obratovodstvo, lahke proge 1 in 2, adjustaža 1 in 2 ter čistilnica. Tudi te samoupravne delovne skupine so se pridružile ostalim samoupravnim delovnim skupinam v temeljni organizaciji Valjarn, da se povečano proizvodnjo pripomorejo k pozitivnemu rezultatu Železarne do konca leta. Dogovorili so se,

- da bodo dodatno valjali ob petkih ponoči, kadar je prosta sobota,
- da bodo valjali tudi ob sobotah, kadar bo potreba,
- da se bo adjustaža vključila v delo lahkih prog,
- da se pravilno izkoristijo dopusti, za kar so odgovorni delovodje, in
- da se rešujejo odnosi v obratu.

ŽIČARNA

V žičarni so se sestale vse samoupravne delovne skupine (15 po številu), razpravljale pa so o proizvodnji v septembru, o planu za oktober, o izpolnjevanju akcijskega programa, o kvantitetni problematiki in o socialni pomoči sodelavcem z ozirom. Samoupravne delovne skupine so ugotovile, da akcijski program izpolnjujejo, s tem, ko v kvalitetnem asortimentu dosegajo planirane količine, razen pri patentirani žici, da so povečali izplene in da so po številu opravičenih reklamacij v preteču prvih petih mesecev. Samoupravna delovna skupina žičarna 1/2 želi odgovor o izgleh za zamenjavo diesel vilicarjev z električnimi, ker je včasih zrak v obratu nevzdržen, nadalje, ali je kakšna možnost, da bi postavili še en žerjav v žičarni na II. polju, ker je sedanjí preobremenjen in to povzroča zastoj, in zakaj v kopalnicah včasih dopoldan ni hladne vode, da bi se lahko umili ob koncu izmene. Delavci na Herborn stroju v samoupravni delovni skupini žičarna II/1 sprašujejo, kdaj bo postavljen nov stroj za koničenje in vpenjanje žice. V skrajnem primeru bi si lahko pomagali s prestavitvijo takšnega stroja od Herborna 13. Predlagajo, da se obnovijo pipe v umivalnici ter uredi zračenje graderobe in stopnišča. Samoupravna delovna skupina patentirnica 2 se je strinjala, da do konca leta delajo ob prostih sobotah, ker zaostajajo s proizvodnjo patentirane žice. Glede kvalitetne problematike pa menijo, da jo bodo lahko zboljšali le s povečanim nadzorom in večjo pazljivostjo vseh delavcev v patentirnici. Samoupravna delovna skupina patentirnica 3 pa glede kvalitete patentirane žice predlaga, da naj bi se žica ene šarže začela patentirati takrat, ko bo vsa žica te šarže že v obratu. S tem ne bo prihajalo do zamenjav. Samoupravna delovna skupina pocinkovalnica 2 meni, da je treba koše popravljati hitreje, oziroma, da poškodovane in neprimerne koše izločijo žičarji, samoupravna delovna skupina pocinkovalnica 3 pa predlaga, da se uredi skladišče ali prostor za shranjevanje kisline.

ELEKTRODNI OBRAT

V elektroodnem obratu sta se sestali samoupravni delovni skupini oplaševalnice, in oddelka za pripravo praška, obravnavali pa sta kvaliteto, tehnološko kvaliteto disciplino, organizacijo dela in pogoje dela. Sestanek je imel strokovno vsebino in so za vsako postavko določili izvajalca naloge.

ELEKTRO VZDRŽEVANJE

Na sestanku samoupravne delovne skupine elektro vzdrževanje Bela 2 so obravnavali akcijski program in kritično ocenili premeščanje starejših delavcev v druge oddelke in uvajanje mlajših, ki so prišli iz šole. Včasih so na delovnih delih pri večjih popravilih delali trije izkušeni, starejši delavci, sedaj pa to delo opravlja en sam mlajši, neizkušen delavec. Smatrajo, da na takšen način ne bo mogoče izvesti akcijskega programa.

STRUGARNA VALJEV

Obse samoupravni delovni skupini strugarne valjev Javorniku in na Beli sta na sestankih obravnavali akcijski program, samoupravna delovna skupina strugarne valjev Bela pa je k izvajanju akcijskega programa imela teletombe: primopredaja na delovnem mestu bo težko izvesti zaradi zamud vlakov in avtobusov, na zvišanje stroškov obratu pa delovna skupina nima vedno vpliva.

DELOVNA SKUPNOST

Samoupravna delovna skupina mehanska preizkuševalnica OTK je obravnavala akcijski program brez pripomočnikov, da se v mehanski preizkuševalnici uvede delovno mesto dninskega vodje.

Samoupravna delovna skupina finance (zapisnik od 1. oktobra 1976) je obravnavala odnose med vodilnimi podrejenimi, plačevanje dodatnega dela - nagrade, organizacijo dela ter pregled kategorizacije in grup. Razprava o sestanku je bila dosti kritična, žal pa iz zapisnika ni razvidno, ali so in kakšne ukrepe so sprejeli, da bi stanje zboljšali. Samoupravna delovna skupina OPTIO - sektor novogradenj je obravnavala samoupravni sporazum o osnovnem planu za leto 1977, sklepe delavskega sveta delovne skupnosti o delu samoupravnih delovnih skupin in o osebnem ocenjevanju. Posebnih pripomb niso imeli, razen na samoupravni sporazum, katere pa bomo posebej analizirali tudi za ostale skupine, in na osebno ocenjevanje. Ugotovili so, da je razlika v ocenah v njihovi skupini prevelika, da je od zadnjega ocenjevanja preteklo že šest mesecev in da bodo pri ponovnem ocenjevanju razliko zmanjšali.

SKLEPI IN STALIŠČA VOLILNE IN PROGRAMSKE SEJE OK ZSMS

Pri občinski konferenci ZSMS Jesenice so dokončno izdelali sklepe in stališča volilne in programske seje za novo mandatno obdobje, ki je buja sredi septembra. V teh stališčih in sklepih je dan poudarek sedmim področjem dela, na katerem bodo v novem programskem obdobju potekale osrednje akcije.

1. OK ZSMS je podprla programsko usmeritev občinske organizacije ZSMS do kongresa, ki je bila osnova za izdelavo programa občinske organizacije ZSMS za obdobje 1976-78.

2. Konferenca je sprejela sklep, da delu ZSMS v železarni namenijo večjo pozornost, ker ugotavljajo manjšo aktivnost v tej sredini. Smatra pa, da je program dela ZSMS v železarni dobra osnova za nadaljnje vsebinsko vključevanje mladih železarjev v vsa dogajanja. Treba pa bo ta prizadevanja stalno ocenjevati in preverjati izpolnjevanje zadanih nalog.

3. Na področju vzgoje in izobraževanja konferenca ugotavlja, da bo morala več pozornosti nameniti delu s pionirji, kjer mora svoj del nalog opraviti komisija za delo s pionirji, ki bo v tem obdobju začela z delom. Samoupravljanju dijakov in učencev bo treba nameniti še večjo skrb, predvsem pa postaviti zahtevo, da tako dijakom kot profesorjem razložimo bistvo samoupravljanja na šolah, ki se odvija v okviru ustaljenih oblik samoupravljanja, kot tudi pomen oddelčnih konferenc, ki so nova oblika samoupravnega reševanja vseh vprašanj iz življenja in dela na šoli.

4. Družbene organizacije in društva so tisto področje, kateremu bo morala konferenca nameniti več pozornosti kot doslej, tako pri usklajevanju programov, razreševanju kadrovskega problema v vseh sredinah, financiranju, prostorski problematiki v teh organizacijah in podobno.

KLUB BRIGADIRJEV DELUJE

Na zadnjem sestanku predsedstva kluba jeseniških brigadirjev, ki je bil pred nedavnim, so se člani predsedstva dogovorili o nadaljnjem delovanju kluba in so posebno naglasili, da morajo opravičiti zaupanje, ki jim je izkazano.

Po tem je predsednik kluba Tihomir Kostić prebral program dela za obdobje oktober - maj 1976-77, ki je bil enoglasno sprejet. Po sprejemu programa dela so izvolili nove referente in to za:

- kulturo - Branko Prešern,
- šport - Djulaga Grabus,
- IPD - Meho Hasančević,
- zdravstveno varstvo - Jernej Korbar.

Nazadnje so se pogovarjali o ureditvi in izvedbi programa dela. Za prve dni novembra predvideva obisk ene od srednjih šol na Jesenicah in obisk ene delovne organizacije, kjer bi se pogovarjali z mladimi o pomenu mladinskih delovnih akcij in o življenju brigadirjev na delovnih akcijah. V drugi polovici novembra pa bodo priredili razstavo o svojem prostoru, sodelovali pa bodo tudi na proslavah ob dnevu republike.

Tihomir Kostić

5. Občinska konferenca ZSMS podpira ustanovitev glasbene mladine na Jesenicah, ki ima v svojem programu glasbeno vzgojo mladih v vseh sredinah, na začetku predvsem v osnovnih in srednjih šolah.

6. Osnovne organizacije ZSMS v vseh sredinah, kot tudi komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozastito, morajo v svojih programih poudariti vse tiste akcije s področja ljudske obrambe in družbene samozastite, kjer se morajo tesneje povezati s krajevno organizacijo ZRVS. Akcije na tem področju naj zajamejo: predavanja o ljudski obrambi in družbeni samozastiti, orientacijske pohode, obrambne dni na osnovnih in srednjih šolah.

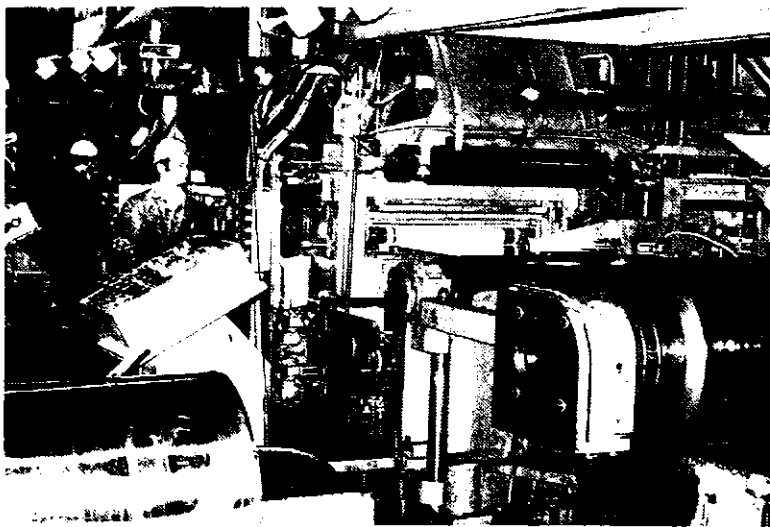
MLADI LEŠČANI TEKMUJEJO ŠE NAPREJ

V soboto, 30. oktobra, sta se v avli osnovne šole Frana Saleškega Finžgarja v Lescah pomerili v prvi letošnji oddaji Spoznavajmo svet in domovino ekipi OK ZSMS Ljubljana-Vič in OK ZSMS iz Lesca. Zmagali so domačini z rezultatom 8:4.

Kljub slabemu vremenu so Leščani prišli bodrit svoje tekmovalce. Že pred osmo je bila dvorana polna, ljudje so stali v gručah, med mladimi je bilo videti dosti starejših, kar samo dokazuje, da se ljudje za take prireditve zanimajo in da za kulturno igranje v Lescah slaba udeležba ni zadosten izgovor.

Tekmovanje je bilo dobro organizirano, treba je pohvaliti tako RTV Ljubljana kot leško mladino. Oddajo sta povezovala Milanka Bavcon in Vili Vodopivec, nastopili pa so tudi znani umetniki, tako Kristijan Muck in Ivo Ban, Ditka Haberl, za zabavo pa sta poskrbela Frane Milčinski-Jezek in ansambel Mojmir Sepeta.

Ekipa domačinov, ki so jo sestavljali Marjetka Vrhunc (zaposlena v železarni Jesenice), Janko Macuh (zaposlen pri Alpetouru), Jože Dežman (študent), Bojan Rauh (študent) in Aleksander Andrejčič (prav

Hladna valjarna Bela - glavno Sendzimir ogrudje

7. Tudi negovanju tradicij NOB in njihovega prenašanja na mlado generacijo moramo nameniti več pozornosti. Urejanje spominskih obeležij in spomenikov mora postati celotna skrb mlade generacije - izdelan je spisek vseh spominskih obeležij in spomenikov NOB, na podlagi katerega bomo zadoščili posamezne OO ZSMS in aktivne ZSMS. Konferenca mora napraviti program vseh akcij s tega področja, vanj pa mora predvsem vključiti sodelovanje mladih na proslavah, na otvoritvah spominskih obeležij, pisanje spisov na temo o NOB in o delavskem gibanju ter obiske borcev in internirancev v šolah. V vse te akcije mora konferenca vključiti družbene organizacije in društva, ki so kolektivni člani ZSMS.

J.

tako študenti), je pokazala solidno znanje, saj je na vseh osem vprašanj odgovorila pravilno, tako s področja športa, notranje in zunanje politike in kulture. Zaslužno zmago vrstnikov so zlasti mladi pozdravili z navdušenim ploskanjem, pa tudi ljubljancem so zaploskali, kadar so dosegli točko.

Tekmovalcem želimo vrstniki in sovaščani, da bi tudi v bodoče zaslužno zmagali in se tako uveljavili tudi v širšem, slovenskem prostoru.

M. V.

MLADI VALJEVCI NA JESENICAH

V nadaljevanju bratskih stikov mladine dveh pobratenih občin Valjeva in Jesenic, kjer so se že pokazali prvi spodbudni rezultati, ko so gostovali jeseniški pevci v Valjevu, kot tudi folklorni skupini Kosta Abrašević in tovarne Krušik na Jesenicah, je v soboto, 30. oktobra, obiskala Jesenice skupina petdesetih mladincev iz valjevske delovne organizacije ELIND. Najprej so obiskali jeseniško železarno, nato pa so se pogovarjali s predstavniki mladih železarjev o problemih, ki jih pestijo, ter o nadaljnjem sodelovanju. Zvečer je bilo v Mladinskem domu v Bohinju družabno srečanje jeseniške in valjevske mladine.

D.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ORIENTACIJA KORISTNA V MIRU - NUJNA V VOJNI

Ko imamo neko točko natanko določeno, je enostavno določiti neko drugo točko. Običajno jo določimo z azimutom (smernim kotom) in oddaljenostjo. Ta način podajanja lege točk je precej pogost pri orientacijskih tekmovanjih.

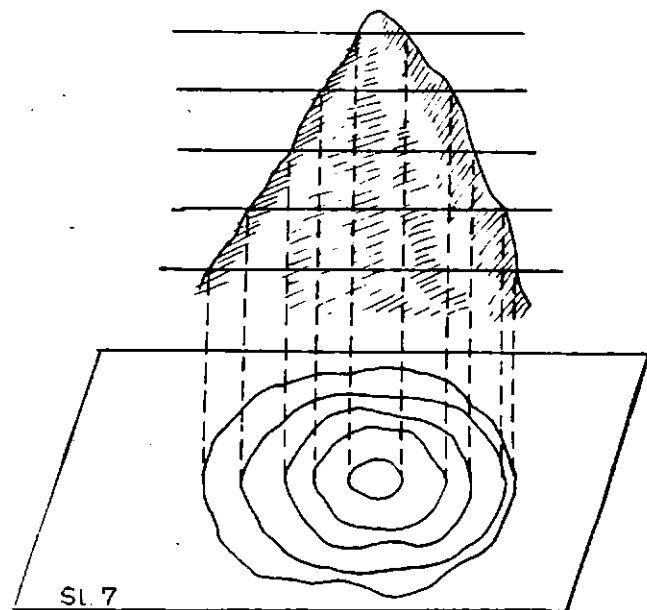
Prikazovanje reliefa in objektov na kartah

Objekti so na kartah prikazani s topografskimi znaki karakterističnih oblik. Seveda objektov večina ne moremo prikazati v merilu, ker so premajhni, da bi bili njihovi znaki še razločni. Natančen položaj objekta pa predstavlja središče lika, ki objekt ponazarja.

Pri likih, kjer središča ne moremo enostavno določiti, pa predstavlja pozicijo objekta dotikalnišče lika in kratke sence na desni spodnji strani znaka.

Objekte razdelimo v točkaste (hiše, tovarne, rudniki, kočje itd.), linijske (železnica, reke, ceste itd.) in površinske (njive, travniki, sadovnjaki itd.). Legende vseh važnejših znakov, ki predstavljajo posamezne objekte, najdemo v topografskih in drugih zemljepisnih priručnikih.

Relief prikazujemo z linijami, plastnicami, oziroma izohipsami, ki jih dobimo, če teren prerežemo z vodoravnimi ravninami. Te linije, ki povezujejo točke enake nadmorske višine, projiciramo na namišljeno ravnino nivoja morja.

Plastnice predstavljajo torej določene absolutne nadmorske višine, njihovo medsebojno višinsko razliko pa imenujemo ekvidistanca. Zaradi preglednosti so plastnice razdeljene na osnovne, glavne ter pomožne in so različno tiskane.

Osnovnih plastnic je na kartah največ in jih predstavljajo tanke, neprekinjene črte. Ekvidistanca osnovnih plastnic je podana na spodnjem robu karte in znaša 10 m pri kartah v merilu 1:25000 in 20 m pri 1:50000. To pomeni, da vsak dvig ali spust terena za 10 m oziroma 20 m kaže osnovna plastnica.

Glavne plastnice so debelejšje tiskane osnovne plastnice. Običajno so vsake pete ali desete plastnice glavne in predstavljajo 100 m razlike nadmorske višine.

Pomožne plastnice nam služijo kot pomoč pri prikazovanju ravninskih terenov. Te plastnice nam ekvidistanco med osnovnimi plastnicami še razdelijo na dva, štiri ali osem delov.

Z malo prakse že z bežnim pogledom na karto dojamemo obliko in razgibanost terena. Na mestih strmega naklona so plastnice zgoščene, v ravninskem delu pa bolj ali manj odmaknjene ena od druge. Pri prikazu gorskega sveta so izredno strmi nagibi in skalovje lahko poudarjeni z osenčenjem, kar poveča plastičnost prikaza.

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

VPLINJEN PREM OG - BODOČI VIR ENERGIJE

PROIZVODNJA SINTETIČNEGA ZEMELJSKEGA PLINA

Ob koncu preteklega desetletja so pričeli zelo intenzivno raziskovati možnosti za normalno proizvodnjo sintetičnega plina. Najprej so predvideli gradnjo naprav za proizvodnjo tega plina iz lahkih ogljikovodikov, kot sta nafta ali kondenzat zemeljskega plina. V primerjavi z napravami za vplinjavanje premoga, so investicijski stroški za okoli četrtnino nižji. Vendar so bili ti načini zaradi naftne krize in s tem povezano podražitve nafte le delno uresničeni. Zgradili so namesto predvidenih 42 samo 14 takšnih naprav.

V ZDA so sedaj strnili glavne napore v razvojno dejavnost za vplinjavanje premoga, ker bodo skušali s tem preprečiti v bližnji prihodnosti pomanjkanje plina. Z obsežnimi raziskavami so do zdaj določili 171 lokacij za bodočo gradnjo teh naprav. Pri tem so mišljene normalne naprave za proizvodnjo 6,7 milijonov kub. metrov plina dnevno ali 2,3 milijarde kub. metrov letno. Osnovni pogoji za gradnjo takšne naprave pa so: zadostna zaloga premoga s primerno ceno, zadostne količine sveže vode (okoli 30.000 kub. metrov na dan) in priključek na plinski cevovod.

Ena izmed študij predvideva, da bodo leta 1990 proizvedli v ZDA 34 do 150 milijard sintetičnega zemeljskega plina na leto. Za takšno količino plina bo potrebno vpliniti letno 117 do 487 milijard ton premoga. Potrebne investicijske stroške za gradnjo teh naprav cenijo na 4,8 do 19,3 milijarde dolarjev. Do zdaj še nobena takšna naprava v ZDA ni zrela za normalno obratovanje, temveč so to le poskusne naprave, ki predelajo dnevno

30 do 120 ton premoga. Zato bodo prve naprave zgradili za vplinjavanje premoga po postopku Lurgi s pritiskom. Prvih pet takšnih naprav bo pričelo obratovati do leta 1980 v zveznih državah Nova Mehika, Severna Dakota in Wyoming. Investicijski stroški za eno napravo, skupaj z zaščito okolja, so v začetku letošnjega leta ocenjeni na okoli milijardo dolarjev. Pred 18 meseci so bili ti stroški računani za polovico nižje.

ZAKLJUČEK

Kratek prikaz situacije v zvezi z vplinjavanjem kaže, da bo premog nedvomno že v bližnji prihodnosti vedno bolj pridobil na veljavi kot pomemben energetski vir tudi v svetovnem merilu. Pri tem vse kaže, da bo tudi njegovo vplinjavanje postalo vedno bolj pomemben energetski vir. To bo pripomoglo k uporabi premoga v oplemenitenem stanju, z boljšimi tehničnimi in transportnimi možnostmi ter zmanjšanim negativnim vplivom na okolje.

KDO BO KUPOVAL NAFTO Z ALJASKE

Prihodnje leto bo pričel obratovati do zdaj najdražji in najbolj spektakularno grajeni naftovod na svetu. To je 1277 km dolgi naftovod, ki bo povezoval nahajališča nafte na severni obali Aljaske pri Prudhoe Bay s pristaniščem Valdez na južni obali. Njegova začetna zmogljivost bo 150.000 ton nafte na dan in končna 270.000 ton, ali približno 100 milijonov ton nafte letno. Rezervo nafte v nahajališčih Prudhoe Bay cenijo na 1,3 milijarde ton.

Sama gradnja naftovoda je bila zaradi izjemno neugodnih klimatskih in tudi drugih pogojev izredno zahtevna ter tudi odgovarjajoče draga. Ko so leta 1969 napravili prvi projekt, so

bili stroški gradnje ocenjeni na 900 milijonov dolarjev. Leta 1974 so med gradnjo narasli že na 6 milijard dolarjev. V začetku leta 1976 so jih cenili že na sedem milijard dolarjev. Danes, slabo leto pred pričetkom obratovanja, pa računajo, da se bodo končni stroški po zaključku gradnje gibal okoli 7,7 milijarde dolarjev.

Najbolj zanimivo pri tem, s tako ogromnimi tehničnimi in finančnimi napori zgrajenem cevovodu pa je vprašanje, ki ga v zadnjem času vedno bolj pogosto postavljajo v ZDA: kdo bo nafto, ki bo tekla po tem dragem cevovodu sploh kupoval?

Zdi se, da to ne bo Kalifornija, oziroma naftne družbe iz ZDA sploh. Ko so še načrtovali ta cevovod, je kazalo, da bo zahodna obala ZDA potrebovala zelo velike količine nafte. Toda povečanje cene nafte na svetovnem trgu je zmanjšalo zanimanje zanjo. Zato pa se je povečalo zanimanje za zemeljski plin, ki je cenejši in ima manj nezaželenih sestavin. Največja neprijetnost nafte z Aljaske je visoka vsebnost žvepla. Zanimanje za nafto v Kaliforniji narašča počasneje, kot so pričakovali, obenem pa so začeli izkoriščati nova nahajališča nafte v kraju Elk Hills. Ko bodo pripeljali prvo nafto z Aljaske v Kalifornijo prihodnje leto, je bodo tu proizvedli že dnevno 300.000 sodčkov (en sodček je 159 litrov). Leta 1980 bo dnevna proizvodnja nafte v Kaliforniji narasla na 800.000 sodčkov, leta 1985 pa bo znašala že polovico kapacitete cevovoda na Aljaski.

V ZDA si tudi prizadevajo, da bi se zaščitili pred ponovnim energetskim embargom. Zato predvidevajo gradnjo naftovodov, ki bodo povezovali obalo Pacifika z notranjostjo ZDA. Ameriška naftna družba Sohio (Standard Oil of Ohio) bo dovažala nafto iz pristanišča Valdez na Aljaski do pristanišča Long Beach v bližini Los Angelesa (Zvezna država Kalifornija).

37. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V torek, 26. oktobra, je bila 37. redna seja odbora za gospodarstvo TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Stane Horvat je v obravnavo predlagal: pregled sklepov prejšnje seje, devetmesečno poslovno poročilo, operativni program za mesec november in združevanje sredstev.

Člani odbora so pregledali sklepe prejšnje seje in ugotovili, da so bili vsi izvršeni, razen enega, ki se nanaša na informiranje kolektiva o akcijah za doseg maksimalne možne proizvodnje preko delovnih skupin. Ta sklep bo realiziran v tem mesecu.

Ker je odbor obravnaval količinski del devetmesečnega poslovnega poročila že na prejšnji seji, so tokrat obravnavali predvsem dosežene finančne rezultate v tem obdobju.

Pregledali so tudi analizo stroškov v obratih TOZD Hladna predelava, iz katere so razvidna naslednja odstopanja:

Hladna valjarna je v obdobju devetih mesecev dosegla skupno znižanje stroškov za 10.476.169 din, in sicer pri vložku za 12.144.520 din in to zaradi boljšega izplesa in nižjih planskih cen nabavljenih toplovaljanih trakov. Pri predelavi pa so bili stroški višji za 1.668.351 din in so nastali pri osebnem dohodku, pomožnem materialu, embalaži, energiji, transportu in ostalih uslugah. Stroški pri predelavi so višji največ zaradi nedoseganja plana in zaradi nevkalkuliranih stroškov za valorizacijske pokojnine, pri transportu pa zaradi daljše vožnje po obvoznici.

Tudi žičarna je imela v prvih devetih mesecih za 12.361.636 din nižje stroške. To znižanje pa se deli na vložek v višini 11.793.650 din in na predelavo v višini 567.986 din. Pri vložku so stroški nižji zaradi boljšega izplesa in zaradi nižjih planskih cen nabavljenih valjane žice, pri predelavi pa je bilo največje znižanje pri osebnem dohodku, pomožnem materialu, embalaži, materialu na delovni nalog in ostali energiji. Znižanje pri predelavi je nastalo predvsem zaradi manjše porabe in nevkalkuliranih stroškov za valorizacijske pokojnine.

Slabši rezultat pa so ugotovili v profilarni, ki izkazuje skupno zvišanje stroškov za 5.897.697 din, in sicer pri vložku za 482.450 din, pri predelavi pa za 5.415.247 din. Pri vložku so stroški višji zaradi slabšega izplesa in višjih planskih cen nabavljenih toplo valjanih trakov, pri predelavi pa so stroški povišani največ pri osebnem dohodku, vzdrževanju in fiksnih stroških. Vzrok za povišanje stroškov je v nedoseganju planskih obveznosti.

Enak rezultat so ugotovili v obratu vratnih podbojev, kjer so imeli za 5.975.352 din višje stroške, in sicer pri vložku za 108.080 din in predelavi za 5.867.272 din. Pri vložku so stroški višji zaradi slabšega izplesa, pri predelavi pa zaradi nizke proizvodnje.

Tudi v obratu jeklovlekov so v tem času imeli za 572.575 din višje stroške. Pri vložku je sicer malenkostno znižanje in to za 99.146 din zaradi boljšega izplesa, pri predelavi pa je zvišanje za 671.721 din. Stroški so bili povišani pri materialu na delovni nalog, vzdrževanju in fiksnih stroških. Tudi v tem obratu so ugotovili, da so bili stroški višji največ zaradi nedoseganja planskih obveznosti, znižanje stroškov pa je nastalo zaradi manjše porabe.

Elektrodni obrat pa je dosegel znižanje stroškov skupno za 1.297.331 din, in sicer pri vložku za 1.197.870 din, pri predelavi pa za 99.462 din. Pri vložku so stroški nižji zaradi boljšega izplesa, pri predelavi pa predvsem zaradi presejanja plana. Največje znižanje je pri embalaži, elektro energiji in fiksnih stroških.

Željalna je obratovala z višjimi stroški, skupaj za 3.074.992 din, kar se deli na vložek v znesku 15.430 din in na predelavo v znesku 3.059.562 din. Zvišanje stroškov pri vložku je nastalo zaradi večje porabe cinka, pri predelavi pa je zvišanje pri vseh postavkah delno zaradi nedoseganja plana, delno pa zaradi stroškov popravil po požaru.

Pregledali so še finančno stanje investicijskega vzdrževanja in amortizacije. Knjigovodja Mesarič je opozoril tudi na investicije v teku in predlagal, da je treba čimprej izvršiti kolavdacijo diskov.

V nadaljevanju je odbor pregledal tudi kadrovske problematiko za navedeno obdobje in ugotovil, da je za gibanje zaposlenih in odsotnost z dela za temeljno organizacijo združenega dela Hladna predelava značilno naslednje:

— Poprečni stalež za devet mesecev je za 1,3% nižji. Na znižanje staleža so vplivale premestitve delavcev v novo hladno valjarno.

Število zaposlenih na dan 30. 9. 1976 je manjše za 1,5% in to zaradi nepravilnega nadomestila za premesčene delavce in delavce, ki so prenehali z delom.

— Sprejem novih delavcev se je znižal za 20% in to predvsem zaradi pomanjkanja naročil za proizvodnjo.

— Odsotnost z dela je nižja za 6%, porasel pa je porodniški dopust zaradi precejšnje števila zaposlenih žena; 5,3% več pa je izkoriščena rednega letnega dopusta zaradi zastoj v proizvodnji — pomanjkanje naročil.

— Izredno plačan dopust je višji za 15,2% zaradi bokejistov in padalcev.

— Prav tako so povečane ožročne vaje za 60%. Odsotnost zaradi tega je nastala, ker je iz hladne valjarne preveč delavcev vključenih v isto enoto.

— Prekinitev v medsebojnem razmerju so se zmanjšale za 27,8%. Prenehanje lastnosti delavcev v temeljni organizaciji pa je poraslo pri starostni upokojitvi za 300% in pri invalidski upokojitvi za 50%.

Po zaključeni obravnavi je odbor potrdil devetmesečno poslovno poročilo, z naslednjimi ugotovitvami:

— Na osnovi podatkov, ki so razvidni v poročilu, odbor ugotavlja, da je bilo poslovanje v tretjem tromesečju nekoliko boljše v primerjavi s prvim polletjem letošnjega leta, vendar ne v tolikšni meri, da bi v celoti pokrili izgubo iz I. polletja.

— Odbor tudi ugotavlja, da je finančni rezultat odvisen od dosežene količinske proizvodnje, ker so zadovoljiv rezultat dosegli le tisti obrati, ki so imeli možnost doseči planirane količine.

Poleg tega pa je odbor sprejel še naslednje sklepe:

— Od službe družbenega knjigovodstva je treba dobiti urejanje zakonov in predpisov v zvezi s finančnim poslovanjem pred izdelavo zaključnega računa.

— Do konca letošnjega leta je treba doseči vsaj 100.000 ton proizvodnje, oziroma količine, ki jih predvideva akcija za doseg maksimalne možne proizvodnje.

— Pospesiti je treba kolavdacije investicij v teku.

Nato je odbor pregledal še prodajne cene, ki so bile dosežene v mesecu septembru in ki so znašale (din/t):

hladna valjarna	9.853
žičarna	10.055
profilarna	8.577
vratni podboji	29.465
jeklovlek	15.755
elektrodni obrat	11.511
željalna	8.671
TOZD Hladna predelava	10.602

Odbor je obravnaval in potrdil operativni program za mesec november, ki predvideva naslednje količine:

36. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

V ponedeljek, 18. oktobra, je bila 36. redna seja odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Rok Globočnik je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, poročilo o gibanju delovne sile v mesecu septembru, kadrovske spremembe v septembru, premestitve in reševanje prošnji.

Pri pregledu sklepov je odbor ugotovil, da so bili le-ti v glavnem izvršeni. Neizvedene so bile le nekatere premestitve.

Sledilo je poročilo o gibanju delovne sile v mesecu septembru, ki ga je podal kadrovik TOZD. Iz poročila je bilo razvidno, da skupni stalež obratov temeljne organizacije Hladna predelava znaša 1.154 zaposlenih in je, v primerjavi s planom, le za tri zaposlene nižji, ali za 0,25 odstotka. Razlika po normativu pa je bila v tem mesecu minus 128 delavcev, ali 9,98 odstotka. Čistih proizvodnih delavcev je bilo 985, ali 99,10 odstotka. Poleg teh pa je bilo zaposlenih še osem upokojeencev, ali 0,6 odstotka, in štirje pripravniki, ali 0,4 odstotka.

Nato je odbor potrdil sprejem delavcev, ki so si v mesecu septembru pridobili lastnost delavca v združenem delu. Za temeljno organizacijo Hladna predelava je bilo na novo sprejetih skupno 15 delavcev, ki so bili razporejeni v naslednje obrate:

— skupna proizvodnja (ton)	družbeni plan	operativni plan
hladna valjarna	2.290	2.450
žičarna	5.600	5.600
profilarna	2.340	1.700
vratni podboji	210	40
jeklovlek	1.770	1.400
elektrodni obrat	1.390	1.500
željalna	1.030	940
TOZD Hl. predel.	14.630	13.630

— blagovna proizvodnja (ton)	družbeni plan	operativni plan
hladna valjarna	2.100	2.400
žičarna	4.110	3.835
profilarna	2.180	1.660
vratni podboji	210	40
jeklovlek	1.760	1.400
elektrodni obrat	1.385	1.500
željalna	1.030	940
TOZD Hl. predel.	12.775	11.775

Osnovni razlog za znižanje operativnega programa je pomanjkanje naročil in delno pomanjkanje vložka za jeklovlek.

Odbor je obravnaval tudi samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev v letih 1976—1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ZTP Ljubljana in soglasja s stalisti, ki jih je zavzel odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne.

Obravnavali so predlog nove finančne konstrukcije za nabavo brusilnice za valjarno Bela. Predlagano finančno konstrukcijo je odbor v celoti potrdil in obenem dal soglasje za združevanje sredstev v višini 5 milijonov 597.200 din, od tega je delež TOZD Hladna predelava 867.566 din.

Ob sklepu se je odbor pregledal rezultate vpisa posojila za ceste, ki so ga vpisali delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, in obravnaval drugi del akcije, to je, vpis, oziroma delež posojila uporabnikov družbenih sredstev, ki naj bi ga po kriteriju občinskega štaba vpisali v višini 1% izplačanih bruto osebnih dohodkov v letu 1975. S tem v zvezi odbor ni sprejel dokončnega sklepa in prepušča odločitev delavskemu svetu.

J.S.

26. SEJA ODBORA ZA KADRE PRI DS ŽELEZARNE

(Nadaljevanje s 4. strani)

Cvetu Ermanu iz hladne valjarne na Poljsko.

— Božu Oblaku iz centra za obdelavo podatkov v Švico in

— Antonu Razingru v ČSSR.

Za podpisnike samoupravnega sporazuma o posebnih pogojih za razporejanje strokovnih delavcev na delo v poslovne enote v tujini so pooblastili direktorja kadrovskega sektorja Toneta Varla.

Ob koncu so sprejeli na znanje tudi informacijo o imenovanju Iva Borštnika za vršilca dolžnosti ravnatelja oddelka za izobraževanje odraslih na ŽIC. Predlog o imenovanju le-tega naj se posreduje svetu ŽIC v potrditev.

M.R.

hladna valjarna	2
žičarna	5
profilarna	1
vratni podboji	1
jeklovlek	3
elektrodni	2
željalna	1

Lastnost delavca v združenem delu je v septembru prenehala petim delavcem iz naslednjih obratov:

hladna valjarna	2
žičarna	1
jeklovlek	2

Nadalje je odbor obravnaval predlog premestitve, ki ga je podalo obratovodstvo željalne. Odbor se je s predlogom v celoti strinjal in ga potrdil.

Na znanje so vzeli obvestila invalidske komisije o ugotovitvah zmognosti zaposlitve štirih invalidov, ki so zaposleni v temeljni organizaciji Hladna predelava.

Na seji so obravnavali še individualne prošnje za premestitev ali ponovni sprejem.

24. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na 24. seji delavskega sveta, katero je sklical predsednik Jože Osvald, 15. oktobra, so obravnavali in sprejeli naslednja stališča in sklepe, oziroma ugotovitve:

— Delavski svet ugotavlja, da so sklepi 23. seje izvršeni. Priporočila pa vsem vodilnim delavcem, da obravnavajo sklepe konference ZK Železarne, z dne 2. septembra 1976.

— Poslovnik o čistilnih napravah odpadnih vod za kamnolom Trebež je bil soglasno sprejet in dodeljen odgovornim delavcem v izvajanje.

— Na podlagi predloga iz SEO — Oddelka za nagrajevanje je bil na seji potrjen predlog o povišanju plačilni kategoriji za naslednja delovna mesta: kavperist na plavžu, šifra d.m. 0042, tehtalec vložka, obrat elektro jeklarna, šifra d.m. 0395, plamenski rezalec, obrat elektro jeklarna, šifra d.m. 0396, pripravljalec priklada, elektro jeklarna, šifra d.m. 0398. Za navedena delovna mesta velja povečana kategorija s prvim novembrom 1976.

— Sektor za novogradnje je pripravil pravilnik o pripravi investicijske dokumentacije, katerega je delavski svet soglasno sprejel.

— Delavski svet obravnaval in soglasno potrdil.

— Zaradi dotrajanosti se odpiše vrednost žerjavne proge v starem železu, šifra 161-29-01909, v sedanji vrednosti 3.345,36 din, in naroči pristojnim službam, da se proga, razen treh polj za stružnice, likvidira. Žerjav — magnet, šifra 611-12-01326, se vskladišči, žerjav — magnet 5 t/20 m — Metalna in polip 4 t/2p m pa se prepiše v obrat plavž.

— Prav tako se zaradi dotrajanosti odpiše žerjav na plavžu 2.

— Ker so se povečali stroški za nabavo zračnih kompresorjev — obrat elektro jeklarna, se mora konto 032-3/03-30 zvišati iz sedanjih 78.000 din na 110.000 din in se pri tem koristijo sredstva iz amortizacijske zamenjave.

— Delavski svet je na predlog sektorja novogradenj potrdil združevanje sredstev iz amortizacijske zamenjave za naslednje projekte:

naziv projekta	znesek	delež TOZD Talilnice
1. Zračna naprava za štiriosne vozove — TOZD Talilnice	9.000.000 din	2.098.000 din
2. Skarje za st. železo — TOZD Talilnice	36.000.000 din	8.388.000 din
3. Naprava za odpravev. elektro peči — TOZD Talilnice	50.000.000 din	11.650.000 din
4. Odvijalno — ravnalni stroj, odvijal. napr., pleskarski stroj jeklovlek — TOZD Hladna predelava	43.237.400 din	10.074.314 din
5. Zamenjava oblikov. stroja št. 3 v prof. TOZD Hl. predel.	9.860.000 din	2.297.380 din
6. Strojne delavnice Javornik — TOZD VET	28.630.000 din	6.670.790 din
7. Zamenjava lokomotive TOZD VET	6.400.000 din	1.491.200 din

V zvezi s tem je delavski svet soglasen, da so pooblastila, kreditiranje in podpisniki pogodb taki, kot je navedeno v zapisniku odbora za gospodarstvo Železarne s 53. seje.

Po predhodni razpravi v odboru za gospodarstvo v TOZD Talilnice, delavski svet naroči obratovodjem, da pripravijo količinski plan za leto 1977, predlog samoupravnega sporazuma o osnovah plana za leto 1977 pa daje v razpravo samoupravnim delovnim skupinam.

— Delavski svet ugotavlja, da so vse samoupravne delovne skupine v TOZD Talilnice glasovale za pri-

spevek ene dneve kot pomoč pri začetku priprave pri Posočju.

— Beseda je tekla tudi o akcijah, ki jo predlagajo delavci TOZD Valjarne za večjo proizvodnjo, oziroma odpremo v zadnjem tromesečju letošnjega leta.

TOZD Talilnice bo k temu pripevala s kakovostnim gradnjem, jeklarnah pa s predpisanim programom in s kakovostnimi bloki.

Seja delavskega sveta je bila sklenjena z obravnavanjem pritožbe delavcev iz martinarne in elektro jeklarn, ki sta se pritožili na sklep komisije za ugotavljanje kršitev obveznosti.

D.M.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

KADROVSKI SEKTOR DVE SEJE ODBORA OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA

18. seja odbora osnovne organizacije sindikata je bila v četrtek, 14. oktobra. Posredovana je bila informacija o vpisu posojila za modernizacijo cest. Ugotovili so, da le štirje člani sindikata, od tega dva pripravnika, posojila niso vpisali.

V drugi točki dnevnega reda so bili obveščeni, da je bila 17. septembra ustanovljena osnovna organizacija ZSMS in za predsednika te organizacije izvoljena Zdenka Pulc.

V nadaljevanju se je razpravljalo še o pomoči prizadetim ob potresu v Posočju. Samoupravna delovna skupina socialno zdravstvene službe predlaga, naj bi denar namesto za izlet namenili prizadetim ob potresu v Posočju. S tem v zvezi so menili, da SDS socialne zdravstvene službe ne more sama odločati o sredstvih sindikalne organizacije kadrovskega sektorja.

Strinjali so se s predlogom, da prizadetim ob potresu v Posočju iz sredstev sindikalne organizacije namenijo 10.000 din. Izvršnemu odboru sindikata Železarne predlagajo, naj zahteva od občine Tolmin poročilo o porabljenih sredstvih, ki so namenjena pomoči prizadetim ob potresu v Posočju.

Že na prejšnji seji odbora osnovne organizacije sindikata so razpravljali o predlogih za dodelitev socialne pomoči pri nabavi ožimnice. Ob ponovni razpravi so odobrili denarno pomoč dvema sodelavcem.

SDS požarno varnostne službe opozarja, da se vedno ni prejela odgovora glede prekatégorizacije delovnih mest. Odbor osnovne organizacije meni, da naj bi vprašanja, ki se nanašajo na prekatégorizacijo delovnih mest, obravnavali vodje delovnih skupin in predstavniki družbenopolitičnih organizacij, z namenom, da bi rešili to problematiko.

V sredo, 27. oktobra, je bila 19. seja odbora osnovne organizacije sindikata. Koordinacijski odbor je pripravil seznam evidentiranih možnih kandidatov za upravljanje v delovni skupnosti sekretariata. Ob evidentiranju možnih kandidatov so upoštevali strukturo starosti, staž in

spol kandidatov po posameznih oddelkih. Odbor osnovne organizacije je predlog možnih kandidatov pregledal, dopolnil in ga tudi potrdil.

ŽELJALNA

Deveta redna seja je bila v ponedeljek, 21. oktobra. Sprejeli so sklep o dodelitvi pomoči pri nabavi ožimnice devetim sodelavcem. Izplačati bodo tudi kritje stroškov za prevoz in prehrano udeležencem akcije v Posočju. Ob sklepu se je sklenilo, da bodo naročili dva izvoda revije FRONT, enega za zavijalnico in drugega za željalno.

SEJA KOMISIJE ZA SOCIALNA VPRAŠANJA, PROŠNJE IN PRITOŽBE V TOZD HLADNA PREDELAVA

V četrtek, 27. oktobra, je bila sedma seja komisije za socialna vprašanja, prošnje in pritožbe. Pregledali so seznam sodelavcev, ki jih v posameznih obratih predlagajo za dodelitev pomoči pri nabavi ožimnice. Pomoč naj bi prejeli v hladni valjarni trije sodelavci, v žičarni osem, v jeklovleku sedem, v elektrodnem obratu osem, v željalni devet ter v profilarni dva in v podbojni štirje sodelavci.

Ob sklepu seje so dodelili denarno pomoč tudi Borisu Dončiču iz žičarne.

Hladna valjarna Bela — del žarišne lučilne linije

**PREGLED SREDSTEV SIS ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI ZA OBDOBJE 1976 — 1980
PO PREDLOGIH TEMELJNIH INTERESNIH SKUPNOSTI**

V TISOČ DIN — cene 1975	1976	1977	1978	1979	1980	Skupaj 1976/80	Indeks 1977/1976	Poprečna stopnja rasti
1. Občinska izobraževalna skupnost	43.420*	45.747	49.681	54.152	57.251	250.251	115,0	9,5
od tega:								
— minimalni program	27.904	30.304	32.910	35.740	38.814	65.672		
— dodatni program	5.901	6.500	7.192	8.626	8.746	36.965		
— solidarnost	9.129	8.347	8.863	8.939	8.702	43.980		
— vzajemnost	486	596	716	847	989	3.634		
2. Občinska skupnost otroškega varstva	3.553*	7.797	8.499	9.214	10.006	42.709*	108,4	8,6
3. Kulturna skupnost Jesenice	7.721	8.370	9.122	9.889	10.740	45.842	108,4	8,6
od tega:								
— občinski program	3.729	4.147	4.655	5.164	5.745	23.440	111,2	11,4
— skupne naloge KSS	1.751	1.853	1.960	2.073	2.193	9.830	105,8	5,7
— vzajemnost	1.344	1.422	1.504	1.591	1.683	7.544	105,8	5,7
— solidarnost	81	85	90	95	100	451	104,9	5,3
— RTV Ljubljana	816	863	913	966	1.019	4.577	105,8	5,6
— Skupaj KSS in RTV	3.992	4.223	4.467	4.725	4.995	22.402	105,8	5,7
4. Telesnokulturna skupnost Jesenice	5.960	6.461	7.042	7.634	8.291	35.388	108,4	8,6
od tega:								
— za občinsko skupnost	5.428	5.911	6.442	6.983	7.589	32.353	108,9	8,7
— za TKS SRS	532	550	600	651	702	3.035	103,4	7,2
5. Skupnost socialnega skrbstva	5.619	6.091	6.637	7.196	7.815	33.358	108,4	8,6
od tega:								
— program socialnega skrbstva	4.967	5.830	6.376	6.935	7.554	31.662	—	—
— vzajemnost — posebne naloge	652	261	261	261	261	1.696	—	—
6. Občinska zdravstvena skupnost								
a) prispevki iz BOD od tega:	65.681	71.808	78.473	85.821	93.925	395.708	109,3	9,4
— prispevki kmetov	318	334	352	370	389	1.763	105,0	5,2
b) prispevki iz dohodka TOZD	14.851	16.230	17.731	19.362	21.136	89.310	109,3	9,2
od tega:								
— drugi prispevki	405	421	439	457	476	2.198	104,0	4,1
— drugi dohodki	343	358	372	387	403	1.863	104,3	4,1
Skupaj a + b	80.532	88.038	96.204	105.183	115.061	485.018	109,3	9,3
c) prispevki za zdravstveno varstvo upokojencev	12.940	13.820	14.760	15.763	16.835	74.118	106,8	6,8
Skupaj a + b + c	93.472	101.858	110.964	120.946	131.896	559.136	109,0	9,0
od tega:								
— za republiško vzajemnost	3.891	4.183	4.497	4.834	5.197	22.602	107,5	7,5
SKUPAJ občinske interesne skupnosti	146.805	162.504	177.185	193.268	209.164	892.566	110,7	9,2

* OPOMBA: Pri izračunu indeksa 77/76, popr. stopnje rasti in skupnega zneska 1976—80 je v letu 1976 upoštevan del sredstev za dejavnost VVZ (OD zaposleni v VVZ), ki je v naslednjih letih prenešana iz izobraževalne skupnosti v skupnost otroškega varstva.

**POVZETKI SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV
O OSNOVAH PLANOV SAMOUPRAVNIH INTERESNIH
SKUPNOSTI ZA OBDOBJE 1976—1980**

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE ZA OBDOBJE 1976 — 1980

S tem samoupravnim sporazumom se udeleženci dogovorijo o usmerjanju zaposlovanja in temeljnih nalog kadrovanja, z namenom, zagotoviti naslednje cilje: smotrno rast zaposlovanja, zagotavljanje zaposlenosti, načrtno kadrovske programiranje in pripravo kadrov, racionalno koriščenje kadrovskih potencialov in usmerjanje zaposlovanja domačih resursov, povratnikov iz tujine in delavcev v medzavodskem zaposlovanju.

Natančnejša opredelitev dejavnosti se določa z letnimi programi dela, ki opredeljujejo aktualne naloge na posameznih delovnih področjih. V naslednjem srednjeročnem obdobju bodo aktualne predvsem: na področju

- analitičnega dela: ugotavljanje kratkoročnih in srednjeročnih potreb po kadrih in usklajenost med ponudbo in povpraševanjem po delavcih,

- zaposlovanja in posredovanja: obravnavanje iskalcev zaposlitev in posredovanje ustrezne zaposlitve kadrom vsakoletnega priliva in povratnikov iz tujine ter sodelovanje pri usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb,

- poklicnega usmerjanja in štipendiranja: poklicno usmerjanje mladine pri izbiri poklica, oz. šole, v skladu z družbenimi potrebami po kadrih, vključevanje v sistem usmerjenega izobraževanja in izvajanje nalog v zvezi z družbenim dogovorom o izvajanju štipendijske politike,

- zavarovanja: za primer brezposelnosti zagotavljanje denarnih nadomestil, denarnih pomoči ter materialnih in drugih pravic, zavarovanje za primer brezposelnosti povratnikov iz tujine,

- strokovnega usposabljanja in izobraževanja: organiziranje prekvalifikacij in različnih vrst usposabljanja nezaposlenih, posebno težje zaposljivih oseb. Sporazum vključuje tudi nove naloge zaposlovanja in usposabljanja invalidnih oseb, ki jih bomo začeli izvajati v letu 1977. Z zakonom o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb se urejata usposabljanje in zaposlovanje oseb, ki zaradi svoje telesne ali duševne prizadetosti potrebujejo posebno strokovno pomoč in imajo pravico do posebnega družbenega varstva, **nimajo pa tega varstva kot invalidske osebe po drugih predpisih.** Usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb postaja del celotne politike zaposlovanja, v konkretnih oblikah pa se izvaja:

- s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu, s prilagajanjem na delo v organizacijah združenega dela ali pri zasebnem delodajalcu,

- s praktičnim delom, z izučitvijo določenega poklica, s prilagajanjem na delo v invalidski delavnici,

- z ustreznimi oblikami usposabljanja v zavodih za usposabljanje invalidnih oseb

- s pridobitvijo strokovne izobrazbe za izobraževanje odraslih,

- s šolanjem na ustreznih šolah.

Zakon posebej navaja, da za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb skrbijo skupnosti za zaposlovanje. Glede na to, da je na področju Gorenjske približno 30 % iskalcev zaposlitve takih, da pridejo v okviru obravnave po tem zakonu, bodo za njihovo usposobitev potrebna znatno višja finančna sredstva, kot pa jih je skupnost združevala za opravljanje vseh ostalih nalog. Višino sredstev pa predvideva ta sporazum.

Zaposlenost na področju regije se bo v srednjeročnem obdobju povečala po 2,5 % letni stopnji, po posameznih občinah pa so stopnje naslednje:

Jesenice 2, Kranj 3, Radovljica 2, Škofja Loka 2, 4 in Tržič 2. Nekatere skupne naloge, pomembne za celotno Slovenijo, se prenašajo na Zvezo skupnosti za zaposlovanje.

Za izvajanje programiranih nalog bo skupnost zagotovila ustrezne kadre in primerne poslovne prostore.

Za izvajanje nalog enotnega minimalnega in vzajemnega programa ter za ustrezno prelivanje sredstev na principu solidarnosti bo skupnost združevala sredstva po izračunih, ki so priložena v samem sporazumu.

Za opravljanje vseh nalog s področja aktivnosti skupnosti za zaposlovanje, bo skupnost potrebovala v razdobju 1976—1980 76.487 dinarjev, od tega 61.817 za minimalni program, 4.839 za vzajemni in 9.831 za solidarnostno prelivanje. Potrebna višina vseh finančnih sredstev po občinah pa je naslednja: Jesenice 13.766, Kranj 30.594, Radovljica 13.003, Škofja Loka 13.003 in Tržič 6.121 dinarjev.

OPOMBE

Samoupravna stanovanjska skupnost bo sredstva iz 1. in 2. točke predhodnega odstavka uporabljala izključno za namene, ki jih določa zakon o programiranju in financiranju stanovanjske gradnje, v skladu z dogovorjenimi družbenimi akcijami pa tudi za širše oblike nujne solidarnostne pomoči (pomoč potresnim območjem na Kozjanskem in Tolminskem po posebnih samoupravnih sporazumih o izjemnih posojilih in sl.).

III. SPREMLJANJE URESNIČEVANJA SPORAZUMA

Temeljni cilji in naloge iz tega samoupravnega sporazuma in na tej podlagi izdelanega srednjeročnega programa se bodo uresničevali z letnimi programi dela, ki jih bo sprejemala skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti, po predhodni razpravi med delovnimi ljudmi v samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Samoupravna stanovanjska skupnost mora tekoče spremljati uresničevanje tega sporazuma ter podpisnikom predlagati potrebne dopolnitve in spremembe, če bi s tem zagotovili večje učinke na področju stanovanjskega gospodarstva, oz., če bi bilo to potrebno zaradi prilagajanja splošnim gospodarskim gibanjem.

Podpisniki tega sporazuma se zavezujejo, da bodo dogovorjene srednjeročne naloge na področju izvajanja stanovanjske politike dosledno izvajali.

OPOMBE

POVZETKI PREDLOGOV samoupravnih sporazumov o osnovah plana za obdobje 1976 - 1980 samoupravnih interesnih skupnosti v občini Jesenice

Izobraževalna skupnost, skupnost otroškega varstva, kulturna skupnost, temeljna telesno kulturna skupnost Jesenice, skupnost socialnega skrbstva, zdravstvena skupnost, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, interesne skupnosti starostnega zavarovanja kmetov, samoupravna stanovanjska skupnost in skupnosti za zaposlovanje

OBJAVLJAJO

predloge samoupravnih sporazumov o osnovah plana za obdobje 1976 - 1980.

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih naj o teh programih razpravljajo na svojih zborih.

Svoje predloge, mnenja in stališča naj zbori delovnih ljudi in občanov pošljejo tisti interesni skupnosti, ki je po svojem programu za zadevo pristojna.

Predloge, mnenja in stališča o predloženih programih pa sprejema do 10/12-1976 tudi koordinacijski odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o skupni porabi pri Občinski skupščini Jesenice.

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM OBČINE JESENICE

Vse interesne skupnosti v naši občini so v mesecu aprilu letošnjega leta izdelale osnutke samoupravnih sporazumov, ki so bili v javni razpravi po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih v mesecu maju. Na podlagi pripomb na osnutke so interesne skupnosti pripravile predloge samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za obdobje 1976 - 1980, ki bodo v javni razpravi do 10. decembra 1976. Na zborih delavcev v TOZD je potrebno izvoliti delegata, ki bo 15. decembra 1976 podpisal dokumente, dopolnjene iz javne razprave o srednjeročnem razvoju samoupravnih interesnih skupnosti v občini Jesenice.

Pri sestavi samoupravnih sporazumov so interesne skupnosti izhajale iz osnovnega izhodišča, začrtanega v Dogovoru o srednjeročnem razvoju občine, da se bo skupna poraba gibal počasneje od rasti družbenega proizvoda naše občine.

Koordinacijski odbor za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora o skupni porabi predlaga, da o predlaganih predlogih samoupravnih sporazumov o osnovah planov za obdobje 1976 - 1980 delavci v TOZD in občani v krajevnih skupnostih temeljito razpravljajo, ker bomo le tako lahko uspešno zaključili akcijo pri sprejemanju teh dokumentov.

Koordinacijski odbor za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora o skupni porabi

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI OBČINE JESENICE ZA OBDOBJE 1976 — 1980

Izhajajoč iz interesov in potreb delovnih ljudi in občanov, določajo udeleženci s samoupravnim sporazumom razvojne usmeritve vzgoje in izobraževanja ter urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti za uresničevanje dogovorjenih usmeritev in ciljev.

Podpisniki bodo razvoj vzgoje in izobraževanja v občinski izobraževalni skupnosti usmerili k naslednjim glavnim interesom in ciljem:

- poglobljanju idejnosti vzgojnoizobraževalnega procesa;
- usposabljanju mladine (in odraslih) za naloge na področju splošne ljudske obrambe in samozaščite ter varovanje zdravega okolja;
- razvijanju male šole;
- razvijanju vzgojnoizobraževalne dejavnosti, ki sloni na načelih celodnevne osnovne šole;
- zmanjšanju osipa v osnovni šoli in povečanju kvalitete osnovnošolskega izobraževanja in vzgoje;
- izboljšanju kadrovskih in materialnih pogojev vzgoje in izobraževanja ter modernizaciji prostora in opreme;
- izenačevanju možnosti izobraževanja otrok v osnovni šoli;

- organiziranju izobraževanja odraslih v osnovni šoli;
- zadovoljevanju kadrovskih potreb združenega dela;
- ustvarjanju družbeno-ekonomskih in političnih pogojev,

da se bo področje vzgoje in izobraževanja uveljavilo kot del združenega dela in kot proizvodni dejavnik, kar bomo dosegli z uveljavljanjem dohodkovnih odnosov, ki so osnova za neposredno družbeno ekonomsko zvezo med delavci v združenem delu in osnova za izenačevanje družbeno ekonomskega položaja delavcev na področju vzgoje in izobraževanja z družbeno ekonomskim položajem delavcev na drugih področjih združenega dela;

- dograjevanje sistema solidarnosti in vzajemnosti delovnih ljudi pri uresničevanju dogovorjenega enotnega programa občinskih izobraževalnih skupnosti v Sloveniji.

Temelji plana za razvoj vzgojnoizobraževalnih dejavnosti določajo razvoj naslednjih dejavnosti:

- za vse otroke pred vstopom v osnovno šolo, ki niso zajeti v vzgojno varstvenih oddelkih, bo organizirana 120-urna mala šola;

- število učencev v osnovni šoli bo poraslo od sedanjih 3.127 na 3.416, število oddelkov se bo povečalo od 117 na 132, število učiteljev bo poraslo od 150 na 196, tako da bo prišlo 1.48 učitelja na oddelk, proti sedanjim 1.28, število učencev s kombiniranim poukom se bo zmanjšalo, tako da bo leta 1980 v teh oddelkih le 0,86 %, v varstvo bo vključenih 370 učencev — vozačev, število otrok v podaljšanem bivanju bo poraslo od sedanjih 76 na 320, ali okoli 10 % vseh osnovnošolskih otrok;

- v celodnevno osnovno šolo bo vključenih 11,4 % otrok v letu 1976 in v letu 1980 75 %;

- delavsko univerzo bomo sofinancirali, tako da bomo zagotovili temeljne pogoje za delo, s tem, da bomo zagotovili sredstva za osebne dohodke za splošno programsko in organizacijsko dejavnost za izobraževanje odraslih, zagotovili sredstva za program osnovnega izobraževanja odraslih, družbene vzgoje mladine in odraslih, za šole za življenje ter za družbeno izobraževanje pedagoških in andragoških delavcev;

- skladno z razvojem vzgojnoizobraževalnih dejavnosti, bomo sofinancirali dejavnost glasbene šole, kjer se bo število učencev povečalo od 225 na 248, tako da bomo zagotovili sredstva za osebne dohodke pedagoških delavcev;

- v tem petletnem obdobju bomo zagotovili brezplačen prevoz za vse učence osnovnih šol, ki stanujejo več kot 4 kilometre od šole;

- subvencionirali šolsko prehrano za vse socialno šibke otroke v naši občini in regresirali šolske malice vsem učencem v višini 5. — din mesečno;

- skladno z razvojem vzgojnoizobraževalnih dejavnosti bomo v naši občini:

- letno štipendirali za pedagoške poklice 60 študentov in dijakov;

- v dvokvalifikacijo pedagoških delavcev bomo letno vključili 5 učiteljev;

- sofinancirali bomo nakupe učbenikov za socialno šibke učence;

- za odplačilo anuitet za investicije v osnovnošolski prostor bomo namenili letno poprečno 1.250.000. — din.

Za izgradnjo novih kapacitet v osnovno šolstvo v skupni vrednosti 80.000.000. — din bomo iz samoprisp evka v teh letih dobili 55.000.000. — din, ostalih 25.000.000. — din pa bo zbranih takole:

- skupnost otroškega varstva 5.000.000. — din
- telesno kulturna skupnost 400.000. — din
- izobraževalna skupnost 8.000.000. — din
- kreditna sredstva (Ljubljanska banka, izobraževalna skupnost Slovenije) 11.000.000. — din

Za ostale investicije in večja investicijsko vzdrževalna dela v tem petletnem obdobju bomo namenili sredstva za naslednje objekte:

- V letu 1976:**
 - dozidava kuhinje pri osnovni šoli Kranjska gora,
 - sanacija strehe nad telovadnico, preureditev centralne kurjave in ureditev sanitarij v osnovni šoli Koroška Bela,
 - sofinanciranje telovadnice ŽIC — I. obrok.

- V letu 1977:**
 - sofinanciranje telovadnice ŽIC — II. obrok,
 - izoliranje stene delavske univerze in ureditev igrišča centra srednjih šol Jesenice,
 - pokritje hodnika iz osnovne šole Prežihov Voranc, oz. Tone Čufar v telovadnico ter izgradnja skladišča za ozimnico in butansko postajo,
 - izdelava načrtov za adaptacijo osnovne šole Mojstrana.

- V letu 1978:**
 - adaptacija večnamenskega prostora štirih kabinetov in kuhinje v osnovni šoli Mojstrana,
 - predelava bivše kotlovnice v centru srednjih šol za potrebe delavske univerze,
 - dozidava jedilnice v osnovni šoli Žirovnica.

- V letu 1976:**
 - izdelava načrtov za preureditev osnovne šole na Koroški Beli in na Blejski Dobravi.

- V letu 1980:**
 - pričetek investicijskih del v osnovni šoli Koroška Bela in Blejska Dobrava.

Izračun vsakoletnega programa je izdelan na podlagi minimalnih standardov, sprejetih v skupščini izobraževalne skupnosti Slovenije na seji, dne 30/9-1976. V njem so upoštevane cene iz leta 1975 ter podatki iz minimalnih kazalcev za srednjeročni načrt. Tako izračunani podatki so letno valorizirani z indeksom 103.

V programu za leto 1976 je vključena tudi dejavnost vzgojno varstvenih organizacij, od leta 1977 dalje, bo to dejavnost financirala skupnost otroškega varstva, zato je v nadaljnjih programih več ne vključujemo.

Programi vključujejo štiri elemente, in sicer:

- program izobraževalne skupnosti Jesenice, ki je sestavljen iz dveh delov: minimalnega programa in ostalih obveznosti in dejavnosti
- solidarnostnega programa ter
- vzajemnosti.

Minimalni program vsebuje vse dejavnosti, ki jih določa zakon o osnovni šoli. Te dejavnosti so ovrednotene tako, da je določena cena na oddelk, oziroma na učenca osnovne šole, upošteva tudi amortizacijo, prevoze šolskih otrok, bivanje učencev v domovih in štipendije.

Ostale obveznosti in dejavnosti: tudi za ta program so določeni standardi, in sicer za glasbeno šolo, delavsko univerzo, prehrano učencev, učbenike, ekskurzije, šolo v naravi, testiranje šolskih novincev, dokvalifikacijo pedagoških delavcev, vzgojno svetovanje, anuitete in najnujnejše investicije.

Solidarnostni program vsebuje minimalni program v obsegu in vrednosti minimalnih standardov in kvalifikacije solidarnostnih programov drugih občinskih izobraževalnih skupnosti v Sloveniji.

Vzajemnost, to so sredstva, ki se združujejo pri izobraževalni skupnosti Slovenije in so namenska za investicije v osnovno šolski prostor.

Za realizacijo programa bomo v petih letih potrebovali skupaj 250.251.000. — dinarjev. O višini stopnje prispevka iz osebne dohodka v posameznih letih se bomo vsako leto sproti dogovorili.

Vzgojnoizobraževalne organizacije, ki so izvajalke planskih nalog, določenih s tem sporazumom, so dolžne samoupravne sporazume o temeljih svojega plana in svoje plane razvoja uskladiti s tem sporazumom.

Organizacije združenega dela in samoupravne delovne skupnosti ter krajevne skupnosti se bodo neposredno povezovale v vzgojnoizobraževalnih organizacijah, z namenom, da bi omogočale kar najtesnejšo povezavo učno vzgojnega procesa s procesom združenega dela.

OPOMBE

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI ZA OBDOBJE 1976 — 1980

I. SKUPNI RAZVOJNI CILJI, USMERITVE IN NALOGE

Delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih (v nadaljnjem besedilu: samoupravne organizacije in skupnosti), določajo skupne razvojne cilje, usmeritve in naloge ter urejajo medsebojne odnose, pravice, obveznosti in odgovornosti za njihovo uresničevanje na področju delovanja samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice na način, ki ga določajo njen statut in drugi veljavni predpisi.

Samoupravne organizacije in skupnosti ugotavljajo, da je reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev in občanov kot element njihove socialne varnosti ter družbene enakopravnosti in element ekonomskega razvoja nasploh, postalo pomembna naloga pri hitrejšem zadovoljevanju stanovanjskih potreb delovnih ljudi, s tem pa sprememb v obstoječih odnosih in nadaljnjem utrjevanju samoupravnih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, sprememb v sistemu koriščenja in delitve stanovanj ter povečanja obsega učinkovitosti stanovanjske gradnje.

II. URESNIČEVANJE VSEBINSKIH USMERITEV, CILJEV IN NALOG

I. Izhajajoč iz družbenih ciljev dolgoročne stanovanjske politike, ki mora zagotoviti hitrejšo reševanje stanovanjskih zadev delovnih ljudi in občanov, bo samoupravna stanovanjska skupnost v obdobju 1976 do 1980 skrbela predvsem za izvajanje naslednjih temeljnih nalog:

- organizirala in povezovala delovne ljudi in občane ter odgovorne družbene dejavnike, z namenom, da se bo v mejah realnih možnosti povečeval obseg stanovanjske graditve, s tem pa učinkoviteje zmanjševal stanovanjski primanjkljaj;

- skrbela za dosledno uveljavitev organizirane in družbeno usmerjene stanovanjske graditve ter za uveljavitev racionalizacije pri graditvi stanovanj z ustreznim družbenim vplivom na strukturo, kakovost in ceno stanovanj;

- organizirala in izvajala družbeno pomoč in razvijala solidarnost in vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu, z namenom, da se hitreje odpravljajo socialne razlike in omogoči vsem delovnim ljudem in občanom, da ustrezno rešijo svoje stanovanjsko vprašanje;

- skupno z zbori stanovalcev stanovanjskih hiš in s krajevnimi skupnostmi oblikovala načela za urejanje in varstvo stanovanjskega okolja ter razvijala stanovanjsko kulturo vseh uporabnikov stanovanj.

Da bi jamčili za dosledno spoštovanje dogovorjenih načel pri izvajanju programa družbeno usmerjene stanovanjske graditve, bodo podpisniki tega samoupravnega sporazuma, predvsem pa odgovorni dejavniki na področju stanovanjskega gospodarstva, skrbeli in zagotovili:

- a) racionalno izpeljavo programov stanovanjske graditve, ki terja takojšnjo uveljavitev družbenega dogovora o racionalizaciji stanovanjske gradnje;

- b) dosledno uveljavljanje zahtev po kvalitetnih projektih in tehnični dokumentaciji, s tem, da bodo ponovljeni uspešni projekti ter z namenom, da bodo projektanti iskali cenejše, kvalitetne in funkcionalne rešitve v okviru dogovorjenega standarda stanovanj, kar še posebej velja za projektiranje stanovanj, zgrajenih s sredstvi samoupravne enote za družbeno pomoč, kjer bo zagotovljena gradnja takih stanovanj, ki jih določajo veljavni predpisi glede površinskih normativov in ostalih pogojev;

- c) intenzivnost stanovanjske gradnje zahteva od gradbeništva, da bo temeljito rešilo problematiko obrtniških, montažnih in finalnih del; zlasti pri obvladovanju obrtniških storitev pa bo uveljavljen povečan družbeni nadzor, ob sočasnem zaostrenem gradbenem nadzoru, ki mora biti strokoven, kvaliteten in učinkovit, s tem, da prvenstveno štiti interese investitorja in bodočega uporabnika stanovanja;

- č) da se bodo, z nadaljevanjem že začete akcije, združevala stanovanjska sredstva po 13. členu zakona o programiranju in financiranju graditev stanovanj pri samoupravni stanovanjski skupnosti na Jesenicah tudi za tiste samoupravne organizacije in skupnosti, katerih sedeži matičnih organizacij so v drugi občini, in s tem zagotavljalo izenačene pogoje za reševanje stanovanjskih vprašanj vseh delovnih ljudi in občanov v občini Jesenice;

- d) da se bodo delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih zavzemali za učinkovitejše združevanje stanovanjskih sredstev in v ta namen že v letu 1976 sklenili nov samoupravni sporazum, s katerim se bodo dogovorili, ob upoštevanju potreb in možnosti, da bodo za stanovanjsko

graditev v obdobju do leta 1980 izločali najmanj 6 % sredstev od bruto osebnih dohodkov, s tem, da bodo

- del teh sredstev združevali za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu,
- del za kreditiranje gradnje ali nakup stanovanj delavcev,
- del za financiranje izgradnje komunalnih naprav v stanovanjskih naseljih,
- najmanj 0,345 % od bruto osebnih dohodkov pa namenili za gradnjo dijaških in študentskih domov;

- e) da se bodo vsa za stanovanjsko gradnjo izločena sredstva tekoče porabljala, morebitna neangažirana sredstva pa bodo samoupravne organizacije in skupnosti vezale pri poslovnih bankah in s tem ta sredstva ustrezno oplenitile;

- f) da bodo samoupravne organizacije in skupnosti namenile najmanj 70 % stanovanjskih sredstev za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo, preostala sredstva pa za individualno gradnjo v občini Jesenice in tudi iz an občine Jesenice, kolikor imajo individualni graditelji iz kraja gradnje urejene pogoje dnevnega prevoza na delo in z dela.

Da bi lahko obvladovali gibanja rasti cen stanovanjske graditve, ki pomeni eno temeljnih nalog stanovanjskega gospodarstva, hkrati pa odločujoče pogojuje uspešnost izvajanja planirane stanovanjske graditve, samoupravne organizacije in skupnosti zavezujejo samoupravno stanovanjsko skupnost, da v sodelovanju z ostalimi podpisniki družbenega dogovora o načinu oblikovanja cen stanovanj v občini, skrbi za realnost in točnost dogovorjenih cen, s tem, da se v ceno lahko priznava le dokumentirano rast dejanskih poslovnih stroškov, oblikovanih na temelju veljavnih predpisov, zakonskih in pogodbenih obveznosti ter obveznosti, ki izhajajo iz drugih družbenih dogovorov (o racionalizaciji stanovanjske gradnje in pod.) in samoupravnih sporazumov.

Glede na prostorske možnosti v občini Jesenice, je za obdobje 1976—1980 načrtovana zgraditev naslednjega števila stanovanj v družbenem sektorju:

Leto 1976	266 stanovanj v blokovni gradnji
Leto 1977	199 stanovanj v blokovni gradnji
Leto 1978	209 stanovanj v blokovni gradnji
Leto 1979	234 stanovanj v blokovni gradnji
Leto 1980	216 stanovanj v blokovni gradnji
Skupaj	1.124 stanovanj, oz. 225 stanovanj v poprečju letno.

Poleg stanovanj, ki bodo zgrajena v družbenem sektorju, pa bo možno zgraditi še 250 stanovanjskih enot v zasebnem sektorju, ali poprečno po 50 letno.

Načrtovana gradnja stanovanj v družbenem sektorju zagotavlja, pri letnem poprečju 225 stanovanj, graditev 8 stanovanj na 1000 prebivalcev občine Jesenice, ob upoštevanju individualne stanovanjske gradnje pa bo zgrajenih v poprečju 275 stanovanj letno, ali v poprečju po 9,75 stanovanja na 1000 prebivalcev.

Prostorske možnosti graditve stanovanj se pokrivajo s planskimi potrebami samoupravnih organizacij in skupnosti v obdobju 1976—1980, ki so bile v letu 1975 ugotovljene s prikazom potreb po stanovanjih in načrtovanih sredstev za stanovanjsko gradnjo, ki bodo služile kot temeljno izhodišče za izdelavo srednjeročnega programa stanovanjske gradnje v občini Jesenice skupaj s samoupravno dogovorjenimi planskimi smernicami iz samoupravnega sporazuma o osnovah plana samoupravnih stanovanjskih skupnosti v SR Sloveniji za področje stanovanjskega gospodarstva v obdobju 1976—1980.

Za obdobje 1976—1980 so za območje občine Jesenice načrtovana naslednja finančna sredstva za stanovanjsko graditev:

	v tisoč din
1. združena sredstva po 13. členu zakona o programiranju in financiranju graditve stanovanj	71.100 din
2. sredstva samoupravne enote za družbeno pomoč po 12. členu zakona	69.300 din
3. sredstva, ki ostanejo samoupravnim organizacijam in skupnostim v lastnem razpolaganju	224.800 din
4. sredstva samoupravnih organizacij in skupnosti iz sklada skupne porabe	21.000 din
5. sredstva skupnosti pok. in invalidskega zavarovanja po 14. členu zakona	10.035 din
6. sredstva za graditev stanovanj za udeležence NOV po 30. členu zakona	1.250 din
7. bančna sredstva, usmerjena v stanovanjsko graditev, po splošnih aktih bank o stanovanjskem varčevanju in kreditiranju	82.423 din
8. amortizacija obstoječega stanovanjskega sklada	13.100 din
9. lastna sredstva varčevalcev in ostala lastna sredstva	11.135 din
10. neporabljena sredstva samoupravnih organizacij in skupnosti iz preteklih let	40.752 din
Skupaj	544.895 din

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI STAROSTNEGA ZAVAROVANJA KMETOV V SR SLOVENIJI ZA OBDOBJE 1976 — 1980

1. Udeleženci so sporazumni, da je osnova plana skupnosti zagotovitev starostne pokojnine kmetov po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov (Uradni list SRS, št. 13/72, 26/73, 45/73 in 29/75).

2. Starostna pokojnina bo znašala vsaj 30 odstotkov mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov iz preteklega koledarskega leta, po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju delavcev. Mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov je v letu 1975 znašal 1358, torej bo pokojnina v letu 1976 znašala vsaj 407 dinarjev.

3. Sredstva za pokojnine prispevajo kmetje v višini 40 odstotkov ter solidarnostno delavci in drugi delovni ljudje v višini 60 odstotkov potrebnih sredstev v posameznem letu; delavci in drugi delovni ljudje prispevajo svoj delež s prispevkom iz dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela, iz sredstev drugih organizacij in delovnih skupnosti ter iz sredstev občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost in se jim ugotavlja dohodek.

4. Udeleženci si bodo prizadevali za širitev kroga zavarovancev in obsega pravic iz tega zavarovanja, o čemer se bodo posebej sporazumeli.

5. V obdobju srednjeročnega načrta pričakujemo, glede na gibanje števila upokojencev v zadnjih letih, povečevanja števila upokojencev letno za 3 odstotke. V letu 1976 bo število upokojencev pokojnin znašalo 42.100 upravičencev.

Ob načrtovanem povečanju števila upokojencev za 3 odstotke letno načrtujemo sprotno valorizacijo pokojnin, na podlagi povprečne rasti realnega osebnega dohodka zaposlenih po stopnji 3,0 odstotka letno. Ob takšnih gibanjih bo v letu 1980 približno 47.380 upokojencev, od tega 1687 kmetov-borcev. Od skupnega števila upokojencev jih bo približno 2840 prejemale varstveni dodatek, ki gre socialno ogroženim borcem NOV.

6. Udeleženci ugotavljajo, da bo morala skupnost za uresničitev v tem sporazumu opredeljenih nalog in ciljev v planskem obdobju 1976—1980 zbrati 1.314,3 mio din.

Od tega se predvideva, da bo v letu 1976 zbrano 232,7 mio din, v letu 1980 pa 294,9 mio din.

Od zneska, potrebnega za petletno obdobje, bodo kmetje s svojim prispevkom zbrali 430,3 mio din, delavci in drugi delovni ljudje s solidarnostno udeležbo 654,0 mio din, kar zneso 0,13 % družbenega proizvoda Slovenije, 0,19 % dohodka TOZID ali 0,27 % bruto osebnega dohodka zavarovancev v tem obdobju, proračun republike pa bo prispeval 229,9 mio din za pravice borcev iz tega zavarovanja.

7. Udeleženci zagotavljajo, da je finančna kalkulacija iz prejšnje točke izdana na osnovi predvidenih izdatkov za leto 1976, vrednotenih po realni vrednosti leta 1975, in na podlagi predvidenega gibanja družbenega proizvoda. Na teh osnovah bo skupnost starostnega zavarovanja kmetov v SRS določila prispevno stopnjo za kmete-zavarovance, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji pa stopnje prispevkov za solidarnostno udeležbo delavcev in drugih delovnih ljudi. Stopnje prispevkov bodo določene glede na dejanska gibanja v posameznih letih.

Če financiranje skupnosti ne bo potekalo tako, kot je predvideno v tem samoupravnem sporazumu, bo skupnost udeležencem predlagala sprejem konkretnih ukrepov.

8. Skupnost bo o izpolnjevanju tega sporazuma obveščala udeležence.

OPOMBE

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O SREDNJEROČNEM NAČRTU RAZVOJA OTROŠKEGA VARSTVA ZA OBDOBJE 1976 — 1980

Podpisniki s tem sporazumom določajo programsko usmeritev na področju družbenega varstva otrok, socialne varnosti matere in družine, ki jo bodo uresničevali v Skupnosti otroškega varstva, ter obveznosti združevanja sredstev za izpolnitev začrtanih ciljev v obdobju 1976—1980.

Podpisniki soglašajo, da načrt razvoja otroškega varstva izhaja iz potreb zaposlenih staršev in organizacij združenega dela po urejenem dnevnem varstvu otrok, prispevka zaposlenih mater in družin k družbeni reprodukciji in iz družbenih hotenj, da bi zagotovili čim bolj izenačene pogoje za razvoj vseh otrok.

Podpisniki se bodo zavzemali za razvoj otroškega varstva, socialne varnosti mater in družin, usklajen z rastjo celotnega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela ter za krepitev načela solidarnosti pri uresničevanju ciljev na tem področju.

PROGRAMSKA USMERITEV

Podpisniki soglašajo, da so cilji, ki jih bodo do leta 1980 uresnili na področju otroškega varstva, socialne varnosti matere in družine naslednji:

1. Delavkam bo zagotovljeno nadomestilo osebnega dohodka za podaljšani porodniški dopust, ki bo trajal 141 dni.

Postopno bo zagotovljen minimalni obseg porodniškega dopusta tudi kmetijskim proizvajalkam.

2. Pomoč za opremo bo izplačana za vse novorojence po sedaj veljavnih kriterijih in v višini, ki bo vsako leto usklajena s splošnimi gibanji.

3. Denarne dajatve za vzdrževanje otrok (otroški dodatek, dodatek za kmečke otroke, posebni dodatek za otroke, ki imajo edinega hranilca, in za težje prizadete otroke) bodo izplačevane najmanj za enako število otrok kot v letu 1975 in v višini, ki bo vsako leto usklajena z rastjo življenjskih stroškov.

4. Predvidena rast novih zmogljivosti VVZ:

leto	nove zmogljivosti	skupne zmogljivosti	zasedba
1976	120	720	775
1977	110	830	1.080
1978	50	880	1.140
1979	20	900	1.170
1980	150	1.050	1.360

Dnevno varstvo otrok v VVZ bo zagotovljeno za 1.360 otrok, ali 49 % predšolske populacije.

Za uresničevanje tega cilja bo v naslednjem petletnem obdobju:

v letu 1976

— odkupljena etaža v stolpnici S-3 na Plavžu za 6 oddelkov, s kapaciteto 120 otrok,
— začeta gradnja novega vrtca na Koroški Beli s 7 oddelki z zmogljivostjo za 140 otrok (70 novih mest).

v letu 1977

— dograditev vrtca na Koroški Beli,
— sofinanciranje razširitve zmogljivosti VVZ v Kranjski gori za 2 oddelka,
— 40 otrok (udeležba SOV za 1 oddenek).

v letu 1978

— dozidava 4 oddelkov pri vrtcu Julke Pičnik za dojenčke in malčke za 50 otrok,
— dozidava 2 oddelkov VVZ pri šoli v Mojstrani (vzporedno s celodnevno šolo).

v letu 1979

— pridobitev enega novega oddelka na Blejski Dobravi za 20 otrok,
— sofinanciranje izgradnje vrtca v okviru šolskega centra Plavž: 6 oddelkov za predšolske otroke in 3 oddelkov za dojenčke, s skupno zmogljivostjo za 150 otrok.

v letu 1980

— sofinanciranje izgradnje vrtca v okviru šolskega centra Plavž.

Druge oblike delovanja:

Skupnost bo usmerila svojo dejavnost v evidentiranju varstvenih družin in otrok v zasebnem varstvu in evidentiranje otrok, ki varstva nimajo. Organizirano bo povezovanje in strokovno izobraževanje varuhinj.

Pospeševali bomo prizadevanja vzgojno varstvenih zavodov in krajevnih skupnosti za razširitev oblik: potujoči vrtci, krajši popoldanski programi, otroška igrišča, pospešitev detekcije duševno retardiranih otrok v občini Jesenice in vključitev le-teh v VVZ s posebnim programom.

Starši bodo, glede na svoj dohodek, plačevali diferencirano dogovorjeno ceno za dnevno varstvo in vzgojo otrok v vzgojno varstvenih zavodih, na podlagi kriterijev, ki bodo sprejeti v skupnosti otroškega varstva.

Na podlagi sprememb zakonov o izobraževalnih skupnostih, skupnostih otroškega varstva in vzgojno izobraževalni dejavnosti bo izpeljan prenos financiranja vzgojno varstvene dejavnosti od izobraževalne skupnosti na skupnost otroškega varstva.

Skupnost otroškega varstva bo sodelovala pri izvedbi celoletne male šole za vse šolske novince v občini.

V ta namen naj bi se koristili prostori VVZ v popoldanskem času. V organizirano letovanje otrok bo vključenih čim več socialno ogroženih otrok, katerim bo delno krito plačilo oskrbe.

Podpisniki soglašajo, da se za izpeljavo podaljšane porodniškega dopusta, ki ga uživajo zaposlene matere, in izplačevanje denarnih dajatev družinam za vzdrževanje otrok uveljavijo enotni kriteriji na območju vse republike ter da se te naloge izpeljujejo po načelu vzajemnosti v zvezi skupnosti otroškega varstva SR Slovenije.

Podpisniki soglašajo, da se v skladu z zakonom in družbenim dogovorom o pospeševanju razvoja manj razvitih in obmejnih območij in začrtanimi cilji na področju otroškega varstva v republiki, zagotovi pospeševanje razvoja otroškega varstva na teh območjih.

Kriteriji za določitev višine sredstev za pospeševanje razvoja otroškega varstva so razvitost občine in višina sredstev za otroško varstvo na predšolskega otroka in število predšolskih otrok.

DZRUŽEVANJE SREDSTEV

Podpisniki soglašajo, da bodo v skupnosti otroškega varstva združevali sredstva za uresničitev ciljev na področju otroškega varstva, socialne varnosti matere in družine, kot so opredeljeni v tem sporazumu.

Za uresničitev teh ciljev bodo podpisniki, upoštevajoč rast družbenega proizvoda, zagotovili v obdobju 1976—1980 42.709.000 din.

Za izpeljavo nalog, ki jih bomo vzajemno izpeljevali na območju vse republike (podaljšani porodniški dopust, denarne dajatve družinam), bo zagotovljenih 112.089.000 din.

Naloge, ki se bodo izpeljevale na načelu vzajemnosti v zvezi skupnosti otroškega varstva, temeljijo na osnovah, sprejetih za leto 1976.

Podpisniki bodo sredstva za uresničevanje nalog na področju otroškega varstva združevali po stopnjah, ki se bodo vsako leto določale z družbenim dogovorom o razporejanju dohodka.

Skupnost otroškega varstva bo združevala tudi sredstva, ki jih prispeva skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja za izpeljavo programa otroškega varstva od izplačanih pokojnin.

Dodatni viri so še: solidarno zbrana sredstva iz ostanka dohodka TOZID in krediti.

SPREMLJANJE URESNIČEVANJA SPORAZUMA

Podpisniki obvezujejo skupnost otroškega varstva in zvezo skupnosti, da jih dvakrat letno obvešča o uresničevanju sprejetih programov, ciljev in nalog ter o namenski porabi združenih sredstev.

Skupnost otroškega varstva je dolžna tekoče spremljati uresničevanje tega sporazuma ter podpisnikom predlagati potrebne dopolnitve ali spremembe, če bi s tem pripomogli k večjim učinkom na področju otroškega varstva, socialne varnosti matere in družine in bolj smotrni uporabi namensko združenih sredstev, oziroma, če bi bilo to potrebno zaradi prilaga splošnim gospodarskim gibanjem.

OPOMBE

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA RAZVOJA KULTURNE SKUPNOSTI JESENICE ZA OBDOBJE 1976 — 1980

Podpisniki pri določanju temeljev plana Kulturne skupnosti Jesenice upoštevajo načela in smernice v izhodiščih plana, družbenega plana občine in SR Slovenije, v predlogu temeljev plana razvoja Kulturne skupnosti Slovenije ter v načelih kulturnega razvoja v občini Jesenice in v SR Sloveniji 1976—1980.

Ta sporazum opredeljuje uresničevanje ciljev in nalog, za katere je bila ustanovljena kulturna skupnost, in s tem prispeva:

- k oblikovanju vsestransko razvite socialistične kulture samoupravljalne osebnosti,
- k uveljavljanju socialističnih meril v kulturi in umetnosti, na podlagi razvoja marksistične kritike,
- k spodbujanju kulturne vzgoje, zlasti mladih,
- k zagotovitvi za izobraževanje potrebnih kadrov za kulturo, umetniško in prosvetno delo, za strokovno in raziskovalno delo v kulturi ter za organizacijo kulturnega življenja.

Za uresničevanje interesov in ciljev na področju kulture, določenih v tem sporazumu, se Kulturna skupnost Jesenice organizira, tako da bo zagotovila uresničevanje občinskega programa, solidarnost, vzajemnost in skupne naloge v okviru Kulturne skupnosti Slovenije ter sofinanciranja RTV.

Kulturna skupnost Jesenice bo združevala sredstva za uresničevanje naslednjih nalog in dejavnosti:

1. Na knjižničnem področju za širjenje dobre knjige, tako da bomo povečali knjižni fond, število bralcev in izposojajo knjig.
2. Varstvo kulturne dediščine, za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov, ter za obnovo in restavracijo spomenikov — akcije.
3. Varstvo arhivskega gradiva.
4. Gledališko dejavnost za nadaljnje ustvarjanje, poglobljanje in širjenje gledališke vzgoje, za gostovanja poklicnih in amaterskih gledališč.
5. Delovanje in razvoj kulturno-umetniških društev, organizacij in samostojnih skupin, dejavnost in delovanje ZKPO Jesenice.
6. Za informacijsko dejavnost in kulturni tisk.
7. Za muzejsko in zgodovinsko dejavnost.
8. Utrjevanje, poglobljanje in širjenje glasbene vzgoje, zlasti med mladino.
9. Medobčinsko, medrepubliško in mednarodno sodelovanje, ter sodelovanje z zamejskimi Slovenci.
10. Najemnino in vzdrževanje kulturnih domov in prostorov, s prioriteto Titovega doma na Jesenicah.
11. Za opravljanje strokovnih nalog, za pospeševanje raziskovalnega dela v kulturi in za delovanje organov skupnosti.
12. Za nabavo propagandnega materiala za Prešernovo in Finžgarjevo rojstno hišo.
13. Za kulturne akcije, razširjeno dejavnost in dejavnost šolskih kulturnih društev.
14. Za filmsko kulturo, filmsko vzgojo in kakovostne sporede v kinematografiji v občini Jesenice.
15. Za obnovo in posodobitev ter tehnično opremljenost obstoječih kulturnih prostorov in domov po posebnem samoupravnem sporazumu.

V obdobju 1976—1980 bo Kulturna skupnost pripravila Družbeni dogovor o združevanju sredstev za nov osrednji kulturni dom na Jesenicah.

Za redno vzdrževanje kulturnih domov in prostorov bo Kulturna skupnost Jesenice namenska sredstva v višini 5 do 10 % odvajala vsako leto od dogovorjenih sredstev.

Za večje posege, obnovo, posodobitev in tehnično opremljenost kulturnih prostorov, na podlagi dogovorjenega prednostnega reda, se sklepajo posebni samoupravni sporazumi zunaj, za vsako leto, s programom dogovorjenih sredstev.

Kulturna skupnost Jesenice se sporazume s kulturnimi skupnostmi gorenjske in ljubljanske regije, da bomo skupaj zagotovili možnost za uresničevanje nalog na področju arhivskega varstva.

Kulturna skupnost Jesenice se sporazume s kulturnimi skupnostmi Radovljica, Kranj, Tržič, Kamnik in Domžale, da bomo skupaj zagotovili možnost za uresničevanje nalog s področja spomeniškega varstva, za zgodovinsko dejavnost tehničnega muzeja železarne Jesenice ter za raziskovanje zgodovine NOB in delavskega gibanja na področju Gorenjske.

Podpisniki se sporazumejo, da bodo oblikovali cene za kulturne storitve, v skladu z načelom svobodne menjave dela, in pri tem upoštevali:

- materialne stroške v realni višini, v skladu z dogovorjenimi normativi (z rastjo cen proizvodov in storitev),
- amortizacijo, v skladu z zakonskimi predpisi, na ravni, ki omogoča normalno vzdrževanje kulturnih zmogljivosti,
- OD v skladu s samoupravnimi sporazumi, tako da se bodo postopoma izenačevali s povprečnimi OD na PNK v Sloveniji, če bodo izpolnjeni programi dela.

Skupščina Kulturne skupnosti Jesenice bo vsako leto obravnavala oblikovanje cen ter določala izhodišča in merila zanje.

Po cenah iz leta 1975 in v skladu s tem sporazumom znaša vrednost občinskega programa 23.440 din za redno dejavnost, dopolnilni program in vzdrževanje kulturnih domov in prostorov. Ta sredstva se bodo združevala v skladu s 4. in 6. členom. Poprečna letna rast sredstev za kulturo bo najmanj 8,6 %, vendar počasneje od rasti družbenega proizvoda v občini Jesenice, in se bo vsako leto valorizirala glede na rast cen in usklajevala v okviru družbenega dogovora o ustvarjanju in delitvi dohodka v občini Jesenice.

V skladu s sporazumom o temeljih plana Kulturne skupnosti Slovenije, bo Kulturna skupnost Jesenice v obdobju 1976 do 1980 združevala sredstva v višini 45.842.000 din. Od tega za Kulturno skupnost Jesenice din 23.440.000 in za Kulturno skupnost Slovenije 22.402.000 din. Ta sredstva pa se delijo: za solidarnost 451.000, za vzajemnost 7.544.000, za RTV 4.577.000 din in za skupne, dogovorjene naloge 9.830.000 din.

Ta sporazum se lahko na podlagi predloga skupščine Kulturne skupnosti Jesenice spremeni ali dopolni ob sprejemanju letnih načrtov, če so za to podani utemeljeni razlogi in če tako sklenejo podpisniki.

Kulturna skupnost Jesenice je vsako leto dolžna podpisnikom poročati o uresničevanju planskih usmeritev (varianta — velja za vse).

Ta samoupravni sporazum postane veljaven, ko ga sprejme skupščina Kulturne skupnosti Jesenice in podpišejo udeleženci sporazuma (varianta — velja za vse SIS).

OPOMBE

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA SKUPNOSTI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA V SR SLOVENIJI ZA OBDOBJE 1976 — 1980

Delovni ljudje v samoupravno organizirani skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je enotna v SR Sloveniji, uresničujejo po načelih vzajemnosti in solidarnosti ter na podlagi rezultatov minulega dela pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Skladno s temelji sistema družbenega planiranja sklenejo samoupravni sporazum o osnovah plana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja:

- delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,
- delavci v delovnem razmerju pri zasebnih delodajalcih,
- delovni ljudje, ki opravljajo samostojno delo s sredstvi v lasti občanov,
- drugi delovni ljudje, ki so po zakonu obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani,
- upokojevalci, združeni v društvi upokojencev,
- skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Ta predlog samoupravnega sporazuma je usklajen z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in z družbenim planom razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980.

Podpisovanje predloga samoupravnega sporazuma se opravi istočasno in po enakem postopku, kot se opravi podpisovanje samoupravnih sporazumov temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti v občinah.

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

1. Skladno z zakoni, samoupravnimi sporazumi in statutom skupnosti so udeleženci sporazumni, da si zavarovanci in upokojevalci v skupnosti zagotavljajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje in v ta namen določajo zase in za svoje družinske člane:

- pravico do starostne pokojnine v starosti;
- pravico do invalidske pokojnine in pravico do poklicne rehabilitacije in zaposlitve z ustreznimi denarnimi nadomestili za primer izgubljen ali zmanjšane delovne zmožnosti (invalidnost);
- pravico do poklicne rehabilitacije in zaposlitve z ustreznimi denarnimi nadomestili — za primer neposredne nevarnosti za invalidnost, v zvezi z delom na določenem delovnem mestu (neposredna nevarnost za invalidnost);
- pravico do denarnega nadomestila (invalidnine) — za primer telesne okvare;
- pravico do družinske pokojnine v primeru zavarovančeve ali upokojevalčeve smrti;
- pravico do dodatka za pomoč in postrežbo, varstvenega dodatka, povračila potnih in selitvenih stroškov in enkratnega letnega zneska prispevka za rekreacijo;
- druge pravice, opredeljene v zakonu in splošnih aktih skupnosti.

2. Udeleženci se bodo v svojih organih samoupravljanja zavzemali za naslednje cilje:

- v skladu z novim družbeno-ekonomskim in samoupravnim položajem delavca v združenem delu, da razpolaga z ustvarjenim dohodkom, in pravico upokojencev, ki jo uveljavljajo na podlagi minulega dela, je treba oblikovati nov sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki bo uveljavil tudi nove odnose med zakonsko in samoupravno regulativo ter zagotovil dolgoročno stabilno financiranje skupnosti;
- ohranitev realne vrednosti pokojnin in njihovega razmerja do osebnih dohodkov zaposlenih, glede na minulo delo upokojencev in opredelitev značaja pokojnin kot nadaljevanje izplačevanja osebnih dohodkov;
- v celotnem sistemu je treba stimulirati daljše aktivno delo, z okrepi na področju invalidskega varstva, rehabilitacije in zaposlovanja pa zmanjševati rast invalidskih upokojitev;
- z okrepi preventive, učinkovitejšo rehabilitacijo in zaposlovanjem delovnih invalidov naj bi bil manjši porast invalidskih upokojencev, ob relativno večjem porastu izdatkov za rehabilitacijo in za zaposlovanje delovnih invalidov;
- sredstva sklada za gradnjo domov in stanovanja upokojencev naj bi se pretežno uporabljala za gradnjo, oziroma razširitev domov za ostarele in za kreditiranje družbenih stanovanj v trajni uporabi upokojencev in delovnih invalidov;
- zavarovalna doba, ki se šteje s povečanjem, naj bo določena samo za tista delovna mesta, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo, kjer znatneje delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavca škodljivi vplivi neposredno ob viru škodljivih vplivov, če kljub varstvenim in tehnološkim ukrepom ni mogoče izboljšati delovnih pogojev.

3. V obdobju srednjeročnega plana pričakujemo, glede na gibanja v zadnjih letih, naslednje:

- poprečen prirast starostnih upokojencev 3,2 odstotka letno, poprečen prirast družinskih upokojencev 4,0 odstotka letno, poprečen prirast invalidskih upokojencev 4,2 odstotka letno;

— sprotno valorizacijo pokojnin in denarnih dajatev na podlagi poprečne rasti realnega osebnega dohodka zaposlenih po stopnji 3,0 odstotka letno in ustreznije razmerje pokojnin glede na povprečni osebni dohodek;

— da bodo prispevki za zdravstveno varstvo upokojencev, otroški dodatek, otroško varstvo ter stanovanjski sklad znašali skupaj 16 odstotkov od pokojnin.

Kot izhodišče za sestavo srednjeročnega plana so upoštevani, z družbenim dogovorom za leto 1976 predvideni dohodki iz prispevkov v realni vrednosti t. leta 1975, v višini 6.621,6 mio din, in sicer:

- iz dohodka TOZD in zasebnega sektorja 1.102,4 mio din,
- iz prispevka od OD zavarovancev 5.519,2 mio din.

Na takšnih osnovah se za leto 1980 predvideva 8.338,3 mio din dohodka in sicer:

- iz dohodka TOZD in zasebnega sektorja 1.339,9 mio din
- iz prispevka od OD zavarovancev 6.998,4 mio din.

5. Udeleženci ugotavljajo, da mora skupnost za uresničevanje s tem sporazumom opredeljenih nalog in ciljev v celotnem planskem obdobju zbrati, vključno z rezervo — z obratnimi sredstvi — 41.802,9 mio din.

Predvideva se, da bosta federacija in republika prispevali za pravice borcev NOV sredstva v višini 4.829,7 mio din.

Udeleženci tega sporazuma se zavezujejo zbrati 36.973,2 mio din, kar znese 7,6 % družbenega proizvoda Slovenije v tem obdobju, in sicer:

- iz dohodka TOZD 6.091,4 mio din, kar znese 1,7 % dohodka TOZD v tem obdobju,
- iz prispevka od OD zavarovancev 30.881,8 mio din, kar znese 12,8 % bruto OD v tem obdobju.

6. Ko bo skupščina skupnosti določala konkretne prispevne stopnje, bo upoštevala takratni delitveni sistem dohodka in ekonomska gibanja ter splošne ocene in cilje, določene z družbenimi dogovori.

7. V primeru odstopanj v planskih predvidevanjih ali ob spremembah v obsegu pravic bo skupnost predlagala udeležencem ustrezne ukrepe.

O izpolnjevanju tega sporazuma bo skupnost obveščala udeležence.

OPOMBE

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI JESENICE ZA OBDOBJE 1976 — 1980

V sistemu socialne varnosti delovnih ljudi je zdravstveno varstvo eden bistvenih elementov. Pomembno je za povečanje produktivnosti in neproduktivnosti družbenega dela in življenja. Njegov položaj in razvoj je odvisen od splošnega gospodarskega in družbenega razvoja ter je v tesni soodvisnosti od porasta družbenega proizvoda, zlasti produktivnosti dela. Da bi imele te predpostavke določeno trdnost, delovni ljudje in občani, po načelih vzajemnosti in solidarnosti, združujejo sredstva za zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb na področju zdravstvenega varstva, določajo v Občinski zdravstveni skupnosti Jesenice naslednje prednostne naloge in cilje srednjeročnega razvoja zdravstvenega varstva:

- ustvarjanje enakih možnosti za zadovoljevanje potreb po zdravstvenem varstvu prebivalcem v okviru dogovorjenega obsega;
- skladnejši razvoj zdravstvene dejavnosti z odpravljanjem obstoječih nesorazmerij zdravstvenih zmogljivosti;
- boljše in popolnejše zdravstveno varstvo aktivnega prebivalstva, ob zmanjševanju nesposobnosti za delo ter pri omejevanju in preprečevanju nesreč pri delu in izven dela, poklicnih, boleznih in invalidnosti ter drugih množičnih obolenj;
- boljše in popolnejše zdravstveno varstvo udeležencev NOB;
- krepitev higiensko — epidemiološke dejavnosti ter zdravstveno vzgojne in prosvetne dejavnosti;
- zagotavljanje humanega, hitrega in učinkovitega zdravstvenega varstva, s poudarkom na boljši dostopnosti zdravstvene dejavnosti;
- usposabljanje zdravstvene službe za delo v izrednih razmerah ter pogojih ljudske obrambe;

Za uresničitev ciljev in nalog plana bodo delovni ljudje združevali sredstva za neposredno zdravstveno varstvo na osnovi dogovora v regionalni zdravstveni skupnosti, s tem, da bodo sredstva za osnovno in preventivno dejavnost naraščala vzporedno z rastjo družbenega proizvoda, ostale oblike zdravstvenega varstva pa počasneje. Denarne pravice se v tem obdobju ne bodo širile. Ker pa je za reševanje posameznih problemov potrebna širša solidarnost in vzajemnost, kot je območje občinske ali regijske skupnosti, bodo zdravstvene skupnosti združevale sredstva za solidarnostno financiranje dejavnosti v regijah z visokimi odstotki kmečkega prebivalstva ter udeležencev NOV, za dogovorjene prednostne naložbe v SR Sloveniji in na manj razvitih območjih. Zdravstvene skupnosti bodo zbirale sredstva za te namene po stopnji 0,46 % ob bruto osebnega dohodka. Z združenimi sredstvi v regiji bodo delovni ljudje zagotovili tudi sredstva za razvoj zdravstvenih zmogljivosti v občini Jesenice po že sprejetem investicijskem programu iz leta 1972 (dograditev objekta za special. ambulante v okviru splošne bolnice Jesenice, nabavo nujne medicinske opreme za SIB), nujno adaptacijo enot ZD Jesenice). Hkrati se predvideva gradnja novega šolskega poslopja zdravstvene šole na Jesenicah.

Zdravstvene skupnosti bodo združevale tudi sredstva za pokrivanje nepredvidenih rizikov zaradi izjemno visokih izdatkov, ki presegajo rizično sposobnost posamezne skupnosti.

Delovni ljudje, združeni v občinski zdravstveni skupnosti, bodo združevali sredstva za uresničevanje programov zdravstvenega varstva, in sicer v dogovorjenem skupnem znesku, od česar odpade na družbeni sektor 98,2 %, na zasebni sektor in druge oblike pa 1,8 %.

OPOMBE

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA TELESNO KULTURNE SKUPNOSTI V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 1976 — 1980

Vsebinske usmeritve, naloge in cilji

Podpisniki s tem samoupravnim sporazumom sprejemajo temeljne usmeritve, cilje in naloge ter globalne finančne okvire, ki bodo osnova za oblikovanje srednjeročnega plana razvoja telesnokulturne dejavnosti in družbenega plana občine Jesenice in SR Slovenije.

Pri določanju temeljev srednjeročnega plana razvoja telesne kulture podpisniki upoštevajo načela, smernice, dogovorjene v predhodnih razpravah o načrtovanju srednjeročnega družbenega razvoja v občini Jesenice in SR Sloveniji, ki jih je sprejela skupščina Telesnokulturne skupnosti SR Slovenije, ter izhodišča in sklepe o nadaljnjem razvoju telesne kulture v Sloveniji, ki jih je sprejela RK SZDL.

Temeljna usmeritev razvoja telesnokulturne dejavnosti v srednjeročnem obdobju je množičnost. Z globalnim načrtom se predvideva povečanje aktivnih občanov iz 7000 na 11000 prebivalcev. Do konca leta 1980 bo v redno telesnokulturno dejavnost (najmanj dvakrat tedensko) vključeno približno 20 % prebivalstva, v občasne aktivnosti pa še 20 % prebivalstva vseh starosti in socialnih kategorij, od tega:

— predšolskih otrok (do 6 let)	1040, oz. 75 %
— osnovnošolcev	3400, oz. 98 %
— srednješolcev	800, oz. 95 %
— aktivnih prebivalcev	5000, oz. 40 %
— ostale kategorije prebivalcev	760, oz. 10 %
skupaj	11000, oz. 40 % preb.

Na področju vrhunškega športa bo sklenjen in uresničen dogovor o prioritetah športnih panog in posameznikov, spremembah športno-tekmovalnih sistemov in izvajani družbeni dogovor o statusu vrhunskih športnikov amaterjev.

Uresničevanje vsebinskih usmeritev, nalog in ciljev

Do konca srednjeročnega obdobja bomo za delo v telesni kulturi izločili naslednje število kadrov:

— profesionalnih	10
— amaterskih	72

V istem obdobju bomo na novo zaposlili, oz. vključili v telesnokulturno dejavnost naslednje število strokovnih kadrov:

a. v športni rekreaciji	
— profesionalnih	8
— amaterskih	40
b. v vrhunskem športu	
— profesionalnih	2
— amaterskih	31

V tem številu niso zajeti kadri za redno telesnokulturno dejavnost v vzgojno izobraževalnem sistemu.

Skladno z urbanističnim razvojem, bomo zagotovili rezervacijo najmanj 3 kv. m površin za telesnokulturno dejavnost na prebivalca v občini. V srednjeročnem obdobju bomo z izgradnjo novih telesnokulturnih objektov povečali površine za telesno kulturo:

- skupno površino, od sedanjih 1,96 na 3,11 kv. m na prebivalca,
- koristno površino pokritih telesnokulturnih objektov, od sedanjih 0,21 na 0,31 kv. m na prebivalca,
- koristno površino odprtih telesnokulturnih objektov, od sedanjih 1,74 na 2,80 kv. m na prebivalca.

Skladno s potrebami telesnokulturne dejavnosti, se bodo gradili adaptirali ali uredili naslednji objekti:

objekt	dimenz.	začet. dela	dokonč. leta	nosilec invest.
TELOVADNICE				
1. Telovadnica ŽIC	32 × 20	1976		ŽIC
2. Telovadnica šolski center Plavž	32 × 20	1977	1979	Gr. odbor š. c.
3. Priprava dokumentac. telovadnice C. S. S.		1980		Center sr. š.

ŠPORTNA IGRIŠČA

4. Športna igrišča šol. c. Plavž	30 × 50	1978	1980	Gr. odbor. š. c.
5. Šol. športno igr. za Titovim domom	90 × 50	1976	1977	KS »SAVA«
6. Športno igr. za šolo Bl. Dobrava	20 × 40	1976	1977	KS Bl. Dobrava
7. Igrišče za nog. Mojstrana	95 × 50	1977	1977	KS Mojstrana
8. Nog. igrišče Završnica	50 × 30	1978	1978	KS Žirovnica

ŠPORTNI OBJEKTI

9. Dograditev šp. kult. hale na Jesenicah	60 × 30	1977	1980	Gr. odbor hale
10. Pokrito kopal. Ukova	25 × 13	1977	1979	Skupna por. Zel.
11. Adaptacija doma zgradbe strelišča		1977	1978	Obč. strel. zveza
12. Adaptacija doma TVD Žirovnica		1976	1978	TVD Žirovnica
13. Adaptacija doma TVD Jesenice		1979	1980	TVD Jesenice
14. Centralna kurjava TVD Kor. Bela-Javornik		1976	1976	TVD K. Bela-Jav.
15. Adaptacija koč. Španov vrh		1977	1977	Smuč. zveza
16. Adaptacija Aljaževega doma v Vratih		1978	1979	Plan. dr. Mojst.

OSTALI OBJEKTI

17. Umetno drsališče Kr. gora	60 × 30	1977	1979	KS Kr. gora
18. Skakalnica Mojstrana		1976	1976	Smuč. dr. Mojstr.
19. Spomin. kurir. pot v Karavankah		1976	1980	Planin. društva
20. Skakalnica Kres		1977	1977	TVD K. Bela-Jav.
21. Igrišča šole Žirovnica		1977	1978	Osnovna šola
22. Smučišče Bl. Dobrave		1977	1978	TVD Bl. Dobrava
23. Smuč. Mojstrane		1977	1978	KS Mojstrana
24. Smuč. Španov vrh		1977	1978	Smuč. zveza obč.
25. Šport. rekreac. center Planica 12.000 kv. m		1977	1985	Planiški komite in KS Reteče

Finančna sredstva za investicije bodo zagotovljena po nosilcih investicij, uporabnikih SIS in KS, kot bo to precizirano v petletnem načrtu SIS TK Jesenice.

Skupna vrednost planiranih investicij je okoli 60.000.000 din. Od tega zneska pa se z rednim programom udeležbe TKS Jesenice pri investicijskih planiranih okoli 7 milijonov.

Podpisniki bomo v telesnokulturni skupnosti občine Jesenice zagotavljali sredstva za vzajemni program, ki ga bodo telesnokulturne skupnosti oblikovale in izvajale v Telesnokulturni skupnosti Slovenije.

Finančna sredstva za investicije bodo zagotovljena po nosilcih investicij, uporabnikih SIS in KS, kot bo to precizirano v petletnem načrtu SIS TK Jesenice.

Skupna vrednost planiranih investicij je okoli 60.000.000 din. Od tega zneska pa se z rednim programom udeležbe TKS Jesenice pri investicijskih planiranih okoli 7 milijonov.

Podpisniki bomo v telesnokulturni skupnosti občine Jesenice zagotavljali sredstva za vzajemni program, ki ga bodo telesnokulturne skupnosti oblikovale in izvajale v Telesnokulturni skupnosti Slovenije.

Najmanj 50 % sredstev kreditnega sklada TKS SR Slovenije bo namenjenov manj razvite in manj razvite obmejne občine kot solidarnostni program.

Podpisniki sporazuma bomo občinski telesnokulturni skupnosti Jesenice prvenstveno zagotavljali sredstva za objekte in kadre za dogovorjene prioritetne panoge: smučanje (alpsko, teki, skoki), atletika, košarka in hokej, v katerih bomo preko osnovnih šol, srednjih šol in klubov izvajali program masovne selekcije za vrhunski šport.

Vrednost programov dejavnosti s sredstvi udeležbe TKS pri izgradnji novih objektov za obdobje 76—80, po cenah iz leta 1975 znaša 35.388.000 din. Program je usklajen z družbenim planom občine, ki predvideva rast družbenega proizvoda 10,7 %, poprečna rast povečanja letnih programov TKS pa je manjša od rasti družbenega proizvoda in znaša letno 8,6 %, v odnosu na leto 1975. (glej prilogo).

Skupščina telesnokulturne skupnosti Jesenice bo s petletnim razvojnim načrtom in vsako leto z letnim načrtom določala zaporedje, obseg in dinamiko izvajanja nalog. Najprej bo zagotovila izvajanje prioritetnih nalog, osnovne telesnokulturne dejavnosti in tekočih investicij.

Izvršni odbor telesnokulturne skupnosti Jesenice je vsako leto dolžan podpisnikom poročati o uresničevanju planskih usmeritev. Poročilo, oz. oceno uresničevanja planskih usmeritev da podpisnikom vsako leto tudi organ samoupravne kontrole telesnokulturne skupnosti Jesenice.

POVZETEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH PLANA SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA JESENICE ZA OBDOBJE 1976 — 1980

Skupnost socialnega skrbstva Jesenice združuje uporabnike in izvajalce, ki so podpisniki naslednjega sporazuma, s katerim določijo:

- temeljne razvojne cilje na področju socialnega skrbstva v razdobju 1976—1980;
- naloge, ki jih bo občinska skupnost socialnega skrbstva (v nadaljnjem besedilu: občinska skupnost) izvajala v tem obdobju, so določene z zakoni, samoupravnimi akti in drugimi predpisi, oziroma so posebej dogovorjene;
- zagotavljanje sredstev za izvajanje teh nalog;
- skupno izvajanje ali sofinanciranje nalog, ki se lahko uresničujejo v sodelovanju z drugimi skupnostmi in službami v občini in republiki.

Z uresnitvijo teh ciljev bodo delavci in delovni ljudje, združeni v občinski skupnosti, zagotovili občanom socialno varnost in prispevali k zmanjševanju socialnih razlik in socialističnega humanizma ter samoupravnih družbenih odnosov.

Razvojni cilji socialnega skrbstva izhajajo iz sedanjega stanja socialnega skrbstva v občini Jesenice in iz obstoječe problematike:

1. Število občanov, ki potrebujejo zavodsko varstvo, je v stalnem porastu. Od leta 1974 do 1975 se je povečalo za 38 %. Ob enaki intenziteti je potrebno do l. 1980 planirati povečanje obstoječih kapacitet ter adaptacijo sedanjih.

Potrebno je zavodskim varovancem poleg osnovne oskrbe zagotoviti okupacijsko in rekreacijsko terapijo.

2. Glede na starostno strukturo prebivalstva v občini, okoli 3000 občanov je starih nad 65 let, ter ostale socialne ter zdravstvene težave občanov (invalidnost, telesna in duševna izčrpanost in motenost), je nujno potrebno organizirati pomoč in nego na domu in to skupaj z zdravstveno skupnostjo, RK ter krajevnimi skupnostmi.

3. V preteklem obdobju je bila dejavnost socialnega skrbstva v pretežni meri kurativna. Spreminjajoči se družbeni odnosi spreminjajo tudi problematiko na tem področju. Potrebno je več preventivnega delovanja, odpravljanja in preprečevanja vzrokov, ki porajajo socialne težave.

Za uresničevanje skupnih družbenih interesov socialnega skrbstva bodo delovni ljudje in občani v interesnih skupnostih s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem po načelu vzajemnosti in solidarnosti zagotavljali izenačevanje pogojev in možnosti reševanja problemov s področja socialnega skrbstva. V naslednjem petletnem obdobju je potrebno predvsem:

- s preventivnimi ukrepi zmanjševati socialne probleme v družinah z otroki;
- z razširjanjem oblik vzgojno socialnega dela zmanjševati število osebnostno in vedenjsko motenih otrok in mladine, omogočiti socialno in zdravstveno ogroženim otrokom vključitev v dnevno varstvo, letovanje in v zavodsko varstvo;
- zagotoviti višjo stopnjo socialne varnosti mladine in odraslih, prizadetih v telesnem in duševnem razvoju, in razviti varstvo in usposabljanje srednje duševno prizadetih otrok in mladine. S tem v zvezi se bo skupnost vključila v izdelavo programa posebnih socialnih zavodov v širši družbenopolitični skupnosti;
- izpopolniti družbeno varstvo otrok v drugih družinah (rejništvo);
- izvrševati skrbništvo nad otroci in odraslimi osebami;
- zagotoviti družbene denarne pomoči osebami, ki jim je družbena pomoč edini vir za preživljanje do višine minimalne varstvene pokojnine, in jih skladno s porastom življenjskih stroškov valorizirati;
- izpopolniti strokovno socialno službo, jo kadrovske okrepiti, da bo sposobna učinkoviteje posegati v reševanje socialne problematike;
- organizirati pogoje za spremljanje in proučevanje socialnih problemov in pojavov (raziskovalno analitično delo);
- organizirati potrebne posvetovalnice za mladino in odrasle (vzgojno, duševno-higiensko, zakonsko);
- vključiti se v akcijski program boja proti alkoholizmu;
- poglobiti sodelovanje in koordinirati delo pri oblikovanju in izvrševanju socialne politike z drugimi interesnimi področji, kjer se zagotavlja socialna varnost posameznikov in družbenih skupin;
- za oblikovanje celovite politike socialnega varstva poglobiti sodelovanje s skupnostjo socialnega varstva in SIS, ki se v skupnost socialnega varstva združujejo;
- zagotavljati sredstva za investicije v socialnem skrbstvu za dokončno izgradnjo novega objekta socialnega zavoda dr. Fr. Berglja ter adaptacijo starega;
- aktivizirati krajevne skupnosti in njihove organe za socialno skrbstvo ter povečati aktivnost občanov za dejavnost na področju socialnega dela;

— zagotavljati finančna sredstva po načelu vzajemnosti in solidarnosti za izpolnjevanje programa dejavnosti socialnega skrbstva.

4. V dejavnost socialnega skrbstva spada tudi varstvo repatriiranih in zavrženih jugoslovanskih državljanov iz tujine. Ta problematika je dokaj obsežna — iz leta v leto zajema večje število primerov. Pri primerih repatriirancev gre le redko za jeseniškega občana; zaradi tega bo potrebno, da bo v te namene zagotavljala sredstva širša družbena skupnost.

5. Strokovno delo na področju socialnega skrbstva izvaja strokovna služba skupnosti socialnega skrbstva Jesenice. V skladu z zakonom o socialnem skrbstvu je predvidena ustanovitev centra za socialno delo kot organizacije združenega dela za opravljanje strokovnih zadev.

Občinska skupnost izhaja pri določanju temeljnih razvojnih ciljev na področju socialnega skrbstva tudi iz nalog, za katere se bodo občinske skupnosti socialnega skrbstva v SR Sloveniji samoupravno dogovorile. Upoštevajoč te naloge, si bo občinska skupnost Jesenice, v okviru svojega programa in nalog ter glede na potrebe in možnosti prizadevala, zagotavljati sredstva za sofinanciranje solidarnosti in vzajemnosti na področju socialnega skrbstva in nalog, ki so skupnega pomena za SR Slovenijo; skladno z dogovorjenimi kriteriji.

Osnovne naloge in cilji, ki jih bo občinska skupnost socialnega skrbstva Jesenice izvajala do l. 1980 in ki temeljijo na zakonih ter drugih predpisih (Zakona o socialnem skrbstvu, o razmerju med starši in otroki, o posvojitvi, o rejništvu, o skrbništvu, o socialnih zavodih, o usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, o izvrševanju vzgojnih ukrepov in dr.) zajemajo varstvo otrok in družine, varstvo odraslih in skrbništvo ter obsegajo zlasti naslednje:

1. Varstvo otrok in družine obsega:

- rejništvo,
- posvojitve,
- nezakonska rojstva in preživnine,
- razveza zakonske zveze,
- letovanje otrok — socialno ogroženih,
- razvojno moteni otroci,
- vzgojno zapuščeni in osebnostno moteni otroci,
- mladoletni prestopniki,
- begavci.

2. Varstvo odraslih:

- stari, bolni, onemogli,
- družbeno neprilagojene osebe,
- repatriiranci.

3. Skrbništvo:

- skrbništvo mladoletnih in odraslih oseb.

Občinska skupnost se zavezuje, da bo v srednjeročnem obdobju 1976—1980 vodila na področju socialnega skrbstva politiko, ki bo usklajena s splošnimi družbenimi potrebami in bo zagotovila izboljšanje družbene skrbi in socialne varnosti za otroke in mladoletnike, za katere starši ne skrbijo, ali katerih starši ne morejo v zadostni meri zagotoviti pogojev za normalni razvoj, otroke in mladoletnike, prizadete v telesnem in duševnem razvoju, odrasle osebe, ki so potrebne družbene pomoči, varstva, usposabljanja in vključevanja v življenje in delo, osebe, ki nimajo zadostnih sredstev za preživljanje ter za druge osebe, ki rabijo socialno pomoč.

Delavcem, ki opravljajo strokovna opravila za občinsko skupnost socialnega skrbstva v delovni skupnosti, zagotavlja občinska skupnost razvoj, strokovno izpopolnjevanje in dohodek v skladu z njihovim delom.

Delavci v socialnih zavodih, ki opravljajo naloge na področju socialnega skrbstva, pridobivajo dohodek s svobodno menjavo svojega dela z delom delovnih ljudi, katerih potrebe in interese zadovoljujejo. Socialni zavodi oblikujejo dohodek na podlagi plačil za opravljene storitve. Stroški storitev se oblikujejo v ceni oskrbnega dne, oziroma v ceni za posamezno storitev.

O ceni oskrbnega dne se socialni zavod dogovarja v občinski skupnosti, kjer delavci na tem področju menjavajo svoje delo.

Sredstva za uresničevanje nalog občinskega programa socialnega skrbstva bodo zagotovili delavci in delovni ljudje s prispevkom iz osebnega dohodka, ki bo dogovorjen v občinski skupnosti socialnega skrbstva.

Naloge iz tega samoupravnega sporazuma bo občinska skupnost uresničevala v okviru svojega občinskega programa in z združevanjem sredstev za izpeljavo solidarnostnih, vzajemnih in skupnih nalog na področju socialnega skrbstva v SR Sloveniji.

V planskem obdobju 1976—1980 se predvideva adaptacija starega objekta socialnega zavoda dr. Franceta Berglja ter dokončna ureditev novega. Sredstva za investicije zagotavlja delno socialni zavod sam, prispeva jih skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja iz sklada za urejanje domov in stanovanj za upokojence, del sredstev pa se predvideva pri skupnosti socialnega skrbstva.

Pregled potrebnih sredstev za izvedbo programa dejavnosti socialnega skrbstva za obdobje 1976—1980 je priloga, oziroma sestavni del samoupravnega sporazuma in znaša 33.358.000 din.

Prispevna stopnja se bo vsako leto usklajevala in sprejemala v okviru občinskega držbenega dogovora o ustvarjanju in

razporeditvi dohodka. Če se bo med letom ugotovilo, da priliv sredstev, na osnovi dogovorjene letne prispevne stopnje, ne bo zadoščal za pokrivanje letnega programa, je izvršni odbor občinske skupnosti socialnega skrbstva dolžan predložiti skupščini občinske skupnosti socialnega skrbstva ukrepe za uskladitev programa.

Temeljni cilji in naloge iz tega samoupravnega sporazuma se bodo uresničevali z letnimi programi dela, ki jih bodo sprejemale skupščine občinskih skupnosti na podlagi predhodnih razprav med delavci in delovnimi ljudmi v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, občani v krajevnih skupnostih in delavci v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih skupnostih se s sprejetjem tega samoupravnega sporazuma obvezujejo, da bodo naloge in cilje, navedene v tem sporazumu, v naslednjem petletnem obdobju izvajali.

Ta samoupravni sporazum je sprejet in prične veljati, ko ga podpiše večina podpisnikov.

OPOMBE

TEHNOLOŠKA PRODUKTIVNOST V ŽELEZARNI V ZADNJIH DESETIH LETIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ta formula kaže odnos med fizično izraženo količino proizvodov ali drugih učinkov in fizično izraženo količino vložnega dela. Povečanje produktivnosti je možno z zmanjševanjem količine dela na enoto proizvoda. Rezultat produktivnosti se s tem javlja v dveh oblikah:

1. kot povečana količina proizvodnje pri enakem vložnem delu; 2. zmanjšanje vložnega dela za enako količino proizvodnje.

Iz opisanega je razvidno, da nastopata samo dva faktorja. To je, količina proizvodov in vloženo delo. Nikjer pa nimamo vključene vrednosti posameznih proizvodov in vrednosti vložnega dela. Zaradi tega bi tako dobljeno produktivnost imenovali **tehnična produktivnost**.

Drugačeno merjenje produktivnosti nastopa takrat, kadar vključimo v naš obrazec še vrednostne pokazatelje. Pri tem kot rezultat opravljenega dela nastopa dohodek. Osnovna mera pa je dohodek na zaposlenega. Tako dobljen pokazatelj uspešnosti, oziroma produktivnosti je bistveno drugačen od prejšnjega. Zato bomo na ta način dobljeno produktivnost imenovali **družbeno-ekonomsko produktivnost**.

Osnovni cilj prizadevanj vseh je povečanje rasti dohodka na zaposlenega, oziroma družbeno-ekonomske produktivnosti.

TEHNIČNA PRODUKTIVNOST V ŽELEZARNI JESENICE

Zaradi statistične urejenosti podatkov o proizvodnji in izvršenih urah smo se v analizi odločili, da bomo skušali prikazati tehnično produktivnost na nivoju obratov in železarne kot celote za obdobje od leta 1965–1975.

V prikazanih tabelah in diagramih lahko zasledujemo proizvodnjo, efektivno izvršene ure in produktivnost. Zaradi ukinitvja raznih zastarelih obratov, pričetka obratovanja novih postrojenj in zaradi različnih organizacijskih sprememb, prikazani rezultati ne dajejo čiste slike. Obravnavali jih bomo tako, kot so bili za posamezna obdobja vodeni.

Poleg diagramov in tabel o produktivnosti je podana še povprečna letna stopnja rasti za leta 1965 do 1975.

Povprečna letna stopnja rasti je izračunana po statistični formuli:

$$\text{stopnja rasti} = \frac{n-1}{n} \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_0}}$$

pri čemer pomeni: n = leta
 y = količinski

PLAVŽ

Proizvodnja visokih peči se je v tem obdobju gibala od 125.506 ton leta 1965 do 149.020 ton v letu 1975. V letu 1970 je pričela obratovati nova aglomeracija. Redni remont peči so bili opravljeni v letu 1970, ko je bila rekonstruirana VP I. V letu 1971 je bila v remontu VP II. V letu 1975 je bila v remontu VP I. V vseh teh letih, ko je bil remont, je opazen tudi padec proizvodnje. Največja proizvodnja je bila dosežena v letu 1974, ko smo v plavžih proizvedli 160.666 ton surovega železa. V diagramu je razvidno stalno naraščanje proizvodnje iz leta v leto. Padci proizvodnje so samo v letih, ko so bili remont. Efektivno izvršene ure padajo od leta 1965 do leta 1970. S pričetkom obratovanja aglomeracije ure delno porastejo. Zaradi ukinitve kamnoloma pa zopet po letu 1972 beležimo zmanjšanje števila ur.

Analogno temu raste tudi produktivnost. V letu 1965 je najnižja 190,6 kg/h, najvišja je v letu 1974, ko naraste na 314 kg/h. Vmesna nihanja so odraz remontov.

Za obrat plavž lahko zaključimo, da je produktivnost v porastu za obravnavano obdobje.

Povprečna letna stopnja rasti proizvodnje znaša za to obdobje 0,8 %. Povprečna letna stopnja rasti produktivnosti pa znaša 4,8 %.

MARTINARNA

Proizvodnja martinarne se je v obravnavanem obdobju gibala od 322.573 ton v letu 1965 do 330.153 ton v letu 1975. Najnižja je bila v letih 1970, s 302.103 ton, ko je pričela obratovati s štirimi pečmi. Nato proizvodnja zopet narašča. V letu 1974 in 1975 je obratovalo občasno pet peči, zaradi tega je porast proizvodnje vidnejši. Največja proizvodnja je bila leta 1968, ko je znašala 340.240 ton.

Število izvršenih ur vse do leta 1970 močno pada. Od tega leta dalje

se gibljejo skoraj na istem nivoju. Produktivnost do leta 1968 hitro narašča. Zaradi obratovanja manjšega števila peči produktivnost rahlo pade, nakar zopet narašča in v letu 1974 doseže višek s 410 kg/h. Vendar razmeroma nizek porast produktivnosti v tem obratu ni realen prikaz stanja zaradi delne skupne režije, ki je vodena pod martinarno, delajo pa za obe jeklarni.

Povprečna letna stopnja rasti proizvodnje je 0,26 %. Povprečna letna stopnja rasti produktivnosti je 5,3 %.

ELEKTRO JEKLARNA

V elektro jeklarni je bila prav v letu 1965 velika prelomnica v proizvodnji elektro jekla. Pričela je obratovati ASEA elektroobložna peč in ukinjeno je bilo obratovanje el. peči II.

S tem letom beležimo intenzivno rast proizvodnje elektro jekla. Od 28.007 ton v letu 1965 je proizvodnja naraščala z manjšimi oscilacijami vse do leta 1975, ko je dosegla največjo proizvodnjo 182.709 ton. Med tem je v letu 1968 pričela obratovati še druga velika elektroobložna peč LEKROMELT, ki je prispevala k drugemu večjemu skoku v proizvodnji elektrojekla. Konec leta 1973 je prenehala z obratovanjem elektroobložna peč BBC zaradi okvare transformatorja.

Število izvršenih delovnih ur do leta 1970 dokaj niha. Po tem letu je število ur precej ustaljeno in so odstopanja relativno majhna.

Produktivnost po letu 1967 prične intenzivno naraščati vse do leta 1971. V letu 1973 je opazen rahel padec, nato pa spet narašča in doseže v letu 1975 največjo vrednost 554,9 kg/h. Svoj delež k povečanju produktivnosti po letu 1973 prav gotovo prispevajo novo zgrajeni silosi za legure in nov zakladalni stroj. Verjetno pa v pogledu produktivnosti še niso izkoriščene vse možnosti in predvidevamo, da bodo doseženi boljši rezultati.

Povprečna letna stopnja rasti proizvodnje je 19 %, povprečna letna stopnja rasti produktivnosti pa znaša 17 %.

LIVARNA

Zaradi postopnega ukinitvja sive livarne ne beležimo v zadnjem desetletju padca proizvodnje. V letu 1965 so izdelali 13.278 ton odlitkov iz sive in jeklotitine ter barvnih kovin. V letu 1975 pa samo še 1.852 ton odlitkov iz jeklotitine in barvnih kovin. Obenem s padanjem proizvodnje pada tudi število izvršenih ur. Po letu 1970 se je število opravljenih ur ustalilo in so le še manjša odstopanja.

Produktivnost do leta 1969 se narašča, kljub zmanjševanju proizvodnje in števila zaposlenih. To naraščanje produktivnosti gre predvsem na račun odlivanja kokil za potrebe jeklarn. Po letu 1969 se je postopoma ukinila tudi proizvodnja kokil, zato produktivnost pada vse do leta 1971. Od tega leta dalje je produktivnost skoraj konstantna.

Povprečna letna stopnja rasti proizvodnje je negativna in znaša -20 %. Ravno tako je negativna tudi povprečna letna stopnja produktivnosti, ki znaša -12,3 %.

ŠAMOTARNA

Proizvodnja v šamotarni od leta 1966 dalje stalno pada. Ravno tako pada tudi število zaposlenih. Obrat že dalj časa ni bistveno pomemben in se v prihodnjem letu predvideva ukinitiv. Naprave so zastarele in nizko produktivne, težave pa nastopajo tudi zaradi oskrbe s surovina.

Kljub temu, da proizvodnja pada, se je produktivnost povečala in dosegla največjo vrednost v letu 1975 s 14,7 kg/h. Povprečna letna stopnja rasti proizvodnje je v tem obratu negativna in znaša -4 %. Nasprotno temu je povprečna letna stopnja rasti produktivnosti +0,16 %.

VALJARNA BLUMING

Pričetek obratovanja valjarne bluming sega v leto 1966. Proizvodnja je v stalnem porastu. Ravno tako naraščajo tudi opravljene ure za izvršeno proizvodnjo. Vzrok je v tem, da se zahtevajo vedno ostrejša zahteva po kvaliteti površine in je zato potrebno več čiščenja, oziroma večje število izvršenih delovnih ur. Zaradi postopne utečenosti proizvodnje v prvih dveh letih obratovanja je tudi produktivnost v močnem porastu. Po letu 1968 postopoma pada. Izredno velik padec je v letu 1971, ko se je bistveno menjal proizvodni program. Vsa proizvodnja iz težke proge in valjarne 1300 se je prenesla na bluming. Za valjanje tanjših dimenzij blumov se porabi veliko več časa, s tem pa močno pade tudi produktivnost. Po letu 1971 produktivnost nekoliko niha.

vendar praktično ostaja na enakem nivoju.

Povprečna letna stopnja rasti proizvodnje je 21,5 %, medtem ko povprečna stopnja rasti produktivnosti malenkostno nazaduje in znaša -0,3 %.

ŠTEKEL – RAZREZOVALNICA

V letu 1967 prične z obratovanjem stekel valjarne, razrezovalnice in profilarne. Proizvodnja intenzivno narašča do leta 1968 in 1969, nakar beležimo rahel padec. V letu 1972 je prišlo do organizacijske spremembe. Profilarna je postala samostojen obrat. Zato je v tem obratu slika precej zamegljena, saj se proizvodnja vodi samostojno. Število izvršenih ur narašča do leta 1971. Po odcepitvi profilarne ure padejo in od tega leta dalje so le v manjšem porastu.

Produktivnost v začetku močno naraste, nato postopoma pada. Po odcepitvi profilarne produktivnost ponovno narašča.

Povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je 14 %. Povprečna letna stopnja produktivnosti je negativna in znaša -0,5 %.

TEŽKA PROGA

S pričetkom obratovanja valjarne bluming se je postopoma ukinjalo obratovanje težke proge, do leta 1970, ko preneha obratovati.

Vsi trije parametri postopoma padajo.

Tudi povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je negativna in znaša -32 %, produktivnost pa -8 %.

VALJARNA PROFILOV

Tudi za valjarno profilov je v bližnji prihodnosti predvidena ukinitiv. Že več let se v ta obrat ne vloga in obratuje v glavnem le za potrebe jeklovleka. Zaradi tega se proizvodnja zmanjšuje, oziroma je zadnja tri leta skoraj na enakem nivoju. Znižuje se tudi število zaposlenih in s tem tudi delovne ure, ki konstantno padajo iz leta v leto. Nasprotno temu produktivnost po začetnem padcu stalno narašča.

Povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je negativna in znaša -6 %. Povprečna letna stopnja rasti produktivnosti je +3 %.

VALJARNA ŽICE

Tudi v žični valjarni ni slika povsem jasna. Do leta 1968 je obratovala stara valjarna žice na Jesenicah. Proizvodnja je razmeroma nizka. V letu 1968 prične z obratovanjem nova valjarna žice na Beli. Leta 1969 pa preneha obratovati valjarna žice na Jesenicah. Proizvodnja in število izvršenih ur sta bila vodena skupaj. Po ukinitvi stare valjarne opazamo zelo hitro rast proizvodnje, vse do leta 1971, ko dosežemo neki vrh. Nadaljna proizvodnja je skoraj vsa nadaljna leta praktično na enakem nivoju. Nasprotno temu, število ur stalno upada do leta 1970. Od tedaj dalje je poraba delovnega časa dokaj konstantna in so opazna le neznatna nihanja.

Produktivnost začne naraščati po pričetku obratovanja valjarne žice na Beli. Vrh doseže v letu 1974. V letu 1975 pa produktivnost pade.

Povprečna letna stopnja rasti skupne proizvodnje je 7 %, produktivnost pa narašča po povprečni letni stopnji 10 %.

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Proizvodnja valjarne debele pločevine se skozi vsa leta giblje med 90.000 ton in 100.000 ton. Le v letih 1967 in 1968 je proizvodnja manjša zaradi takratnega kriznega stanja v črni metalurgiji. Po tem letu proizvodnja narašča, vendar nekih posebno velikih povečanj ni bilo. Proizvodnja se v glavnem odvija glede na trenutne zahteve trga.

Število izvršenih ur je do leta 1970 v upadanju. Po tem letu je število izvršenih ur dokaj konstantno in ni bistvenih odstopanj.

Produktivnost do leta 1970 narašča, potem pa postopoma pada in se po letu 1973 ustali.

Povprečna letna stopnja rasti je razmeroma majhna, saj raste le 0,2 % letno. Produktivnost pa narašča s povprečno letno stopnjo rasti 2,6 %.

HLADNA VALJARNA

Tudi v hladni valjarni je opazen padec proizvodnje v letu 1967. Po tem letu se proizvodnja v dveh letih poveča za 10.000 ton. Po tem letu je porast manjši, v zadnjem letu še celo pade. Tudi efektivno izvršene ure v letu 1967 padejo, vendar se kasneje še znižujejo. Le v zadnjih dveh letih je zaznavno naraščanje števila delovnih ur. Temu analogno se giblje tudi produktivnost. Do leta 1967 je konstantna, nakar se do leta 1969 zelo povečuje. Naraščanje pro-

duktivnosti je v naslednjih letih počasnejše. Zadnji dve leti pa beležimo občuten padec, tako da je produktivnost skoraj enaka kot v letu 1969. Povprečna letna stopnja rasti je v skupni proizvodnji 1,7 %, produktivnost pa nekoliko večja, in sicer 3,3 %.

ŽIČARNA

Proizvodnja žičarne do leta 1967 pada, nato pa stalno narašča, vse do leta 1974, ko doseže najvišjo vrednost. Vsekakor je ta dvig proizvodnje odraz investiranja v obrat, saj je bilo nabavljenih nekaj produktivnejših žičarskih strojev in nova patentirnica. To se odraža tudi v opravljenih delovnih urah, ki so v letu 1975 nižje kot leta 1965. Vmes so sicer nihanja, ki pa niso bistvena, saj je odstopanje le v okviru 10 %.

Produktivnost v začetku precej pada. Po letu 1967 pa prične intenzivno naraščati iz leta v leto. Vrh doseže v letu 1973. V zadnjih dveh letih pa se produktivnost slabša.

Povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je 2,9 %, medtem ko znaša stopnja rasti produktivnosti 3,3 % letno.

PROFILARNA

Po letu 1972, ko se je profilarna osamosvojila in je samostojen obrat, se je proizvodnja zelo povečala ob sorazmerno majhnem povečanju ur. Vendar je proizvodnja v veliki meri odvisna od velikosti serije, od teže profila ter kompliciranosti samega profila. Sprito takega stanja je normalno, da tudi produktivnost močno narašča. V slučaju spremembe asortimana, manjših serij, ki povzročajo večkratne menjave, lahko produktivnost bolj hitro tudi pade. Povprečna letna stopnja rasti za obravnavana štiri leta narašča 24,2 % letno, produktivnost pa za 12,8 % letno.

JEKLOVLEK

Proizvodnja v jeklovleku stalno narašča. Od 7.292 ton v letu 1965 naraste na 22.357 ton v letu 1975. Z izgraditvijo valjarne Bela je bil zgrajen tudi obrat jeklovleka. Tako obratuje do leta 1966 samo obrat na Jesenicah, leta 1966 prične obratovanje jeklovleka na Beli, leto kasneje pa je celotna proizvodnja prenesena na Belo. Med tem časom so v obratu izboljšali strojni park, ki tudi prispeva k večji proizvodnji. Porast efektivno izvršenih delovnih ur je samo ob premetitvi obrata na Belo. Od takrat dalje je število ur skoraj konstantno. S tem tudi produktivnost narašča po enaki stopnji kot proizvodnja.

Povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je 11,8 %, produktivnost pa skoraj enaka 11,6 % letno.

ELEKTRODNI OBRAT

Tudi v tem obratu se proizvodnja stalno povečuje in je v zadnjih letih narasla skoraj 2,5-krat, ob razmeroma majhnem povečanju števila ur. Tudi v tem obratu je bilo postrojenje modernizirano. S tem v zvezi je normalno tudi naraščanje produktivnosti. Povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je 8,6 %, produktivnost pa 6,3 % letno.

ŽEBLJARNA

V žebljarni beležimo zelo skokovito proizvodnjo. Najvišja je bila v letu 1965, nato je v naslednjih dveh letih padec in v letu 1968 zopet porast. Obrat je razmeroma zastarel in, razen nekaj modernizacije v parkirnici, ni bilo veliko investiranega. Proizvodnja je v tem obratu zelo odvisna od asortimana, ki ga pogosto trzišče. Zato tudi taka nihanja. Delovna sila v prvih dveh letih pade, kasneje pa se ustali in ni večjih odstopanj.

Kljub razmeroma skokoviti proizvodnji, ima produktivnost trend naraščanja. Najnižja je bila v letu 1965, najvišja pa v letu 1975, ko preseže 80 kg/h. Povprečna letna stopnja rasti v skupni proizvodnji je negativna in narašča za 2 % letno. Nasprotno temu pa je letna stopnja rasti produktivnosti 3,7 % letno.

ŽELEZARNA – SKUPNA PROIZVODNJA

S postopno modernizacijo proizvodnih naprav narašča tudi skupna proizvodnja. Le v letu 1970 beležimo padec v skupni proizvodnji, nakar le-ta zopet narašča. Od leta 1965 dalje je skupna proizvodnja narasla za 58 %. Postopna modernizacija proizvodnih postrojenj ima za posledico tudi zmanjševanje efektivno izvršenih ur, s tem pa tudi dvig storilnosti. To se odraža tudi v diagramu, saj število izvršenih ur stalno pada vse do leta 1971. V zadnjih letih se zopet povečujejo izvršene ure, kar privede do padca produktivnosti v letu 1975.

ŽELEZARNA – GOTOVA PROIZVODNJA

V gotovi proizvodnji imamo bistveno manjše povečanje proizvodnje. Vendar ima trend naraščanja z dvema rahlima padcema. Vzrok temu je stremljenje, da se poveča

tudi stopnja predelave, oziroma, da prodamo čim manj polfabrikatov. Produktivnost, glede na gotovo proizvodnjo, naraste v tem obdobju za okoli 14 kg/h. Vendar v zadnjih letih ne narašča, ima celo tendenco upadanja.

ŽELEZARNA – PRODUKTIVNOST GLEDE NA PROIZVODNJO JEKLA

Proizvodnja jekla je v porastu. Od 360.580 ton v letu 1965 smo proizvedli v letu 1975 512.862 ton. Proizvodnja jekla se skoraj vzporedno giblje z gotovo proizvodnjo. Razlike nastanejo samo zaradi dodatne nabave polfabrikatov.

Temu analogno sledi tudi produktivnost, z enakimi karakteristikami kot v prejšnjem diagramu.

KAZALCI DINAMIKE PROIZVODNJE IN PRODUKTIVNOSTI V ŽELEZARNI

Dinamiko nekega pojava dokaj enostavno lahko analiziramo s primerjavo členov v določeni časovni vrsti. Raven je osnovna časovna vrsta. Če iz sprememb v ravni lahko sklepamo na smer in jakost dinamike posameznega pojava. Če raven časovne vrste izrazimo v primerjavi z nekim stalnim karakteristiknim členom v časovni vrsti, dobimo vrsto indeksov s stalno osnovo.

$$I_k = \frac{100 Y_k}{Y_0}$$

Absolutna razlika pokaže v absolutnih vrednostih spremembo pojava od člena do člena.

$$D_k = Y_k - Y_0$$

Tempo rasti nekega pojava pokaže relativno razliko od člena do člena.

$$T_k = 100 \cdot \frac{Y_k - Y_{k-1}}{Y_{k-1}} = 100 \cdot \frac{D_k}{Y_{k-1}}$$

Koeficient dinamike pokaže v obliki koeficienta relativne spremembe od člena do člena.

$$K_k = \frac{Y_k}{Y_{k-1}}$$

Enak značaj ima tudi verižni indeks, le da izrazi relativno spremembo v indeksu.

$$I_k = 100 \cdot \frac{Y_k}{Y_{k-1}}$$

V naslednjih tabelah smo skušali prikazati dinamiko posameznih pojavov v železarni.

V prvi tabeli so izračunani pokazatelji dinamike v odnosu do skupne proizvodnje. V tretji koloni lahko vidimo, kako je procentualno naraščala skupna proizvodnja v odnosu do leta 1965.

Četrta kolona prikazuje absolutno razliko v skupni proizvodnji med posameznimi leti. V peti koloni je izračunan tempo rasti, izražen procentualno, od leta do leta. V naslednji koloni je izračunan koeficient relativne razlike od člena do člena, v zadnji koloni pa verižni indeks.

Enaki izračuni so v naslednjih tabelah prikazani za dinamiko gotove proizvodnje in proizvodnje jekla ter dinamika produktivnosti v odnosu do skupne proizvodnje, do gotove proizvodnje in proizvodnje jekla.

ZAKLJUČKI

V analizi smo želeli prikazati pregled gibanja produktivnosti v posameznih obratih in v železarni kot celoti za obdobje zadnjih 10 let. Zaradi različnih faktorjev, ki so vplivali na proizvodnjo in s tem tudi na produktivnost, je zelo težko konkretizirati posamezne vzroke za prikazano stanje. Kljub temu lahko ugotovimo, da ima v nekaterih obratih produktivnost še vedno trend naraščanja, medtem ko je v drugih obratih in v železarni že v upadanju. Smatramo za potrebno, da se pri nadaljnem obravnavanju te problematike ugotovijo dejanske možnosti za nadaljnjo hitrejšo rast produktivnosti. Prav gotovo pa bomo morali bolj izkoristiti proizvodne naprave in delovni čas, če hočemo doseči boljše rezultate. Ne nazadnje bo potrebno posvetiti več skrbi boljši organizaciji dela, dodatnemu izobraževanju, kultiviranju delavca, tako na delovnem mestu kot izven njega, urediti socialne razmere in podobno, ker tudi ti subjektivni faktorji zelo vplivajo na rezultate dela.

(se nadaljuje)

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Jožek, drobni, pristrani fant, pa si je izmislil, da je na sestanku šel, ker ga je Suzana povabila, ni pa vedel, o čem se bodo pogovarjali. Ni nameraval v partizane, za orožje ne ve. Na vprašanje, zakaj ni sestanka prijavil na policiji, je nekam objestno odvrnil, da ni ovaduh in ne bo ljudi spravil v nesrečo. Na sestanku je skušal pozabiti. Dekle, ki jo je prišlo povabiti na sestanek s Planino, pa je vse tajilo. Nič niso pomagale besede, poizkusi Reichmann, ki ji je zatrjeval, da se je ujeta, da vsakič govori drugače. Osorno je odvrnila, da so tega sami krivi, ker je zmedena, ko jim to, kar enkrat pove, ni dovolj. Vztrajala je pri svojem. Tudi potem, ko je bila hudo pretepena.

Reichmann je povabil Suzano na zadnji pogovor. Zelo ljubeznivo jo je opomnil, naj se skuša spomniti, kar je pozabila. Da bo hudo, če bodo pri naslednjih jetnikih ugotovili, če je s kom sodelovala, a ni povedala. Silil jo je, naj pove, dokler je zanj še čas. Znova je trepetala. Ana Marija, če bo sodelovala s partizani in jo dobijo, jo lahko pokoplje; Barbka, Gasper, če bi se vrnil. Lahko bi osumila tudi Zoro, ki je ni hotela omeniti. Pa Justo. Zankala je, da bi se kaj vedela.

»Mi vam povsem ne verjamemo,« ji je rekel Reichmann. »Ampak saj boste ostali v mestu. Vsak trenutek vas lahko spet pokličemo. Če ne bo prijetno, vaša stvar. V tovarni ne boste več delali, ker bi se lahko nad vami maščevali. To bodo poskušali. Za handite ste izdajalka, ki jo je treba kaznovati. Odslej boste zaposleni na policijski postaji, kot snažilka. Svetujem vam, ne hodite iz mesta. Z mrakom bodite v hiši, nikomur ne odprite. V ponedeljek popoldne se javite na policijski postaji, da vam bodo odkazali delo. To bi bilo zaenkrat vse.«

Če je bil prej Reichmann na trenutke ljubezniv, prijazen, ji je zdaj dal čutili, da je svoje opravila, odslužila. Zanj je bila predmet, ki ga je treba zavreči. Seveda, če ne odkrije novih dokazil o njeni dejavnosti. A takrat bo hudo. Usluge bodo pozabljene.

Kak prijeten občutek, če odhajaš iz gestapa. Kot bi bil na novo rojen. Ulice so videti prijetnejše, sonce močnejše sveti. Tudi ljudje so videti prijaznejši. A ne vsi. Nekaj znancev je srečala, ki je nenadno niso hoteli poznati. To je bil prvi udarec na prostosti. Ni pa vedela, če velja strahu, da bi se z njo, ki velja za sumljivo, kazali prijazne ali morda je do njih prodrla vest, kako je vse priznala.

Mame ni bilo doma, le teta. Drazil jo je njen hladni pozdrav, preiskujoč pogled, ki je skušal zavrtati globlje kot Reichmannov. Kot bi imela teta do tega kakšno pravico. Mama in teta se posebej, bi ji morali biti hvaležni. Obvarovala ju je taborišča. Naj bo z njo že kakorkoli, teta bo ostala v hiši, ki ji toliko pomeni.

Ni ji rekla, naj sede, ni je vprašala, če je bilo hudo. Le gledala jo je, kot posebej neneščno.

»Si res vse izdala?« je naposled trepetaje vprašala teta.

»Kaj sem izdala?« je kriknila in se divja zazrla v teto. »Povedala sem,

kar so že vedeli in je bilo prej izdano.«

Teta je počasi, prepričano odmajevala z glavo.

»V mestu govorijo, da si vse izdala. Sama si se odkupila, druge pa bodo ustrelili.«

»Vsak zase ve, koliko je tvegala. To, da se upiraš Nemcem, ne more zmerom ostati brez kazni. Vsak je to vedel naprej. Bilo mu je znano, v kakšno nevarnost se podaja.«

Teta je živčno stresala z glavo. Opirjaje se roba mize je počasi sedla. Osuplo je gledala Suzano, kot da ne razume.

»Kako potlej? Druge bodo ustrelili, tebe pa so pustili? Saj nisi napravila manj zoper Nemce kot oni. Tega ne razumem.«

Najprej je hotela zavpiti, da ne razume, ker je bedasta. Vse življenje se je klanjala gospodi, pozabila na vsako človeško dostojanstvo, in zato ne more razumeti drugih. Pa je z grozo spoznavala, da je v tem najhujša resnica. Vsi so se upirali, ona še najbolj. Hlepela je še po večjih nalogah. A zdaj bo ona ostala v mestu, vsi drugi...

Ni smela premišljati. Tetin očita-joči pogled je obsojal. Zbežala je v sobico, se vrgla na posteljo in ihtela. Nemci so surovi! Ze ušiva marka jim je dovolj, da ustrelijo človeka. Zakaj ne ravna jo kot spodobna policija. Iščejo dokaze, postavijo osumljenega pred sodišče, mu dovolijo zagovornika in potlej obsodijo za to, kar mu dokažejo. Politični jetnik potlej svojo kazen odsedi. Tako ravna jo v vseh civiliziranih državah.

Vso jezo, ki jo je kazala do Nemcev, fašizma, gestapa, ni bila dovolj, da bi si povrnila mir, srečen občutek, da je zapustila dvorišče gestapa. Ne, njo bodo imeli za glavno krivko. Ne pa Cica, ki je precej priznal, ne Anica, ki se je izjokala in vse povedala. In še nekoga, ki je bil za vsem tem. Ovaduh, gestapovski agent, ki jo je moral že dolgo zasledovati. Ali pa jih je bilo več. Njihova aretacija ima starejše korenine. Kriva pa bo samo ona. Najlepše je krivdo naprti enemu samemu. Tega, ki v stiski prizna, napraviti za izdajalca, največjega izdajalca in v njegovi senci izginejo potlej vsi drugi, ki so čisti. Kdo bo obsojal Anico, Cico, ki sta tudi priznala? Vse, kar sta vedela. A ker nista vedela veliko, se Reichmann niti ni poskušal z njima pogajati. Zato bosta za priznanje ustreljena. Tudi ona je le priznala. A ker je bilo tega veliko, so jo pustili. Ne ker bi ji odpustili. Gestapo nikomur ne odpusti. Spustili so jo, za vzgled, da bo še kdo, ki veliko ve, priznal. Opo-gumljen naj bo z njenim primerom, da gestapo drži besedo, celo odpusti. Ne odpusti, njej ne bo odpustil!

Če bi po naključju Nemci zmagali, tega, da je delovala proti njim, ji ne bodo odpustili. Morebiti jo bodo kaznovali po vojni ali pa jo bodo pustili kot črno ovco. Najbolj verjetno pa skušali, če bo le mogoče, znova uporabiti. Dovolj je pretrpela in še bo, zato naj jo ljudje nikar ne obsojajo. Obsojati je lahko. Vsak, ki obsoja, naj prvo poizkuša na sebi doznati, kako prenaša muke, misel na smrt. To naj preizkusi potlej pa ima pravico obsojati. Jožek jo lahko

obsoja, tudi kmečko dekle. Tudi Danči, dokler bo pogumen partizan. Dovedovala si je vse mogoče, hotela je najiti spet mir, saj je bila svobodna. Nobena neposredna nevarnost ji ni grozila. A miru ni našla.

Ko se je mama vrnila z dela, sta si planili v objem in jokali. Prav malo sta govorili, a tako močno sta čutili druga z drugo. Obe sta bili nesrečni, nista pa želeli zatreti žarka sreče, da sta živi, se lahko objemata in upata, da se bo tudi njuno življenje nekako uredilo. Če pa jima že res ni usojena sreča, vsaj slabše ne bo. Pa bi lahko bilo. Najslabše!

Tri dni se ni premaknila iz hiše. Tudi sobico je redko zapuščala. V kuhinji, kjer so prej najraje pose-dale, je bila teta, ki je čudakinja, obsojala svojo nečakinjo.

Misel na službo je odganjala, dokler ni bilo treba na policijo. Poveljnika tudi ni videla. Dežurni s trakom na rokavu, ji je v nemščini, ki je ni prav dobro razumela, razložil, kako naj čisti sobe. Dal ji je listek, kjer je bilo natanko zapisano, po kakem vrstnem redu naj počisti sobe. Posebej jo je opozoril, da mora biti zelo čisto, ker je to sedež policijske postaje.

Z odporom se je polotila čiščenja. Te velike sobe, z vegastim smrekovim podom, železne postelje, oglate omare, brezdušne mize, stoli, bele stene, okna brez zaves, rož, vseh okraskov. Razen Hitlerjeve slike na steni.

V pisarnah je njeno delo nadzirali policisti, kar je bil znak nezaupanja. Stal je tiho, za njenim hrbtom, zadržan in se ni trudil, da bi bil prijazen. Nekaj policistov, ki je med čiščenjem prišlo v sobo, se zanj ni zmenilo. Le naglo so jo osinili s pogledom kot bi ne bila človek, ne ženska, ampak kos pohištva. Le dvoje starejših policistov, se ji je nekam zvito nasmejnili. Zaznala je pomen. Možaka, okrog štiridesetih, sta poskušala. Zanju je bila dekle. Ne, čistilka, ena od tistih, ki mora opravljati neprijetna dela, ki je ožigosana. Morebiti pa bi? Zmrazilo jo je ob mislih, kaj sta želela policista. Z njima, Nemcem?

Razlilo se ji je prav čudno spoznanje. Nemce je še zmerom sovražila. Policista, ki sta jo v mislih stlačila in tehtala, če bi postala njuna ljubica, še bolj. Želela je, da bi izgubili, izgubili vojno, doživeli tisoč težav.

Ampak kaj bo z njo, ko v osvojenjeni Sloveniji nima svojega mesta. Bo morala po nemškem porazu, v katerega je še zmerom verjela, z njimi? Kakšna je njena prihodnost med Nemci, ki jih je sovražila?

Slaba, nesrečna. Pri partizanih pa jo čaka smrt! Ob koncu vojne bo državi sto tisoč ljudi, ki ne bodo s prstom mignili za zmago. Pustili jih bodo v miru. Njo, ki je toliko napravila, hotela še več, a so jo po nesreči dobili, prisilili k priznanju, njo pa čaka smrt? Kaj je dosegla? Le odložila smrt? Se je res sama rešila muk na gestapo? Vse drugo jo nepopravljivo doleti?

Nikomur se ni hotela niti malo nesmehtiti. Občutek, da jo je življenje izvrlo na breg, je bil vse bolj pekoč. Ni je več zapustil. Ni mogla ubežati mislim o krivdi, kazni, ki jo čaka. Prave rešitve zanj ni bilo več. Vse je zavrženo. Nazaj k partizanom ne more več, k Nemcem je nikoli ni mikalo.

O ti lepaki! Rdeči, grozotni! Prej so govorili, da je rdeča barva njihova barva, kaže na boj, ki je potreben za dokončno zmago. Zdaj pa je bila to kri njenih prijateljev, znancev.

Najbrž ni vedel na čigav skedenj se je zatekel, je pomislil Ravnikovec, ki mu to ni bilo preveč všeč. Ranjenca pa nista našla. Čudno!

Medtem ju je Filip skrivaj opazoval. Že poprej ju je zalotil, ko sta se smukala okoli vrto in nekaj iskala. Začutil je, kaj se je zgodilo in zasluhlil novo nevarnost.

Skočil je na hlev in ranjenca zakopal drugam v globlje v seno. Tu te ne bo nihče dobil, dokler ne pridejo pote. Ne oglašaj pa se nikomur drugemu kot meni. Na znamenje. Trikrat bom tlesnil s prsti.

Skedenj je skrbno pospravil in odstranil vse sledove.

Tedaj mu je šinila v glavo nova misel.

Ravnikovec s fantom!

Zato ju je pustil, da sta mirno šarila po skednju. Potem je stopil prednju. Po nepomembnem uvodu ju je nenadoma vprašal:

— Kaj pa sta počela s fantom tod okoli?

Ravnikovec ga je strmo pogledal in skril strah, ki so mu ga vlile te besede.

— Delo, delo. Nekaj sadil sva nabrala in po listju sem pogledal! Filip se je skrivnostno ozrl okoli sebe in spet vprašal, zdaj še tiše kakor poprej:

— Meni ni treba razdirati takih... Kaj pa je na mojem skednju tako zanimivega, kaj?

Ravnikovec zdaj ni mogel nikamor več.

Ni vedel, kako naj se vede, a da bi mu pokazal, kaj misli, je je zagodrnjal:

— Preveč časa imaš, pa raje opazuješ druge pri delu!

Filip je bil zdaj globoko resen in je Ravnikovca posvaril:

— Pusti zdaj zbadanje, raje povej, kaj sta delala na skednju!

Možak se spoznal, da je najbolje, če res pove, sicer se zna zgoditi še kaj hujšega.

— Naletela sva na krvave sledove. To je bilo tisto, kar naju je pripeljalo na skedenj. Morda že kaj veš o tem?

Zdaj se je Filip oddahnil in nekako bolj sproščeno rekel:

— to je prava beseda, vidiš...

Ravnikovec je povedal, da je tam gori res skrit ranjen partizan, da pa bodo že zvečer prišli ponj partizani. Pošto o tem je že bil dal naprej.

Potem mu je še pokazal, kje je to in mu nazadnje zabičal:

— Vem, da znaš molčati, o tem pa je treba še posebno. Ranjenec si sam ne more pomagati! Če bo še kaj treba, te bom že obvestil, drugače pa je zanj poskrbljeno!

Če se prej Ravnikovec ni hotel ukloniti Filipovemu obletavanju, ju je zdaj združilo naključje, pravzaprav nujnost. Povezava sta bila na življenje in smrt. Kljub temu mu to ni bilo všeč. Molčal pa je o vsem kakor riba.

Še noben dan Ravnikovec ni naredil tako malo kot tega dne. Neprenehoma ga je skrbelo, če bodo zvečer partizani res prišli in v

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

74

miru odnesli ranjenca. Oprezal je pri oknih in o tem je moral povedati tudi sinu, da ne bi na svojo roko povzročil kakšne nesreče.

Dan se je nagibal v večer. A ni še bila tema, ko so nenadoma pridrveli Nemci in tesno obkolili tisti del vasi, kjer je prejšnji večer pokalo. Ljudje so se prestrašili, Ravnikovec in njegov sin Janko pa se nista mogla otrestiti groze.

Kaj bo z ranjenem? In če pridejo zdaj ponj partizani, bodo spet žrtve!

Oprezala sta, da bi kje videla Filipa, a tega ni bilo na spregled. Tema je skrivala vse poti.

Eden izmed njih je že hotel proti gozdu, da bi ustavil in opozoril partizane, toda nihče ni vedel, odkod bodo prišli. Pokazalo se je tudi, da je bila njihova hiša že v obroču.

Morda bo Filip našel kako rešitev, se je tolažil Ravnikovec.

Nemci so se zdaj zagnali po hišah. Preiskali so tri in hkrati stikali tudi po skednjih. Najdalj so se zadrževali na Filipovem, pa tudi Ravnikovecvega niso zgrešili. V njihovo hišo pa jih ni bilo, le pred njo in okoli nje so šarili.

Vse je bilo le igra! Prišli so natanko pred Medvedovo skrivališče, odbrskali nekaj sena in s pripravljenim orožjem v rokah kričali:

— Predaj se, bandit, če ne te bomo pokončili!

Nihče ga ni poklical z dogovorjenim znamenjem, kajti Filip jim tega raje ni povedal. Kdo ve, če se spet ne bo kaj zataknilo.

Nekaj časa ni bilo slišati ničesar in poveljujoči policist je spet zarjul in pozval k predaji. Tega morajo dobiti živega.

V seneni odprtini je zasumelo. Tja je bilo uprtih več svetlih snopov žepnih svetilk. Pokazala se je Medvedova glava. Čudno! Zakaj se je pokazal? Se je mar vdal?

Ko je že čakal, da bodo prišli iz bataljona, kakor mu je zatrdil Filip, in je na podu zaropotalo, je bil še bolj presenečen, ko je ugotovil, da so prigmeli Nemci.

Ko bi ga iskali sami, bi prišli že podnevi. Zdaj, zvečer je to lahko samo zaradi izdajstva!

Toliko je še ugotovil med bolečinami, ki so bile vse hujše. V nogi mu je kljuvalo, da bi rjul. Nemara je bila že zastrupljena, čeravno jo je Filip razkuževal z žganjem.

Pozivi na predajo so mu odvzeli velik del bolečin. Njihove svetilke so ga poiskale. Sicer pa ni bil tako globoko. Kak meter.

Saj bi ga lahko ubili takole, pa nočejo. Radi bi ga ujeli živega!

Občutek, da je prišel njegov konec, mu je vrnil nekaj moči.

(SE NADALJUJE)

OKTOBER V TUNIZIJI

CELODNEVNI IZLET V PRESTOLNICO

Izlet v glavno mesto Tunis zapusti na vsakega izreden vtis, zato nam ni bilo žal žrtvovati vsega dne, čeprav je utrjujoča vožnja z avtobusom vse prej kot prijetna. V teh avtobusih, torej kompletni DC-9, vsi do zadnjega, smo žrtvovali tudi zadnje dinarje in se odločili za to, več kot 180 km dolgo pot tja in nazaj.

Že navsezgodaj smo se, opremljeni s fotografskimi aparati in kinokamerami, naložili na avtobuse, ki so nas čakali za hotelom. Jutro je bilo sveže, seveda, v primerjavi z vročimi dnevi, na nebu pa so se gromadle sive gmote oblakov, kar nam je dajalo upanje, da na poti ne bo tako strahotno vroče. Osamljene kapljice dežja, ki so blagodejno kapljale po razgretem asfaltu, so marsikoga premotile, da si je v prtljago stlačil dežni plašč, nekaj pesimistov pa se je opremilo tudi z dežniki. Tunizijskim šoferjem je moralo to naše početje izgledati zares smešno, ker so se muzali in si najbrž mislili — tujsi so, naj jih Alah razume in jim oprosti. Bodo že videli šejtana, da bo kar kapljalo od njih. Še predno smo se dobro zapodili po široki glavni cesti proti Tunisu, ni bilo na nebu niti krpic oblaka, sonce je neusmiljeno peklo skozi stekla avtobusa, da smo se kar pilepili na sedeže. Banjaluških hudomušnežev seveda tudi tokrat ni minila dobra volja, toliko prej, ker jim je uspelo, da so prišli v skupino, ki jo je vodila brhka zagrebška vodnica Višnja. Mladen, njen kolega,

je namreč prevzel na sebe druga avtobusa, česar nihče ni zavidal izletnikom, ki jih je vodil. Preslabe izkušnje so imeli z njim in njegovo redkobesednostjo.

Višnja je bila pravo nasprotje svojega šefa. Ljubko je navrgla nekaj vedrih domislic, da bi nas koj v začetku spravila v dobro voljo in začela govoriti o vsem, kar nas je kot tujsce v Tuniziji utesnili zanimati. Vso pot, ki je trajala poldrugo uro, do glavnega mesta, je imela na svojem sedežu poleg voznika v rokah mikrofona in pripovedovala, da se nam je revica že kar smilila. Dolžnost dobrega voznika je očitno razumela dobesedno, ker je bila šele začetnica.

Ob enakomernem brnenju avtobusa in šumenju vetra skozi odprto lino na krovu, je bilo njeno pripovedovanje prav prijetno, zato smo si marsikaj tudi zapisali v note, da bi ne izgubili zanimivih podatkov iz spomina. Kdo ve, kdaj pride prav takšen podatek, pa čeprav bi ga končno lahko izpisal tudi iz knjig. Navsezadnje pa smo se podali na pot, da bi kaj videli in zvedeli. Ko danes zapisujem vtise s teh potovanj, na osnovi beležk, ki sem jih naredil takrat, šele prav dojamem vse, kar sem videl in občutil. Zdaj šele docela razumem marsikaj, čemur na poti nisem pripisoval posebnega pomena. Novice iz Tunizije, ki jih prinaša časopisje, me nehotno vedno bolj zanimajo. Dežela, kjer sem preživel nekaj lepih dni, mi je postala blizu in domača, zato rad obujam spomine in vedno znova želim zvedeti čimveč o tem, kaj se dogaja v njej.

OBETAJOČ RAZVOJ

Po površini (okoli 156.000 kvadratnih kilometrov) sodi Tunizija med najmanjše severnoafriške arabske države. Zaradi svoje trdne družbene in upravne ureditve, predvsem pa zaradi odprtosti, sodi med najbolj napredne in civilizirane na kontinentu. Njena prostorska majhnost se kaže v primerjavi s sosednjimi državami, podobno kot naša južna sosedna Albanija. Od severa na jug meri nekaj nad 800 km, od skrajnih vzhodnih obal do goratih zahodnih meja pa manj kot 400 km. Vzhodna obala

se z osrednjim trebušastim delom pravokotno spušča na jug do Libije in s pravilnim otokom Džerbo predstavlja celovit turistični pas, kjer se je v zadnjem desetletju razvil sodobni rivierski turizem. O bujni vegetaciji, kristalno peščenih plažah in čistem morju je bilo že govora, prav tako kot o gradnji naj-sodobnejših hotelskih in drugih turističnih objektov. Pri vsem tem pa ambiciozni Tunizijci svoje obale niso oskrnili z neokusnimi betonskimi kolosi in z umazanimi lukami. Vešče in premišljeno so gradili in še vedno grade v svojem arabsko mavrskem slogu, skromno in načrtno. Našim urbanistom in arhitektom bi najbrž ne bilo odveč, ko bi se začeli zgledovati po tunizijskih.

Severozahodni del Tunizije je, v nasprotju z vzhodnim in južnim, gorat. Pravo gorstvo se začne dvigati onkraj največje tunizijske reke Medžerdže, ki predstavlja naravno mejo, in hkrati deli sever na dve skoraj enako veliki polovici. Več vrhov dosega višino 1.500 m, najvišji Džebel Čami pa je visok celo 1.544 m. Kljub hribovju pa so prečne komunikacije zelo dobre. Glavna cesta iz Tunizije na zahod se pri mestu Medžez-el-Bab v dveh smereh vzporedno prebija v Alžirijo, na severni vzporednici se ločijo ceste tudi na sredozemsko obalo, z južne pa proti Sahari, te se globlje v notranjosti spremenijo v navadne karavanske poti. Zaenkrat v ta nenaseljena prostranstva, razen redkih tujem, turisti še niso zašli.

Tudi na severozahodnem delu je vegetacija dokaj bujna. Ob vzhodni gora so gozdovi plutovec, evkaliptusov in drugega drevja, sicer pa je oljčnih nasadov in vinogradov manj kot ob obali in na jugu. Problem predstavlja pomanjkanje vode, ki pa ga država z velikimi vlaganji vse bolj uspešno rešuje. Zlasti po neodvisnosti so zgradili več jezov na rekah in sistem sodobnih namakalnih naprav. Tako oskrbujejo z vodo številne oljčne in trtne nasade, kar se močno odraža v gospodarstvu Tunizije, predvsem pa v njenem izvozu. Uradna statistika kaže, da imajo v osrednjem in južnem delu države nad 30 milijonov oljčnih dreves in nad 50.000 hektarjev urejenih vinogradov.

PROGRAM DELA
OBČINSKE
KONFERENCE ZKS

Občinska konferenca ZKS Jesenice je pred kratkim sprejela okvirni program dela. V njem predvidevajo, da se bodo do septembra prihodnjega leta sestali najmanj štirikrat. Na teh sejah bodo ocenili in obravnavali predvsem:

- politično situacijo v občini, delovanje OO ZK in organov občinske konference ter organiziranost ZK in gibanje članstva;

- uresničevanje kadrovske politike v občini, politiko štipendiranja, usmerjanje v poklice ter planiranje kadrov;

- javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu in nadaljnjo aktivnost za preobrazbo družbeno ekonomskih ter samoupravnih razmer na vseh nivojih v občini;

- varnostne razmere in obrambne priprave v vseh sredinah v občini ter nadaljnjo aktivnost na področju ljudskega odpora in družbene samozasčite;

- prizadevanja pri uresničevanju stališč in sklepov ZK ter drugih družbenopolitičnih organizacij na področju kulture in

- ostala aktualna vprašanja ter probleme, za katere bodo dale pobudo osnovne organizacije ali višji organi ZK.

B.

USPELA AKCIJA
ZBIRANJA
ENODNEVNEGA
ZASLUŽKA

Po poročilih, ki so jih poslali občinski sveti Zveze sindikatov, smo v naši republiki v prvem krogu solidarnostne pomoči, v višini enodnevnega zaslužka zbrali na zbirnem računu rdečega križa Slovenije in na drugih računih za obnovo Posočja več kot 126 milijonov dinarjev, ali 115 odstotkov predvidene vsote. V tem znesku pa je upoštevana tudi vrednost gradbenega in drugega materiala, ki so ga prispevali delovni kolektivi.

V jeseniški občini so presegli predvideno vsoto enodnevnih zaslužkov za več kot 35 odstotkov, v radovljjski pa za 24 odstotkov. Tako je jeseniška občina na 12. mestu med slovenskimi občinami, ki so dale svoj prispevek. Največ je doslej prispevala občina Ajdovščina, ki je presegla predvideni enodnevni zaslužek kar za 115 odstotkov.

Hkrati pa teče v občinah tudi že druga solidarnostna akcija, ko naj bi delovni ljudje prispevali tudi drugi enodnevni zaslužek za Posočje. Tudi v tej akciji se je v jeseniški občini odzvalo že precej delovnih organizacij, društev, krajevnih skupnosti in posameznikov.

R.

ŠTEVILO GOSTOV
V JESENIŠKI OBČINI

V letošnjem letu je bilo v prvih osmih mesecih v jeseniški občini največ gostov iz naše republike, sledijo pa gostje iz Hrvaške in Srbije.

V prvih osmih mesecih letos je bilo največ gostov iz Zvezne republike Nemčije, skoraj 18.000, v primerjavi s prvimi osmimi meseci lani, se je njihovo število povečalo za tri odstotke, nočitev pa za 20 odstotkov. Sledijo gostje iz Nizozemske, vendar se je njihovo število zmanjšalo za 17 odstotkov, nočitev pa so se povečale za devet odstotkov, v primerjavi s prvimi osmimi meseci lani. Tudi število italijanskih gostov se je zmanjšalo, v prvih osmih mesecih letos jih je bilo kar za 21 odstotkov manj. Sledijo pa gostje iz Velike Britanije in Avstrije, tudi njihovo število se je zmanjšalo, število nočitev pa se je povečalo le pri gostih iz Velike Britanije.

R.

AKTIVNO
SODELOVANJE
V RAZPRAVAH
O SAMOUPRAVNIH
SPORAZUMIH SIS

V petek, 29. oktobra dopoldne, je bil v sejni dvorani skupščine občine Jesenice posvet predsednikov delavskih svetov organizacij združenega dela, predsednikov svetov delovnih skupnosti, direktorjev organizacij združenega dela ter predsednikov sindikalnih organizacij, na katerem so obravnavali priprave za sklic zborov delavcev, v zvezi s sprejemanjem samoupravnih sporazumov planov razvoja družbenih dejavnosti do leta 1980 v jeseniški občini in republiki.

Samoupravni sporazumi samoupravnih interesnih skupnosti bodo v javni razpravi od 10. novembra do 10. decembra. V tem času jih bodo v

organizacijah združenega dela temeljito obdelali in dali svoje pripombe na razvoj skupne porabe in občini. To pa bo hkrati tudi priložnost za uresničevanje samoupravnih pravic delavcev, ki so nosilci ekonomske in politične moči. Pri tem gre za zavestno usmerjanje dela in razvoja v družbenih dejavnostih, ki so sestavni del združenega dela, hkrati pa se tako res neposredno uresničuje menjava dela z delavci v družbenih dejavnostih.

To pa bo tudi priložnost, da delavci v razpravah povedo, kakšne so tiste potrebe, ki so nujne, in pregledajo, kaj so doslej storili na tem področju dela in koliko so bili res prisotni pri odločanju o skupni porabi v občini.

R.

PETA SEJA
SKUPŠČINE
DELEGATOV
KS JAVORNIK-
KOROŠKA BELA

V sredo, 26. oktobra, je bila v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku peta seja skupščine delegatov krajevnih skupnosti Javornik - Koroška Bela. Ker je bila na dnevnem redu razprava o delegatskem sistemu v krajevni skupnosti, so se seje udeležili tudi člani delegacije krajevnih skupnosti v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine Jesenice ter člani splošne delegacije SIS.

Bistvenih pripomb k poročilu o poslovanju krajevnih skupnosti ni bilo, zelo živahna pa je bila razprava o delegatskem sistemu. Poročilo o opravljenem delu v prvi polovici mandatne dobe sta skupščini posredovala Stane Torkar, vodja splošne delegacije SIS, in Edi Cenček, vodja delegacije krajevnih skupnosti. Sprejet je bil sklep, da bodo še v tem mesecu pripravili ustrezno poročilo o opravljenem delu, ker že začenjamo prvo fazo priprav na volitve, ki bodo v prvi polovici leta 1978. Poročilo bodo posredovali občinski konferenci SZDL Jesenice.

Skupščina delegatov KS je bila seznanjena tudi s stanjem priprav za izgradnjo otroškega vrta na Koroški Beli. Poročala je članica IO skupnosti otroškega varstva in predsednica odbora za izgradnjo otroškega vrta na Koroški Beli Marina Pekolj. Zdravko Noč iz zavoda za urbanizem in stanovanjsko poslovanje pa je posredoval pismo poročilo, iz katerega so razvidne naloge, ki naj bi jih opravili že v prihodnjem obdobju.

Največ kritičnih pripomb je bilo namenjenih vzdrževanju cest, še posebej ceste v Javorniški rovi, ki je v izredno slabem stanju. Tajništvo krajevnih skupnosti so naročili, da ponovno posreduje pri komunalnem podjetju Kovinar na Jesenicah, ki opravlja vzdrževalna dela in skrbi tudi za nadzor opravljenih del pri vzdrževanju cest v krajevni skupnosti.

Ob sklepu seje so se strinjali s predlogom predsednika izvršnega odbora krajevnih organizacij SZDL Stanka Podobnika o nekaterih razrešitvah in imenovanjih v organe krajevnih samouprave.

LOVCI V BOJU
Z GARJAVOSTJO
GAMSOV

Po loviščih lovskega društva Kranjska gora že tri leta garjavost uničuje gamse. Za preprečevanje te nalezljive bolezni, ki jo prenaša srbec, so pri gorenski lovski zvezi ustanovili poseben štab. V torek, 26. oktobra, so v zvezi s tem problemom sklicali v Gozd Martuljku sestanek lovcev lovskih dručin Jesenice, Dovje in Kranjska gora. Udeležila sta se ga tudi predsednik lovške zveze Slovenije Rade Pehaček in ekspert Valentinčič. Med nekaterimi je namreč vladalo mišljenje, da je za uničenje bolezni treba odstraniti vse gamse. Na sestanku pa so se dogovorili, da je treba nadaljevati z dejavno službo, kjer je še ni, pa le-to vpletati ter odstraniti vse bolne primerke. Mnenja so bili, da bodo le na ta način zredčili in odpravili vrste bolnih, najbolj trdni gamsi pa bodo ostali za nadaljnji zarod.

Pri vsem tem je spodbudno to, da se ta nevarna bolezen še ni prenesla preko Belce v lovišče Dovje - Mojstrana ali še naprej proti Jesenicam. Menijo, da je bolezen prišla iz sosednje Italije ali Avstrije.

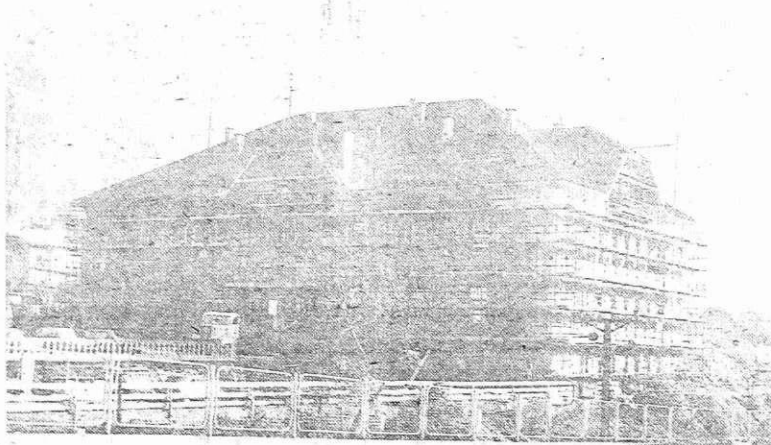
B.

PIONIRJI SO SE
POKLONILI
SPOMINU PADLIH

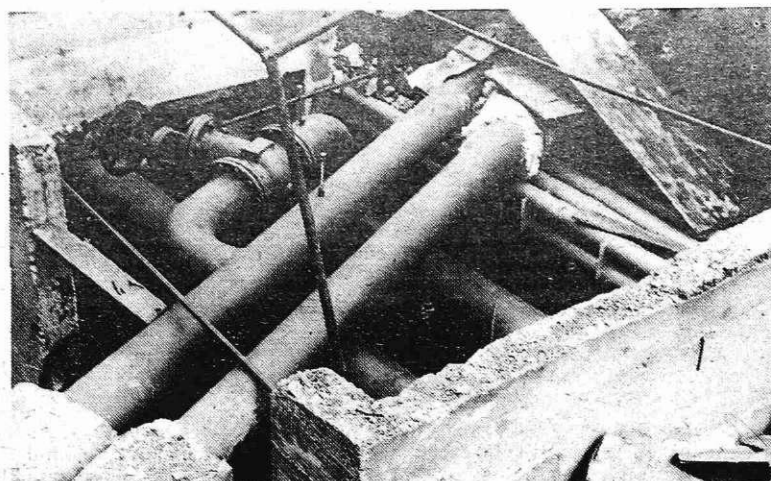
Malo je dni v letu, ki so posvečeni preteklosti in tistim, ki so delali in živeli nekoč. Tak dan je dan mrtvih. Na ta dan gremo s starši na grobove svojcev, kot pionirji pionirskega odreda Jožeta Zupana-Ježka na Koroški Beli pa obiščemo še 19 obeležij NOV v naši bližnji okolici. Vse leto ima vsak razred na skrbi eno spominsko ploščo in ob prvem novembru še posebno skrbimo za to, da ne ostanejo pozabljene in zanemarjene. Pionirji so prinesli rože in sveče. Tudi v park talcev na Koroški Beli in ga uredili po svojih skromnih močeh.

Na sam prvi november pa smo se spomenu padlih poklonili s kratko komemoracijo. Godba je zaigrala žalostinko, pionirji in številni drugi krajanji pa smo se zamislili ob njihovi veliki žrtvi. Zavedamo se, da je naša dolžnost ohraniti spomin na padle. Spoštujemo njihovo borbo, žrtvovali so življenja zato, da mi danes živimo v miru in v svobodi. Sončen jesenski dan je bil za nas dan spominov nanje.

Nataša Čop
7. razred osn. šola
Koroška Bela

Tito's dom na Jesenicah »dobiva novo obleko«

Prejšnji teden so delavci IMP Ljubljana v sodelovanju z delavci toplotne energije Železarne pri gimnaziji priključili nov toplovod na že obstoječe omrežje in preizkusili delovanje istega.

V torek, 2., in v sredo, 3. novembra, so se sešli vsi trije zbori občinske skupščine na ločenih sejah, na katerih so sprejeli odlok o priznanjih občine Radovljica, dopolnilni odlok o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po okoliših za zbor združenega dela OS, obravnavali poročilo o uresničevanju programa komunalnih del do 30. septembra 1976. leta, predlog srednjeročnega programa vodovodnega in kanalizacijskega omrežja v občini in predlog za obdobje 1976 - 2000, predlog samoupravnega sporazuma o združitvi v OZD Komunalno gospodarstvo Radovljica in osnutek odloka o obveznem prispevku za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav v občini, osnutek odloka o lokalnih in nekategoriziranih cestah v občini ter imenovali ravnatelja in predstavnika OS v svet zavoda M. Langusa v Kamni gorici.

Na 29. seji komiteja OK ZK Radovljica, 25. oktobra, je tekla razprava o izvajanju sklepov 14. seje OK ZK. Največ pozornosti je bilo v razpravi deležno poročilo delovne skupine, ki jo je komite imenoval za preučitev samoupravne organiziranosti v trgovskem podjetju Murka Lesce. Ugotovili so, da je kolektiv Murke v času razprav o osnutku zakona o združenem delu opravil pomembno delo na notranjem samoupravnem organiziranju in poslovnem sodelovanju z drugimi OZD s področji trgovine. Spregovili so tudi o nalogah ZK pri uveljavljanju ustavne vloge SZDL in o delu komunistov v njeni frontni organiziranosti v občini.

Na 12. seji predsedstva OK SZDL, 27. oktobra, je bila osrednja točka dnevnega reda razprava o izhodiščih finančnega programa in razvoja samoupravnih interesnih skupnosti v občini. Na seji so sprejeli akcijski program za nadaljnje usklajevanje in spremljanje srednjeročnih planov SIS na področju družbenih dejavnosti in določili roke za izvedbo vseh nalog.

Koordinacijski odbor za planiranje pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je v četrtek, 28. oktobra, ob 9. uri sklical v sejni dvorani OS posvet predsednikov delavskih svetov in osnovnih organizacij sindikatov ter direktorjev vseh delovnih organizacij za območje Begunj, Kropa, Lesce, Podnart in Radovljice. Ob 13. uri pa je bil v dvorani GG Bled posvet za predstavnike delovnih organizacij za območje Bleda in Bohinja. Spregovili so o nalogah pri izvajanju akcijskega načrta spremljanja srednjeročnih planov SIS družbenih dejavnosti in nalogah strokovno poslovnih organov za izvajanje republiške akcije usklajevanja srednjeročnih planov.

V ponedeljek, 25. oktobra, so se, v okviru programa usposabljanja nerazporejenega prebivalstva iz obrambe in zaščite, začela predavanja o protipožarni zaščiti in o družbeni samozasčiti. Predavanja bodo sklenili do konca novembra v vseh OZD in TOZD, kjer jih niso opravili špomaladi, in v vseh 20 krajevnih skupnostih v občini.

V petek, 29. oktobra, je bil ob 10. uri najprej sestanek predsedstva občinske skupščine s predsedniki skupščin in izvršnih odborov SIS, ob 12. uri pa 21. seja koordinacijskega odbora za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora o skupni porabi. Na obeh sejah so obravnavali predloge skupne porabe za SIS v obdobju 1976 - 1980 in se odločili, da doslej sprejete stopnje rasti sredstev za SIS vsako leto zmanjšajo še za 5 % pod predvideno rastjo družbenega proizvoda. Na sejah so potrdili akcijski program za nadaljnje usklajevanje srednjeročnih planov SIS.

Predsedstvo OK ZSMS je v dogovoru s koordinacijskim odborom za odnose z zamejskimi Slovenci, zdomci in drugimi jugoslovanskimi narodi sklenilo, da bo v nedeljo, 14. novembra, na dan prestavljanja naših manjšin v Avstriji organiziralo pred hotelom Grajski dvor v Radovljici veliko protestno zborovanje. K udeležbi so povabili poleg mladine tudi vse ostale občane in člane družbenopolitičnih organizacij.

V četrtek, 4. novembra, bo ob 17. uri v kulturnem domu na Bohinjski Beli posvet predstavnikov glasila slovenskih občin Občan s predstavniki KS in DPO Bohinjska Bela, na katerem bodo sodelovali tudi predstavniki vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta OS in načelnika za gospodarstvo in urbanizem. Beseda bo tekla o problematiki prostorskega načrtovanja in izvajanju sprejetih stališč s tega področja v KS, o razvoju kraja, zaščiti okolja in varstvu spomenikov NOB.

Kot vsako leto, so bile tudi letošnje žalne slovesnosti ob dnevu mrtvih ob zelo dobri udeležbi mladine in drugih občanov v vseh krajih radovljjske občine. Osrednja komemoracija je bila v Begunjah in v Dragi, pri grobovih talcev.

V okviru programa idejnopolitičnega usposabljanja komunistov in članstva SZDL je v torek, 27. oktobra, ob 19. uri v Lescah govoril za širši politični aktiv komentar zunanje politične redakcije RTV Ljubljana Drago Košmrl o pomenu političnih stališč 5. konference neuvrščenih dežel v Colombo.

Od 4. do 6. novembra je Delavska univerza Radovljica v sodelovanju s komitejem OK ZK priredila v prostorih hotela Alpe-Adrija v Radovljici uvodni seminar za kandidate in novo sprejete člane ZK, za katerega se je prijavilo 85 slušateljev. Na programu so ustaljene teme po programu komisije za idejnopolitično usposabljanje komunistov pri OK ZKS.

Sredi oktobra so dijaki, člani OO ZSMS Solskega centra Radovljica, in predstavniki OK ZSMS s predsednikom Jakom Porom obiskali v vojašnici na Bohinjski Beli novojake, ki so prišli na služenje vojaškega roka v tem mesecu. Vojaki so v govoru izrazili željo, da bi čimbelj spoznal kraje in delovne organizacije radovljjske občine, kar jim bodo omogočili na OK ZSMS. Dogovorili so se tudi o možnosti skupnih oblik sodelovanja na političnem, kulturnem in športnem področju.

Svet KS Radovljica je lani sklenil pogodbo s cestnim podjetjem Kranj, da bo v celoti asfaltiral Gregorčičev, cesto v Brezovju. Vendar kljub večkratnemu posredovanju KS, razen beton-asfaltnih podlage še letos niso dokončno položili vrhnjega sloja asfalta. Za stroške asfaltiranja so krajanji sami prispevali sredstva, zato upravičeno neopodujajo. Tako eno od naših slabotnih točk na svet KS Radovljica, ki pa ne more positi leta, če zaradi neodgovornosti cestnega podjetja Kranj, o tem, ko svet KS razpravlja na prihodnji seji.

Na predlog komunalne komisije pri KS Radovljica je svet KS soglašal s projektom za ureditev dnevne ceste na radovljjske pokopališče po cesti Svobode, kjer bodo odkupili Burcejevo hišo in jo porušili. O nameravani gradnji poti preko porušene hiše morajo pridobiti zaradi zemljiškega reda tudi soglasje ZTP Ljubljana.

V novem naselju v Gradnikovi ulici v Radovljici splošno gradbeno podjetje Gorenje Radovljica zaključuje s gradbenimi deli zadnjih dveh ISO-SBAN blokov s 58 stanovanji. Prvi blok za člane nekaterih delovnih organizacij in občan, ki bodo upravičeni dobiti stanovanja iz sklada za družbeno pomoč pri stanovanjski skupnosti, bo vseljil že za praznik republike, drugi pa ob koncu leta.

Za prebivalce prizadetega Posočja in delavce, ki delajo na odstranjevanju posledic potresa v KS Ladra - Smast, sta folklorna skupina DPD Veriga Lesce in narodnozabavni ansambel Gorenje iz Radovljice prejšnjo nedeljo, 24. oktobra, priredila brezplačno kulturno zabavo prireditve. Domačini so goste navdušeno sprejeli. V imenu vseh se jim je zahvalil, na sklepni slovesnosti ob izgradnji 28 montažnih hiš, predsednik KS Pavel Skocič.

Podobno kot na Bledu so tudi v Bohinju turistični delavci v okviru Turist biroja že objavili program in cenik za zimsko sezono. Nočnine v zasebnih sobah bodo do 5. januarja 1977 veljale od 45 do 60 din, od takrat naprej do 30. prila pa 40 do 55 din. Vsi dnevni obroki v hotelih bodo na voljo po ceni od 85 do 105 din. Pripravili so tudi turistični paket, ki velja za več kot tri dni bivanja v zasebnih sobah, ki poleg vseh pensijskih storitev vključuje tudi karto za žičnice na Voglu in Koblj in znaša dnevno 215 din.

Na osnovi pravilnika o podeljevanju priznanj Kulturne skupnosti Radovljica - Linhartove plakete, je izvršni odbor Kulturne skupnosti prejšnji teden razpisal prijave za letošnje nagrade, ki jih lahko predlagajo vse kulturne in družbenopolitične organizacije, društva, ustanove in OZD. Rok za prijave je 10. november. Po pravilniku podeljuje vsako leto na Linhartovi proslavi tri srebrne Linhartove plakete.

V 1976. letu se je vpisalo pri Knjižnici A. T. Linhart Radovljica, v vseh 16 krajevnih knjižnicah 1.189 članov - rednih bralcev. Razveseljiv je podatek, da je večina delavcev in delav iz neposredne proizvodnje, poleg teh pa 328 učencev osnovnih šol, 242 dijakov srednjih šol, 85 študentov, 50 upokojencev in prav toliko gospodinj.

Muzejsko galerijski odbor pri Kulturni skupnosti Radovljica je v Sivčevi hiši pripravil zanimivo razstavo keramičnih in steklenih umetniških izdelkov avtorice Ljubice Ratkajec-Kočice iz Rogaske Slatine. Otvoritev razstave je bila v petek, 29. oktobra, na ogled pa bo do 7. novembra.

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica je razpisala občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju, ki bo od 14. do 21. novembra na kegljišču hotela Grajski dvor v Radovljici. Vse OO sindikata bodo lahko do 3. novembra prijavile moške in ženske ekipe, manjše OO pa tudi mešane ekipe.

TRIVIALNA LITERATURA MED SOCIALNOSTJO IN VREDNOTENJEM

III. PSEVDOTRIVIALNI LJUBEZENSKI ROMAN

Trivialna literatura paberkuje po stopke, situacije, seže, ki so se že uveljavili v umetniški literaturi in se največkrat že iztrošili. Motivno in idejno pa izhaja tudi iz lastne tradicije, ki sega daleč nazaj. Literarna znanost in sociologija literature kot pomožna veda sta v dvomih, kam postaviti začetke trivialne literature. Če uporabimo sociološke kriterije in se naslonimo na spoznanja sociologije kulture, tako da obravnavamo trivialno literaturo kot del masovne kulture, potem spada ta literarna produkcija v čas kapitalistične družbenoekonomske formacije, ko se razvije tudi literarni trg z vsemi tržnimi mehanizmi. S stališča literarne znanosti je odločitev težja, saj poznamo podobne tekste že za časa baroka, tudi poznega srednjega veka, ko, po izumu tiska, založniki pošiljajo med ljudi viteške romane in ljudske knjige. Upoštevati pa moramo tako socialna dejstva kot vrednostne sodbe, saj je trivialna literatura usodno določena po obeh.

V zadnjem desetletju tudi slovenske založbe zalagajo trg s številnimi teksti, ki jih avtorji običajno poimenujejo z nazivi glavnih junakinj. Tako poznamo celo vrsto Angelik, Katarin, Marian, Stefani, Deborah, med jugoslovanskimi pa Deborah, Čarovnico z Griča Marije Jurić-Zagorke. To so obširni teksti, izhajajo v več knjigah, v boljši vezavi in nikakor niso poceni. Po zunanjem videzu torej ne sodijo v trivialno literaturo. Pač pa jih lahko vsebinsko ovrednotimo kot manjvredne, namerjene zgolj zabavi. Za te tekste lahko postavimo osnovni model, iz katerega bo tudi razvidno, zakaj jih imenujemo psevdotrivialne ljubzenske romane.

Dogajanje se odvija po shemi, ki je med tekstom skupna, kompozicija se drži skupnih zakonitosti, prav zato je tak model možno postaviti:

1. Čas in kraj dogajanja: Pomembni zgodovinski dogodki, revolucije, prevariti (Na primer, v Deborah je to obdobje kraljice Elizabete II., boj kralja Henrika IV. za oblast v Franciji.).

2. Glavna junakinja je v dogajanje usodno zapletena, je psevdogodovinska oseba, ves čas v stiku z zgodovinsko izpričanimi osebami, opravlja pomembne politične misije.

3. Njena borba za ljubzensko srečo: Ša mladoletna, največkrat sreča idealnega moškega. Prav politične razmere ju ločujejo, tudi hudobni ljudje. Na koncu se seveda srečno združita.

4. Erotični, tudi pornografski elementi: V nasprotju z drugimi podvrstami ljubzenskega romana (zdravniški roman, ženski roman), kjer so erotični odnosi zabrisani, v teh tekstih prevladuje svobodna ljubezen. Dovoljena je celo menjava partnerjev. Glavno junakinjo tu pa tam posilijo, mrcvari jo kakšen sadist in podobno. Opisi erotičnih scen se že približujejo pornografiji: natančna deskripcija spolnih organov in spolnega akta, tudi perversnosti.

5. Socialni izvor in status junakov: Dosledno so plemiči, lahko iz nižjega plemstva, vendar se ženske s poroko povzpnejo v višji sloj. Umetniških vrednosti v teh tekstih ni, tudi estetskih ne. Mogoče bi bilo slednje poiskati v stilu, ker pa so teksti prevedeni, se tudi stilni elementi zabrisajo. Še iz prevodov lahko razberemo, da je jezik vsakdanji, primerjave, metafore in druge podoče pa oguljene. Edino fabula in moralno zrahljani opisi dražijo domišljijo. Pa tudi občinstvo samo ne zahteva drugih kvalitet.

Psevdohistorični ljubzenski roman se naslanja na tradicijo, ki sega daleč v preteklost. Že antični ljubzenski romani poznajo podobno shemo (Ljubimca se spoznata, potem pa najrazličnejše sile razdružujejo, usoda ju vodi od enega konca sveta na drugega, dokler ju ne poveže v zakonu.). Druge podobnosti med obema zvrstema pa ni. Kar primerjajte Angeliko in čudoviti Longosov pastoralni roman Dafnis in Hloa, ki je preveden tudi v slovensčino! Še Petronijev Satirikon (ki je prav tako preveden) je, kljub drzni (homo)eroti, popolno nasprotje teh neumetniških spačkov, katerih edini namen je doseči čimvišjo naklado in čimvečji dobiček.

Tesneje pa je psevdohistorični ljubzenski roman povezan z baročnim historično-galantnim romanom (ali, kakor ga imenujejo Nemci, z dvorskim romanom). Tudi v slednjih je dogajanje postavljeno v zgodovino, junaki so izmišljeni in povezani z resničnimi, zgodovinskimi osebami, njihov končni cilj pa je prav tako

združitev v zakonu, kar pa dosežejo šele po dolgotrajnem trpljenju. Vse to si je psevdohistorični ljubzenski roman sposobil pri svojem baročnem predniku, delno pa povzel tudi po obširni romantični produkciji zgodovinskih tekstov na nižji, zabavni ravni. Novi so le erotični in pornografski elementi, ki so se izpod pulta v pornoshopih prebili v nekoliko bolj cenjeno literaturo. Ta prodor pa je povezan z uveljavitvijo svobodne ljubezni v vseh drugih oblikah literature in umetnosti nasploh.

Pojasnili smo že, zakaj imenujejo te tekste psevdogodovinske in ljubzenske romane, na koncu se vprašamo še, zakaj se je zanje uveljavil tudi naziv roman. Roman pomeni za poprečnega bralca vendar velike tekste 19. stoletja, kot so jih pisali Balzac, Stendhal, Tolstoj, Dostojevski... Kar naenkrat pa pristajamo na to, da je roman tudi tisti pogrošni zveščic na pulu ali dva dolžinska metra Marijan in Deborah. Ne da bi poskusili postaviti novo definicijo romana ali uporabiti eno od že znanih, menimo, da se je

tu ponovno uveljavil stari pomen romana, ki je bil v veljavi do romantike in je, v nasprotju z epom ali tragedijo, pomenil le lažje, zabavno čtivo. Kajti šele romantika je v teoriji in v estetiki postavila roman na prvo mesto in s tem spodbila ep. Tako, na primer, je za Mihaila Bahatina roman še edina nedokončana in nekanonizirana literarna zvrst, ki je nenehno v nastajanju in v spreminjanju. Mogoče je prav trivialni roman ena njenih razvojnih oblik.

PRIPIS:

Avtorica sestavka prosi vse tiste, ki imajo morda doma stare zveščice izpred vojne, pa naj bodo to Turkovi, mohorjevi, Gabrščkovi ali snopiči v Fišerjevi založbi, ali knjige, ki sta jih izdajali Cankarjeva in Vodnikova družba, naj se, če so jih pripravljene prodati, oglasijo na uredništvu Železarja ali pa sporočijo svoj naslov, da jih obišče na domu.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Ferdinand CELINE: **Potovanje na konec noči**. Cankarjeva založba 1976. (Zbirka STO ROMANOV.)

Navadno v tej rubriki ne poročamo o knjigah, ki izidejo v zbirki Sto romanov. To so v večini primerov dela, ki jih pravi ljubiteljske dobre knjige poznajo že iz poprejšnjih izdaj. Konec koncev jih priporočajo že samo dejstva, da so jih uvrstili med »sto najboljših«. Le tu in tam izide med njimi delo, ki ga ne poznamo od prej, še redkeje naletimo na pisatelja, ki bi bil slovenski beroči publiki neznani. Za avtorja pričujoče knjige pa lahko trdimo, da ga med našimi bralci pozna komaj kdo, čeprav bi ga morda morali poznati glede na izjemno velik pomen njegovega dela v razvoju francoske in sploh moderne evropske proze.

Sele ko preberemo ta roman, nam postanejo razumljive nekatere težnje v sodobnem romanopisju. To, kar se je splošno v **Potovanju na konec noči** namreč poznajo iz tretje roke, iz del Célinovih nadaljevalcev in njihovih posnemovalcev. Za kakšne težnje tu gre? Poskusimo jih vsaj približno naznačiti. Morda bi zadoščalo, če omenimo dve bistveni potezi te pocelinske proze. Prva je nihilizem (v odnosu do idej in do vrednot, ki naj bi bile veljavne brez ozira na konkretnega človeka); druga je opuščanje pravil lepega in dobrega pisanja na vseh ravneh — od jezikovne do kompozicijske. Menda se nikomur pred Célinom ni tako posrečilo uvajanje pogovornega jezika v umetniško prozo. (Ob tem je treba kajak izreči priznanje tudi prevajalcu Madžareviču). Na drugi strani pa se je s Célinom roman vrnil tja, kjer se je začel — k preprostem nizanju dogodkov kakor pri Don Kihotu.

Prejle smo postavili Célinea v tesno zvezo z modernistično prozo, ki ji lahko očitamo, da je usmerjena proč od človeka. No, pri samem viru sploh ne kaže tako. Še tako zagnan humanist bo v **Potovanju** zlahka našel človeka, sicer ne pocukranega, ampak v bolj surovem stanju. Temeljna poteza tega romana je, da nam kaže neko zelo subjektivno skušnjo, kar se izraža konec koncev tudi v tem, da je zgodba pripovedovana v prvi osebi.

Pred sabo imamo osebo glavnega junaka Ferdinanda Bardamuja, ta pa je po svoji življenjski poti, še bolj pa po svojem značaju presenetljivo podoben pisatelju samemu — če mu ni že skoraj enak. Nekateri navedbe v uvodni študiji, pa tudi nekatere Célinove lastne izjave sicer tej ugotovitvi (na videz) nasprotujejo. Po Célinovih lastnih besedah naj v tem romanu ne bi bilo resnice. To pa je, na kratko rečeno, zelo relativno. Tega romana pravzaprav sploh ne moremo razumeti ne doživeti drugače, kot da gre tu za resničnega človeka in za njegovo stisko. In za to, kam ga bo ta njegova stiska pripeljala. Ta pustolovščina, to je tisto, kar nas pritegne, tako, da smo mu pripravljeni slediti v **Potovanju skozi noč** do konca, do zadnje strani, do dna.

Če si ne bi mogli umisljati, da gre za »resničnega« človeka (ki je obenem enkrat in dvojniki vseh nas), bi nas že stokrat prej odvrglo od branja vse tisto zlo, vsa tista beda, ki se nam na tej poti ponuja. Da bo to bolj razumljivo, razložimo še dokaj preprosto prispodobno, ki se skriva v naslovu: »Na konec noči« — to bi se lahko reklo tudi »do dna človeške bede« ali pa, spet malo drugače, »do samega sebe, do gola in neolepšanega človeškega bistva«. To dvojje gre nekako vzporedno.

Pa bodimo bolj konkretni. Rekli smo, da gre za življenjsko izkušnjo

nekega Bardamuja. Mož je na začetku romana priča, kako vse lepe patriotske ideje doživijo popoln polom v krvi in blatu fronte (v prvi svetovni vojni); se potika do konca vojne po lazareti (ker je doživel živčni zlom), po vojni pa se odpravi najprej v kolonijo in potem še v Ameriko; se potem spet vrne v dobro staro Evropo, došutudira, postane zdravnik in v nekem pariškem predmestju zdravi reveže in drobne buržuje: ob tem pa se vedno bolj potrjuje v svoji osnovni značajski drži, (ki se lahko zdi nekomu cinčni, drugemu pa spet preprosto človeška); končno pa pristane kot zažena eksistenca — kot zdravnik v eni izmed zakotnih privatnih umobolnic.

Vse to, kar smo tu našli, se skoraj do pike ujema s pisateljevo življenjsko potjo. Spet smo omenili pisateljev nihilizem. Kako je s to rečjo? Eno izmed temeljnih stališč, ki jih Céline izraža v tem romanu je, (da citiramo pisca uvodnega eseja Madžareviča): »smisla življenja ne kaže iskati zunaj njega samega«. V njem smo — to je v romanu večkrat povedano — razpeti med užitek in smrt. Treba je priznati, da se avtor sploh ne dela lepega, ne v svojem, ne v junakovem imenu. Vedno si pripisuje manjvredne nagibe, če že mora priznati, da je storil kaj dobrega. Zraven pa vidimo, da je vsekoli obrnjen navzven, v življenje, k drugemu človeku.

Iz vsega Bardamujevega dejanja in nehanja je razvidno, da poleg omenjenih določil — »užitek in smrt« — spada k človeškemu generičnemu bistvu še nekaj tretjega: zavest — ali bolje rečeno nepremagljivi gon človeške solidarnosti. To se pokaže že v Bardamujevem odnosu do revnih pacientov, predvsem pa v njegovem prijateljevanju z nekim nesrečnejšem, ki mu je pisatelj podelil pomenljivo ime Robinson. Robinson, se pravi samotni človek. Ta Robinson se je prilepil na Bardamuja že na fronti, ko sta skupaj bežala, potem pa mu je sledil povsod kot senca in mu povzročal težavo za težavo. Bardamu se ga skuša otresti, vendar mu nekaj brani, da bi se ga dokončno znebil. In tako ga ta Robinson, možak brez prave zaposlitve, ki je po eni plati težko bolan, po drugi pa tako iztrujen, da gre načrtno v najbolj umazan zločin, kot senca spremlja do konca romana: z Robinsonovo smrtjo pridemo »na konec noči«.

JESENIŠKI UPOKOJENCI V OKTOBRU

Poletje je mimo in prav zato je treba poskrbeti za živahnost jesen. Mirovanje ni zdravo, še bolj škodljivo pa je za starejše, česar se zavedamo tudi jeseniški upokoјenci. V domu je vsak dan zelo živahno, še posebno pa na balinišču za domom.

Redni mesečni posveti vsega članstva, ki so vedno zelo dobro obiskani, so zelo pestri. Na teh posvetih obravnavamo pomembne družbene akcije, kot je posojilo za ceste, čeprav je med nami bolj malo soferjev. Z večjim razumevanjem smo pristopili k zbiranju finančne pomoči za Posočje, saj je bilo v kratkem času zbranih 20.000 dinarjev. Še vedno pa prispevke sprejemamo Čeprav prispevki niso veliki, pa vendar kažejo na humanost in solidarnost upokoјencev.

Na zadnjem sestanku smo že organizirali večer s sporedom »poka-

Rekonstrukcija ceste prvega reda od Javornika do doma TVD Partizan se bliža koncu

O STATUTU KOMUNALNE SKUPNOSTI

Sporazum o ustanovitvi komunalne skupnosti v občini Jesenice je že sprejet in potrjen. Zato so delovne organizacije v teh dneh prejele predlog statuta te skupnosti. Predlog statuta bodo dali v razpravo na prvi seji skupščine. Vse delovne organizacije na področju občine pa naj bi pred sejo obravnavale vse zadeve, ki so pomembne in bodo sodile v pristojnost komunalnih skupnosti, ter določile delegata, ki jih bo zastopal v tej skupnosti.

Konstituantna seja skupščine bo predvidoma konec novembra. Vse delovne organizacije so dobile skupaj s predlogom statuta tudi obrazec zapisnika, na katerem bodo, poleg določenega delegata, najkasneje do 20. novembra sporočile tudi svoje pripombe na predlog statuta.

Iz predloga statuta povzemamo, da bo imela bodoča samoupravna komunalna skupnost vse tiste naloge, ki jih določa zakon. Pri opravljanju nalog pa bo lahko komunalna skupnost ustanavljala tudi širše zveze ali združenja ter stopala v različne oblike sodelovanja. Predlog statuta pa določa, da mora komunalna skupnost sodelovati z vsemi tistimi interesnimi skupnostmi, ki delajo pri izgradnji naselij, upravlja vodno gospodarstvo, promet in energetiko, stanovanjsko gospodarstvo, ceste ter varujejo zrak in okolje.

Skupščina komunalne skupnosti bo imela, tako kakor vse ostale skupščine, dva zbora — zbor uporabnikov in zbor izvajalcev. Ker je krog uporabnikov komunalnih storitev zelo širok, bodo sestavljali zbor delegatov zastopniki krajevnih skupnosti, temeljnih in drugih organizacij združenega dela in zastopniki vseh ostalih interesnih skupnosti. Vsaka krajevna skupnost bo delegirala v zbor delegatov komunalne skupnosti po dva delegata — se pravi, da bodo imele krajevne skupnosti 22 delegatskih mest. Delavci iz organizacij združenega dela pa bodo delegirali 13 delegatov. Predlog statuta seveda natanko določa, kako se volijo delegati v krajevnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela.

Ker bo delo komunalne skupnosti dokaj razvejano, določa predlog statuta, naj bi imela skupščina naslednje odbore:

- odbor za oddajanje in urejanje stavbnih zemljišč,
- odbor za kanalizacijo in oskrbo z vodo ter javno čistočo,
- odbor za promet,
- odbor za cestno gospodarstvo,
- odbor za komunalno energetiko in komunalno oskrbo in
- odbor za parke, zelenice, pokopališča, javne spomenike in turistično komunalno.

Predlog statuta natanko določa, kako bodo sestavljeni odbori in kako številni bodo, poleg tega pa razčlenjuje tudi področja in naloge v njihovi pristojnosti.

Za skladen in čim hitrejši razvoj bo sprejemala skupnost dolgoročne

in srednjeročne načrte. Načrte bo sprejemala skupščina skupnosti, pri sprejemanju pa bodo enakopravno odločali uporabniki in izvajalci. Poleg tega pa bo imela skupnost svoje letne in dveletne načrte dela za posamezna področja.

Ker se bo zbiral pretežni del sredstev skupnosti na osnovi plačil za določene proizvode in storitve, bo skupščina skupnosti, ob potrjevanju investicijskih načrtov, potrjevala tudi cene komunalnih storitev, seveda v skladu s politiko cen, ki jo bo določala občinska skupščina.

Vsi kratkoročni delovni načrti — to so enoletni in dveletni delovni programi — bodo morali imeti zagotovljene vire financiranja. Zato lahko pričakujemo, da bo še vedno tako, da bodo vanje vnašali, na osnovi razpoložljivih sredstev, najnujnejše naloge. Vse svoje delovne načrte bo skupnost dajala v javno razpravo vsem ustanoviteljem. Predvideno je, da bo imela skupnost možnost najemati tudi kredite, da bi tako hitreje in učinkoviteje izvrševala naloge.

Z ustanovitvijo komunalne skupnosti se približujemo zaključevanju kroga urejanja javnih zadev po načelih nove ustave. Komunalna skupnost je v sklopu samoupravnih interesnih skupnosti ena tistih, ki jo delovni človek kot občan nemara najbolj potrebuje, najbolj želi v njej sodelovati in je najbolj prizadet, če na tem področju osnovne stvari niso urejene. Saj, recimo, oskrba z vodo, energija in podobno sodijo v okvir temeljnih človekovih potreb. Zato pričakujemo, da bodo razprave v krajevnih skupnostih in še zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela o predlogu statuta bodoče komunalne skupnosti dovolj temeljite, da bo že v času pred ustanovitvijo skupnosti razčiščenih večina dilem tega tako pomembnega področja.

NE BI SE SMELO DOGAJATI

Jožeta Vrhovnika so v častitljivi starosti 75 let pospremili na njegovi zadnji poti 20. oktobra ob 15.50 izpred mrliške vežice na Blejski Dobravi. Ob tem zadnjem slovesu so svoji namenili pokojniku godbo na pihala. Da bi se pihalni orkester jeseniških železarjev zanesljivo udeležil pogreba, so orkester naročili dva dni prej in istega dne plačali zanj poseben avtobus.

Z velikim začudenjem so svoji ob 15.55 sprejeli obvestilo člana orkestra, da se njihov orkester še ni zbral! Potrti in razočarani svoji ostali pogrebi so tako v mučni tišini pospremili pokojnika do odprtega groba.

Ob tem neljubem dogodku se svoji ogorčeno sprašujejo, zakaj jim pihalni orkester Jeseniških železarjev ni vendar sporočil dan prej ali vsaj istega dne dopoldne, da ne morejo priti? Kajti, pravijo svoji, v zadnji minuti res ni bilo mogoče ničesar več storiti, najmanj pa, da bi zaprosili pevski zbor, da bi pokojniku zapel ob odprtem grobu!

Ob tem dogodku, ki najbrž ni edini, bi se odgovorni morali zamisliti, kajti pihalni orkester bi se moral avnati po dogovoru z naročnikom, oziroma se takoj jasno izreči o sodelovanju ali nesodelovanju. V nasprotnem lahko mirne duše označimo delovanje orkestra, ki zavzema skupni interes in se tiče nas vseh, za neodgovorno in nemoralno.

Tomaž Iskra

SKUPNOST POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA O SVOJIH OBVEZAH DO ZAVAROVANCEV IN O NAČRTIH

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, organizirana za področje SR Slovenije, zagotavlja vsem zavarovancem - 780.752 (v juliju 1976) - in njihovim svojcem pravico do starostne, invalidske in družinske pokojnine - 201.949 (v juliju 1976). Zavarovancem zagotavlja tudi pravico do poklicne rehabilitacije in zaposlitve z ustreznimi nadomestili za primer izgubljenosti ali zmanjšane delovne zmogljivosti, kot tudi v primeru ugotovljene neposredne nevarnosti za invalidnost, v zvezi z delom na določenem delovnem mestu. Dalje zagotavlja pravico do denarnega nadomestila za primer telesne okvare, pravico do dodatka za pomoč in postrežbo, do varstvenega dodatka in druge pravice, opredeljene v zakonu in v splošnih aktih skupnosti.

To naj bi bil kratek povzetek nalog samoupravne interesne skupnosti pokojninskega zavarovanja v SRS, katero tvori 90 delegatov iz 60 slovenskih občin. Kot izvršilni organ obstaja 11-članski izvršilni odbor. V vseh 60 občinah pa delegati, izvoljeni v osnovnih organizacijah, delegirani za vsako zasedanje konferenc sproti, tvorijo občinske konferenčne delegate. Te konference imajo po veljavnih samoupravnih aktih samo izvoljenega predsednika.

Konferenco za področje občine Jesenice predstavlja okoli 14.000 aktivnih zavarovancev (to število se stalno menja) in, po stanju v oktobru letos, 4231 upokojencev. Ta konferenca se je doslej sestala devetkrat, za sredo, 11. novembra, ob 11. uri, pa predsednik sklicuje že 10. sejo konference.

Na tej seji bodo, v skladu z zadol-

žitvijo zadnje seje, poslušali poročilo predsednika invalidske komisije I. stopnje - senat Jesenice, o vzrokih, ki pogojujejo invalidnost, ter poročilo službe izpostave skupnosti o številu invalidov v občini. O tej aktualni problematiki bomo naše bralce obvestili prihodnjič.

Konferenca bo v nadaljevanju seje razpravljala tudi o obširnem gradivu (po številu točk), ki bo kasneje obravnavano na skupščini skupnosti.

Iz tega gradiva je vsekakor treba omeniti predlog samoupravnega sporazuma o osnovah srednjeročnega načrta skupnosti za obdobje 1976 do 1980. Vsebinsko tega načrta lahko preberete v prilogi Železjarja.

V nadaljevanju bo govora o poslovanju skupnosti v letu 1976 in o izhodiščih za leto 1977. Ocena tega stanja je naslednja:

Izdatki	1976	1977 v milij. din	Indeks 1976/1977
Denarne dajatve - skupaj	6.385.5	7.547.5	118.2
za rehabilitacijo in zaposlovanje za prispevke (zdrav. zavarovanje, upokoje, otroški dodatek, stanovanjski prispevek)	207.1	264.1	127.5
Za izvajanje zavarovanja	924.7	1.087.9	117.6
Skupaj	7.649.1	9.050.8	118.4

Večji izdatki so predvideni za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ker skupnost želi, prav z večjim poudarkom na rehabilitaciji, zmanjšati priliv invalidskih pokojnin.

Iz teh podatkov pa je razvidno tudi, da skupnost, v skladu z analizo o gmoletnem položaju upokojencev ter v skladu z družbenim dogovorom, predvideva s 1. 1. 1977 akontirano povečanje pokojnin za 12 odstotkov, in to vseh pokojnin enotno, s tem, da bo dokončni obračun povečanje spomladi 1977, ko bodo znani podatki o povečanju osebnih dohodkov zaposlenih v Sloveniji v letu 1976, nasproti letu 1975. V skladu s povečanjem pokojnin bodo povečane tudi invalidnine, dodatek za pomoč in postrežbo, varstveni dodatek. Na novo bo postavljen mejni znesek najmanjših pokojnin.

Za nadaljnji razvoj samouprave na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja je nastala potreba po spremembi in dopolnitvi statuta ter sklepa o ustanovitvi ter delovnem področju službe skupnosti. V skladu z določili ustave bo skupnost ustanovila odbore zavarovancev, ki bodo delovali kot izvršilni organi skupnosti pri konferencah delegatov v občinah. Ti odbori bodo v bodoče odločali o stvarih iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, na prvi stopnji.

Poleg že navedenega, bo konferenca razpravljala tudi o socialni varnosti borcev NOV in o nalogah skupnosti, v zvezi s tem:

- o štetju zavarovalne dobe, s povečanjem delavcem na delovnih mestih elektrolize aluminija in dimnikarjem,

- o samoupravnem sporazumu o merilih in postopku za ugotavljanje lastnosti invalidne osebe,

- o samoupravnem sporazumu o gradnji in sanaciji centra za rehabilitacijo ter varstvo slepih in slabovidnih v Škofji Loki ter

- o solidarnostnem združevanju sredstev sklada za gradnjo domov in stanovanj upokojencev.

Prav iz teh zadnjih točk dnevnega reda konference je jasno razvidno, da v skupnosti ni govora samo o pokojninah in invalidninah, temveč tudi življenju upokojencev in invalidnih oseb. Skupnost je na svoji zadnji skupščini že sklenila, na podlagi soglasja vseh 60 občinskih konferenc, da bo zgradila za potrebe ostarelih občanov v Posočju - v Tolminu - dom upokojencev s 120 posteljami. V znak hvaležnosti za to solidarnostno združevanje sredstev stanovanjskega sklada upokojencev Slovenije v letih 1976 in 1977, so se upokojenci na prizadetem območju obvezali ta dom poimenovati »Dom solidarnosti upokojencev Slovenije«. To

pot pa se bomo dogovorili o solidarnosti sodelavci pri izgradnji posebnega oddelka v domu v Škofji Loki, v trajni uporabi za starejše slepe in slabovidne osebe iz SR Slovenije. V ta namen naj bi pokojninski sklad upokojencev v letu 1978 solidarnostno prispeval pet odstotkov svojih sredstev. -ko

NAMESTO CVETJA IN VENCEV NA GROB UMRLIH SO DAROVALI

Po obvestilih, ki jih je prejel gradbeni odbor za izgradnjo mrliških vežic na Blejski Dobravi, so namesto cvetja in vencev na grobove umrlih svojcev in prijateljev, z odkupom namenskih vrednostnih bonov, darovali v sklad za dokončno izgradnjo pokopališča v preteklem trimesečnem obdobju:

Ivanka Kozar - 100 din ob rojstnem dnevu pokojne mame Jerce Merlak, Marija Lukar - 50 din za pok. Karla Kozarja, Pavli in Tone Skrt - 300 din za pok. Karla Kozarja, Ivanka Kozar - 100 din za pok. Valentina Lukana in 400 din za pok. moža Karla-Romija; hišni svet Titova 82 Jesenice - 150 din za pok. Karla Kozarja, stanovalci bloka Bokalova 15 Jesenice - 260 din, Slavka Demšar - 300 din za pok. Slavka Seračevića, krajevna skupnost Plavž - 500 din za pok. Cvetka Praprotnika, krajevna skupnost Javornik - Koroška Bela - 500 din za pok. Cvetka Praprotnik, sodelavci TOZD Valjarne železarne Jesenice - 1.770 din za pok. Julijana Brumata, podjetje Zarja Jesenice - 300 dinarjev za pok. Staneta Drobniča in občinska konferenca ZKS Jesenice - 500 din za pok. Slavka Seračevića.

V akciji prodaje vrednostnih bonov pa sta v namenski sklad vplačali: krajevna skupnost Plavž - 21.360 din in krajevna skupnost Podmežaklja 840 din. Vsem vplačnikom, ki so namesto cvetja in vencev darovali ter namenili sredstva v sklad za dokončno ureditev mrliških vežic se gradbeni odbor iskreno zahvaljuje.

ZAHVALA

Sodelavcem valjarne 2400 se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moje mame.
Ivan Špoljar

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata raziskovalnega oddelka se najlepše zahvaljujem za razumevanje in deljeno denarno pomoč.
Franc Polak

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 6. novembra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta

**SAMOPOSTREŽNA
TRGOVINA ZARJA**
(bivši železniški konzum),
Titova 7.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in starega očeta

ANDREJA ŠVEGLJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste se poslovlili od njega in ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje in darovali cvetje.

Vso hvaležnost izrekamo zdravnikom in ostalemu osebju jeseniške bolnice, kakor tudi sosedom, ki so nam priskočili na pomoč v najhujšem času.

Hvala vaščanom in kolektivom ELIM za denarno pomoč, posebno zahvala tov. Francu Trevnu in Jaku Svetinu za poslovlilne besede v imenu ZB in SZDL, kakor tudi pevcem DU Javornik - Koroška Bela ter hruščanski godbi.

ZALUJOČI: žena Francka, hčerka Cvetka, sinova Drejko in Vinko z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža in očeta

FRANCA MULEJA-SULJOTA

se iskreno zahvaljujem vsem njegovim soborcem, prijateljem in znancem, ki so se poslovlili od njega, mu darovali vence ter nama izrekli ustno ali pisмено sožalje.

Posebno se zahvaljujem zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za njihovo požrtvovalnost in trud pri zdravljenju.

Najlepša hvala občinskemu odboru ZB NOV Jesenice, krajevni skupnosti ZB NOV Plavž, osnovni organizaciji ZK, občinski konferenci ZSMS, Planiki Breznice, VVZ Jesenice, sodelavcem plinske in vodne energije, vsem soborcem za častno stražo in vsem praporščakom, ki so se s prapori poklonili njegovemu spominu.

Hvala vsem govornikom za iskrene poslovlilne besede, pihalnemu orkestru Jeseniških železjarjev, posebno pa pevcem, kateri so zapeli njegovo najljubšo pesem.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

ZALUJOČI: žena Stana in hčerka Vida

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drugega sina, moža in očeta

JANEZA PREŽLJA

se zahvaljujem vsem, ki ste nam v tem žalostnem trenutku kakorkoli pomagali. Posebno zahvalo izrekamo osebju pneumološkega oddelka na inštitutu za pljučne bolezni in TBC Golnik, predvsem primariju dr. Dragu Prliju in dr. Mariji Jankarjevi za trud, da bi ga ohranili pri življenju.

Najlepša hvala tudi njegovim sodelavcem iz obrata strojnih delavnic, obratu HVZ, FRS, nabavnemu sektorju, vsem govornikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, poklonjene vence in cvetje. Hvala vsem, ki ste ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena, hčerki, mama in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage žene, mame in stare mame

ANTONIJE ŠPOLJAR

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, pevcem in znancem, ki so jo tako polnoštevilno spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje.

Vsem prisrčna hvala.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob prezgodnji, boleči izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA BERNARDA

iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala za cvetje in govorniku za njegove tople besede. Hvala dobrim sosedom, posebno zahvalo dolgujemo sestanovalcem vseh treh blokov, ki so nam na kakršenkoli način pomagali in stali ob strani.

ZALUJOČI: žena, sin z družino, sestra in ostalo sorodstvo.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

6. novembra ameriški barvni risani film RACMAN PAJA IN PAJDAŠI, ob 15. uri.

6. in 7. novembra ameriški barvni film Z DRUGE STRANI PLANINE, ob 17. in 19. uri. Režija Larry Pearce, v glavni vlogi Marilyn Hassett.

8. in 9. novembra egiptčanski barvni film BEDUINKA V RIMU, ob 17. in 19. uri. Režija Mohamed Salman, v glavni vlogi Samira Tenfi.

10. novembra ameriški barvni film RDEČI GUSAR, ob 17. in 19. uri. Režija Robert Siodmal, v glavni vlogi Burt Lancaster.

11. novembra ZAPRTO.

12. novembra ameriški barvni film MAFIJA, ob 17. in 19. uri. Režija Leopoldo Torre Nilsson, v glavni vlogi Alfredo Alcon.

13. in 14. novembra angleški barvni film JAZ, PETKO, ob 17. in 19. uri. Režija Jack Gold, v glavni vlogi Peter O'Toole. Film je bil prikazan na Festu 76.

KINO PLAVŽ

6. in 7. novembra egiptčanski barvni film BEDUINKA V RIMU, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. novembra ameriški barvni film Z DRUGE STRANI PLANINE, ob 18. in 20. uri.

10. novembra ZAPRTO.

11. novembra ameriški barvni film NAVARONSKA TOPOVA, ob 17. uri in 15 minut in ob 20. uri.

12. novembra ameriški barvni film RDEČI GUSAR, ob 18. in 20. uri.

13. in 14. novembra španski barvni film PET BLAZIN ZA ENO NOČ, ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

6. novembra ameriško-angleški barvni film V KREMLJIH LEVA, ob 20. uri.

7. novembra angleški barvni film SREČANJE NA OCEANU, ob 20. uri.

10. novembra egiptčanski barvni film BEDUINKA V RIMU, ob 20. uri.

13. novembra ameriški barvni film Z DRUGE STRANI PLANINE, ob 20. uri.

KINO DOVJE - MOJSTRANA

6. novembra ameriški barvni film ALICE NE STANUJE VEČ TU. KAJ, ob 19.30.

7. novembra ameriško-angleški barvni film V KREMLJIH LEVA, ob 19.30.

13. novembra egiptčanski barvni film BEDUINKA V RIMU, ob 19.30.

PROGRAM DRSANJA IN DRSALNIH PRIREDITEV

V ŠPORTNEM PARKU V PODMEŽAKLJI DO ČETRTRKA, 11. NOVEMBRA

REKREACIJSKO DRSANJE:

- za telezarno Jesenice:

petek, 5. novembra, od 20. do 22. ure;

za javnost:

petek, 5. novembra, od 10.30 do 12.30 ure,

sobota, 6. novembra, od 14. do 16. in od 17. do 19. ure,

nedelja, 7. novembra, od 14. do 16. in od 17. do 19. in od 20. do 22. ure,

četrtak, 11. novembra, od 10.30 do 12.30.

GORENJSKA LIGA:

petek, 5. novembra, od 22.15 do 23.45 Kokrica,

sobota, 6. novembra, od 19.30 do 21. Jesenice II,

nedelja, 7. novembra, od 7.30 do 9.00 Jesenice I in od 9.15 do 10.45 Blejska Dobrava,

ponedeljek, 8. novembra, od 22. do 23.30 Blejska Dobrava,

torek, 9. novembra, od 22. do 23.30 Trzin,

četrtak, 11. novembra, od 22. do 23.30 Ljubno.

Iz pisarne SD Jesenice

NOVI VPLAČNIKI PRISPEVKOV ZA IZGRADNJO POKOPALIŠČA NA BLEJSKI DOBRAVI

V preteklem trimesečnem obdobju se je, z vplačili novih prispevkov za izgradnjo mrliških vežic na Blejski Dobravi, skupni znesek vplačil povečal za 412.170 din. Tako je bilo po zadnjem finančnem poročilu z dne 14. oktobra t.l. skupno vplačanih 8.352.422,95 din prispevkov.

Iz delovnih organizacij in ustanov so svoje prispevke vplačali: podjetje Kovinoservis, Jesenice - 16.400 din, železarski izobraževalni center Jesenice - 19.600 din in podjetje Iskra Kranj - Elektromehanika - obrat telefonskih enot na Blejski Dobravi - 130.000 din.

Iz vrst zasebnih obrtnikov in svobodnih poklicev pa so obveznosti do vplačil prispevka poravnali le štirje obrtniki, in sicer: Ivan Capuder, Je-

senice - 1.200 din, Jože Žerjal, Jesenice 200 din, Franc Kosir, Jesenice - 1.000 din in Stane Vovk, Jesenice - 1.200 din.

Zirom na to, da je tudi v tem letu slab odziv zasebnih obrtnikov, saj je od 1000 podpisnikov le 54 obrtnikov vplačalo svoj prispevek v preteklem letu, letos pa le sedem obrtnikov, je gradbeni odbor že v mesecu juniju naslovil na predsedstvo združenja zasebnih obrtnikov pismo s prošnjo, da akcijo za vplačilo prispevka pospeši. Zadnji pregled vplačil pa kaže, da predvidena in od predsedstva združenja obljubljena akcija ni uspela.

Vsem vplačnikom prispevkov se gradbeni odbor tovariško zahvaljuje.
CE

SPORAZUM O FINANCIRANJU SMUČIŠČ V KRANJSKI GORI

Vsak zimskošportni center, če je le količjak razvit, se poteguje za to, da bi pritegnil čim več atraktivnih športnih in drugih prireditev. Tako je v Evropi in tako je tudi pri nas. Zimskošportne prireditve so turističnim središčem potrebne, ne le zato, da se ime njihovih krajev pojavlja v največjih časnikih in televizijskih hišah po svetu in ne le za poživitev monotonega turističnega ritma, pač pa tudi za preizkušanje lastnih organizacijskih in drugih moči.

Zato ni čudno, da se je Kranjska gora že zelo zgodaj potegovala za mednarodno tekmovanje v slalomu in veleslalomu za evropski in svetovni pokal. Letošnje tekmovanje bo tako že šestnajsto po vrsti.

Vendar sta priprava in izvedba vsakoletnega tekmovanja, zaradi tega, ker je za takšna tekmovanja narejenega v kraju še zelo malo, večkrat odvisna od velikanskih naporov prirediteljev in pogosto tudi od precejšnje sreče z vremenom, snežnimi razmerami in ostalim. Pred leti je bila zgrajena za tekmovanje v Kranjski gori nova tekmovalna proga, imenovana Bukovnik, ki pa ni dokončana, in sta zato voda ter erozija v letih opravili svoje.

V prihodnji zimski sezoni bosta v Kranjski gori dve veliki mednarodni tekmovalni. 21. decembra bo tradicionalno XVI. tekmovanje za pokal Vitranca, za svetovni pokal, februarja pa bo evropsko mladinsko prvenstvo v alpskih disciplinah. V Kranjski gori so se odločili, da bodo s skupnimi močmi uredili del nove bukovniške proge. Dela bodo veljala 1.255.000 dinarjev. Za celotno ureditev te proge, ki bi veljala blizu pet milijonov dinarjev, seveda ni na voljo dovolj denarja, čeprav bi se odva-

lila precejšnja skrb organizatorjem tekmovalja, če bi bila urejena vsa proga. Da bi zbrali za letošnje urejanje potrebna sredstva, so izdelali samoupravni sporazumi, ki naj bi ga podpisalo 16 delovnih organizacij združenega dela, ki bodo prispevala potrebna sredstva. Sporazum vključuje vse tiste delovne organizacije, ki opravljajo svojo poslovno dejavnost na področju Kranjske gore. Višina prispevka je bila za vsako delovno organizacijo sporazumno določena, glede na obseg prometa in poslovnega uspeha, ki ga dosega v Kranjski gori. Ker bodo podpisniki sporazuma zbirali denar deset let, je določeno, naj bi najeli premostitveni kredit pri Ljubljanski banki, enota Jesenice, znatna sredstva pa bo prispevala tudi hotelska delovna organizacija Gorenjka, oziroma njena temeljna organizacija Žičnice.

Z zbranim denarjem bodo razširili in uredili tekmovalno progo. Uredili in odstranili bodo nekatere kritične točke in zgradili dovoljno pot na zgornji del smučarske proge. TOZD Žičnice Kranjska gora pa je prevzela nalogo, da bo poskrbela za vso potrebno dokumentacijo, sklenila pogodbo z izvajalci del, organizirala nadzor nad izvajanjem del, prevzela progo in pripravila obračun ter poročilo o opravljenih delih vsem podpisnikom sporazuma. Podjetje za zgradbo hudoornikov bo opravilo vsa dela na tekmovalni progi do konca novembra.

Doslej je sporazum podpisala že dobra polovica podpisnikov. Med njimi so vsi tisti, ki bodo prispevali največje zneske, in tako je že mogoče trditi, da je financiranje del zagotovljeno.
Z.

KAM JUGOSLOVANSKI HOKEJ?

RAZMIŠLJANJE OB JUBILEJNEM DRŽAVNEM PRVENSTVU V HOKEJU NA LEDU

Oktober se je začelo jubilejno, trideseto državno prvenstvo v hokeju na ledu. Že v uvodu lahko napišem, da letošnje prvenstvo ne bo dostojno tega jubileja, še več, naš hokej stagnira. Vzrok za to je nedvomno več, to stagniranje pa hitro opazi skorajda sleherni ljubitelj te športne panoge.

V tridesetletnem razvoju jugoslovanskega hokeja sta se uspela obdržati na vrhu le dva kluba, in sicer Olimpija in Jesenice. Preostali klubi so v tem razvoju nihali v kakovosti, zadnja leta pa je več kot očitno, da je njihova kakovost izredno padla. Spomnimo se časov, ko je Partizan nasul jeseniškim hokejistom po dvajset ali več golov. Pa danes? Vse skupaj se je zasukalo v prid Jesenicam, saj Partizan daleč ni več dorašel hokejski igri naših igralcev. Tukaj velja spomniti na letošnji zaostali tekmi med Partizanom in Jesenicami za jugoslovanski pokal. Gledalci smo videli medlo predstavo, boljše rečeno, igro mačke z miško. Na igrišču so gospodarili Jesenice, drugi finalist Partizan pa je prikazal slabšo igro kot kakšen tretjerazredni klub. Po končani tekmi smo bili priča še enemu dogodku, ki je marsikoga presenetil. Skromna podelitev pokala našim hokejistom je dokončno zaokrožila, kot že rečeno, medlo hokejsko predstavo. Marsikdo med majhnim številom gledalcev na tribuni niti ni vedel, da gre za finalno tekmo za jugoslovanski pokal. Človek ob takšnih doživetjih nehoti dobi vtis, da se lovorice osvajajo in predajajo kot na kakšnem obratnem sindikalnem prvenstvu.

Naj se povrнем nazaj k letošnjemu jubilejnemu prvenstvu. Dogajanja so prav gotovo kot vsako leto osredotočena na prvo zvezno hokejsko ligo, v kateri je letos pet moštev. Glavni vlogi v ligi seveda spet igrajo edino dva kluba Olimpija in Jesenice. Prav v zadnjem TV žetniku so se ponorčevali iz prve zvezne hokejske lige, češ da ostala moštva igrajo v ligi pač zato, da je prvenstvo lahko vsaj malce zanimivo. To je tudi na žalost res, saj morda edino Medveščak lahko ogrozi (z minimalnimi možnostmi) obe najboljši moštvi. Tukaj je treba reči, da si je Medveščak dvignil letošnji nivo z dvema starejšima igralcema, med njimi tudi z dolgoletnim igralcem jeseniškega moštva Albinom Felcem. Prav na račun tega igralca so v letošnjem prvem spopadu med Medveščakom in Jesenicami v Zagrebu hoteli napraviti senzacijo, ki pa je Zagrebčanom spodletela. V tamkajšnjih hokejskih krogih so upali, da bo tako okrepljeno moštvo sposobno ponovno poseči v borbo za

najvišji naslov. Tudi športni tisk je senzacionalno napovedal morebitno presenečenje, predvsem pa je poudarjal, da bo proti svojemu nekdanjemu klubu zaigral Albin Felc. Pa tudi drugače je bilo o njem izrečeno na kupe pohval, kot da je Felc ustvaril kariero pri Medveščaku ne na Jesenicah.

Tudi o Partizanu bi se dalo marsikaj napisati, seveda na prvem mestu to, da klub s takšno igro ne sodi v prvo ligo. V našem hokejskem športu se uveljavljajo čudni kriteriji pri izbiri moštev za prvo ligo, saj se v nasprotnem primeru to ne bi dogajalo. Večkrat slišimo, da se prav okrog tekmovalnih sistemov vršijo maratonske seje na zveznem nivoju, rezultat pa je navadno takšen, da ni v prid razvoju našega hokeja.

Marsikaj bi se dalo še napisati o napakah in pomanjkljivostih, ki zavirajo razvoj jugoslovanskega hokeja, jasno pa je, da bo enkrat verjetno treba spremeniti delovne metode in tudi mišljenja posameznikov, ki hokejo v imenu večine krojiti razvoj jugoslovanskega hokeja.

Janko Rabič

PARTIZAN : KRANJSKA GORA 2:3 (0:2, 0:1, 2:0)

Hokejisti Kranjske gore so, kljub dolgemu in utrudljivemu potovanju v Subotico (Beogradjani se nimajo ledu na Tašmajdanu), kjer so se pomerili z direktnim konkurentom za izpad iz prve lige, povsem zaslužen premagali Beogradjane. Tekma je bila sicer odigrana v deževnem vremenu, vendar pa to ni motilo mladih igralcev z Jesenic, da ne bi pokazali premoči in že v prvih dvajsetih minutah povedli z 2:0. Tudi v nadaljevanju so bili boljši od Beogradjanov in je čudno, da so dosegli le še en zadetek, čeprav so imeli vrsto ugodnih priložnosti. V zadnji tretjini se je rezultat krepko zasulak, saj so domačini zmanjšali na 3:2, pet minut pred koncem pa bi lahko Stojanović dosegel tudi izenačenje, vendar pa ni bil dovolj natančen.

Kljub temu pa je bila v celoti Kranjska gora precej boljša ekipa in bi po prikazani igri ter priložnostih, ki so jih imeli njeni igralci, lahko zmagała z izdatnejšo razliko.

Streli za Kranjsko goro so bili: Miha in Drago Horvat ter Kunšič. V soboto, 6. novembra, bo na sporedu drugo kolo drugega kroga, ali sedmo kolo celotnega dosedanjega državnega prvenstva, v katerem se bodo srečali: Kranjska gora : Jesenice in Partizan : Medveščak, Olimpija pa bo prosta.

D.

USPEŠNO DRŽAVNO PRVENSTVO

V soboto, 30. oktobra, je bilo v telovadnici TVD Partizan na Jesenicah, v organizaciji judo sekcije istega društva, letošnje državno prvenstvo v judu za ženske.

Na blazinah so se zbrale najboljše tekmovalke iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Vojvodine, skupaj 70 tekmovalk, ki so prikazale v dopoldanskih, popoldanskih in večernih borbah veliko borbenosti, odlično tehniko, kar pomeni, da so bile za prvenstvo dobro pripravljene.

Največ uspeha so imele na prvenstvu tekmovalke iz Vojvodine in Hrvaške, pa tudi slovenske predstavnice so se dobro borile.

V kategoriji do 52 kg je bila prva Čatoričeva (Maribor), v kategoriji do 66 kg pa Stoparjeva (Olimpija). Vukovičeva (Ljubljana) je bila druga v kategoriji do 58 kg, Babičkovičeva (Murska Sobota) pa je bila tretja v kategoriji do 72 kg.

Jesenčanki Marjeta Bizjak in Majda Papler sta nastopili v absolutni kategoriji. Paplerjeva je izgubila dve borbi, drugo s kasnejšo zmagovalko Vasovičevno (Vojvodina). Tudi Bizjakova je dvakrat stopila na blazine. Obakrat je izgubila. Največ možnosti je imela v drugi borbi, v kateri pa je nesrečno izgubila s končnim prijemom.

Vse prvouvrščene so dobile lepe pokale, drugouvrščene plakete in tretjevrščene medalje. Pokrovitelj tekmovanja je bil koordinacijski svet ZSMS železarne Jesenice.

Tekmovanje je odprl Marjan Štravs, sekretar občinske športne zveze, ki je prav tako finančno podprla tekmovanje.

Vsi udeleženci prvenstva so bili zelo zadovoljni z organizacijo tekmovanja in bivanju, za kar gre zahvala Branetu Dvoršku in celotni judo sekciji pri TVD Partizan Jesenice. Tekmovalkam in spremljeval-

cem je bilo vseh bivanje na Jesenicah in Gornjesavski dolini, škoda le, da je ves dan padel dež. Dokaz za to je tudi odločitev, da bodo desetdnevne priprave državne ženske reprezentance v Kranjski gori, ki ima za to odlične pogoje.

Tekmovanje je v celoti uspelo tako v organizacijskem kot v tekmovalnem smislu. S prikazanimi borbami so bili zadovoljni tudi številni gledalci, ki so predvsem finalne borbe spremljali v večjem številu.

-tok

Rokomet

VODSTVO PO
PRVEM POLČASU

Rokometaši Jesenic so v zadnjem kolu medobčinske rokometne lige v soboto, 30. oktobra, gostili ekipo Križ. Domačini so začeli prvi polčas zelo dobro, saj so se bolje znašli v deževnem vremenu in jim je spolkla žoga delala manj težav. V obrambi so se veliko gibali in tako nekajkrat prestregli nasprotniku žogo ter iz protinapadov dosegali zadetke. V sredini polčasa je znašala razlika štiri zadetke, vendar so jo gostje uspeli znižati na en sam zadetek. V zadnjih minutah so Jesenice spet zaigrali boljše v obrambi in tako zasluženo dobili prvi polčas s 13:11.

Sodnika Rakovec in Bašar iz Kranja sta potem po posvetu s kapetanom obeh ekip tekmo prekinila zaradi hudega dežja, pa tudi vidljivost je bila že zelo slaba. Drugi polčas tekme med Jesenicami in Križani bodo odigrali danes, v četrtek, ob 15.45 na igrišču za osnovno šolo na Jesenicah.

-tok

JESENICE : LTH 3:0 b.b.

V soboto, 30. oktobra, bi morali Jesenice odigrati prvenstveno tekmo z moštvom LTH Škofja Loka, vendar gostov iz neznanih vzrokov ni bilo. Tekmovalna komisija pri TNZ Gorenjske bo to tekmo morala registrirati po pravilniku NZJ z rezultatom 3:0 v korist Jeseničanov.

LTH : JESENICE 2:4 (0:2)

V nedeljo, 31. oktobra, je jeseniško mladinsko moštvo gostovalo v Škofji Loki, kjer je odigralo prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi mladinci in zmagało z rezultatom 4:2 (2:0).

Na zelo težkem in razmočenem igrišču so Jesenice zaigrali dobro in si že v prvem polčasu priurili odlično prednost dveh golov.

V drugem polčasu so fizično močnejši domačini, kateri so v lanskem letu uspešno nastopili v enotni mladinski slovenski ligi, uspeli doseči ravnovesje na igrišču in ublažiti poraz.

Pri Jesenicah se je zlasti odlikoval Majcenovič, ki je tudi sam dosegel vse štiri gole. Z zmago v Škofji Loki so Jesenice na odličnem drugem mestu na prvenstveni lestvici v enotni gorenjski ligi, v kateri nastopa 14 moštev.

V nedeljo, 7. novembra, gostujeta člansko in mladinsko moštvo v Bohinju, kjer bosta odigrala prvenstveni tekmi z moštvi Bohinja.

Mladinska tekma bo ob 9. uri, članska pa ob 10.30 na igrišču v Bohinjski Bistrici.

Namizni tenis

MOŠNJE : JESENICE 0:5

Namiznoteniški igralci Jesenic so v drugem kolu gorenjske lige gostovali v Mošnjah, kjer so se pomerili z istoimensko ekipo. Dvoboj ni bil najbolj zanimiv, kajti preveč očitna je bila kvaliteta razlika. Igralci Jesenic, ki so tokrat nastopili v postavi Vidmar, Legat in Matjaž Korbar, so dvoboj zlahka dobili z najvišjim možnim rezultatom 5:0. Po dve zmagi sta dosegla Vidmar in Legat, eno pa Korbar.

V naslednjem kolu, to je, danes, v četrtek, bodo zopet gostovali in to v Kranju, kjer se bodo pomerili s solidno ekipo Gumarja.

MUROVA : GUMAR (Kranj) 1:5

Igralci Murove so v drugem kolu nastopili doma, kjer so v dvorani na Murovi gostili ekipo Gumarja, prejšnjo Savo (sindikato), ki se je preimenovala in bo odslej naprej nastopala pod tem imenom. Tokrat so igralci Murove naleteli na razigrane Kranjčane, ki so jih premagali z visokim rezultatom 1:5. Precej zaslug za tako visok poraz ima Ravnika, ki je tokrat zaigral zelo negotovo in izgubil obe partiji, edini, ki se je enakovredno kosal z razpoloženimi gosti, je bil Lavtižar, ki je tudi priboril eno točko. Upamo, da ta poraz ne bo preveč negativno vplival na igralce Murove in da ne bodo zgubili samozavesti. Zato bodo imeli priliko, da dokažejo, kaj zmorejmo, že danes, ko se bodo v Škofji Loki pomerili z ekipo Kondorja.

r.f.

KROS NA POLJANAH

V torek, 26. oktobra, je šolsko športno društvo osnovne šole Prežih Voranc priredilo jesenski kros na Poljanah. Udeležilo se ga je 168 učenk in 182 učencev od petega do osmega razreda osnovne šole. Proga je bila dolga za učence 800 m, za učence pa 700 metrov.

DOSEŽNI REZULTATI:

Učenke - 5. razredi: 1. Veronika Klinar, 5a, 2. Ljuba Anastasov, 5c, 3. Cvetka Bizjak 5c itd.

6. razredi: 1. Belkisa Kantarevič, 6a, Mojca Šrkl 6a, 3. Dragica Medja, 6a itd.

7. razredi: 1. Ismeta Spahič 7b, 2. Merzinka Duratovič, 7b, 3. Matjaž Dolanc, 7a itd.

8. razredi: 1. Varja Podlipnik, 8a, 2. Sonja Rešič, 8b, 3. Asmira Crnovič 8c itd.

Učenci - 5. razredi: 1. Adin Alagič, 5a, 2. Matej Oblak, 5a, 3. Iztok Očepek, 5a itd.

6. razredi: 1. Sevlad Čatak 6a, 2. Nusret Galijašević, 6b, 3. Roman Mavsar, 6b itd.

7. razredi: 1. Renato Nedeljko, 7b, 2. Aleksander Noč, 7a, 3. Bojan Jamar, 7c itd.

8. razredi: 1. Sašo Jakšič, 8c, 2. Ljubinko Bakič, 8b, 3. Romeo Vidmar, 8b itd.

Uroš Župančič, 8. c

EKIPA MARTINARNE PRVAK ŽELEZARNE
V MALEM NOGOMETU — 1976

Pretekli teden se je končalo letošnje prvenstvo železarne Jesenice v malem nogometu. V finalu so se pomerile štiri ekipe, in sicer ekipo RTA in jeklovleka za tretje, oziroma četrto mesto ter ekipo strojnega vzdrževanja in martinarne za prvo in drugo mesto.

Na pomožnem nogometnem igrišču v Podmežakliji so se na obeh finalnih tekmah odvijali zelo zagrizeni boji, tako da se skorajda vse do konca ni vedelo, kdo bo zmagoval. Po ogorčenem boju, na čase je bilo vmes tudi malo surove igre, med ekipama strojnega vzdrževanja in martinarne, je na koncu z golom razlike (2:1) zmagała ekipa martinarne, ki je tako postala letošnji prvak železarne v malem nogometu. Drugo mesto je osvojila ekipa strojnega vzdrževanja, tretje ekipa RTA, četrta pa je bila ekipa jeklovleka. Na razglasitvi rezultatov je najboljšo ekipo pozdravil predsednik konference OOS Železarne Štefan Ščerbic in jim razdelil pokale in praktična darila.

Tudi letošnje prvenstvo je zelo dobro uspelo, saj je skupno sodelovalo na njem šestindvajset ekip iz posameznih obratov in oddelkov. Za organizacijo je poskrbela komisija za šport in rekreacijo, izvajalec prvenstva pa je bil nogometni klub Jesenice.

Košarka

ZAČETEK PRVENSTVA V SLOVENSKEI LIGI

V soboto, 6. novembra, se bo začelo prvenstvo v slovenski košarkarski ligi za člane in bo trajalo do 15. aprila. Vse tekme bodo odigrane v dvoranah in po novih pravilih, ki se uporabljajo tudi v zvezni ligi, in glede na nove sistemske spremembe, ki jih je uvedla košarkarska zveza Slovenije.

Perspektivno gledano, naj bi v slovenski ligi igrala selekcije področij in ne več klubi. Klub, ki bi bil izbran za center, bi lahko v svoje vrste potegnil brez izpisnice igralce iz ostalih klubov v regiji. Vsa ostala klubska tekmovanja pa bi se odvijala po regijah. V selekcijah naj bi igrali samo igralci, mlajši od štiriindvajset let. V letošnji sezoni je dovoljeno klubom imeti v moštvi tri igralce, starejše od petindvajset let. Končni smisel takega načina tekmovanja je v tem, da se poveča dotok mladih igralcev v ekipe in ustvari preglednost nad temi igralci, katere lahko potem zvezni ligaš brez izpisnice in s tem brez problemov vključi v svoje moštvo. Pri tem se pojavlja predvsem problem motivacije trenerjev in klubov, ki naj vzgajajo igralce za druge, medtem ko klub ne bo imel možnosti napredovanja in bodo sredstva, ki jih delovni ljudje namenijo za neki šport, ostala nepovrnjena, saj v domačem kraju ne bodo mogli gledati kvalitetnih tekem.

V letošnjem prvenstvu bo nastopilo dvanajst ekip: selekcija Pomurja, selekcija Dolenjske, Branik (Maribor), Elektro (Šoštanj), Kras (Sežana), Ježica (Ljubljana), Trnovo (Ljubljana), Domžale, Rudar (Trbovlje), Fructal (Ajdovščina), Vrhnik in Jesenice. Ker so drugo zvezno ligo povečali na dvanajst članov, se je poleg Triglava, vanjo uvrstilo tudi moštvo Celja, Gorenjska pa je ostala brez predstavnika v slovenski ligi, zato je v njej ostalo tudi moštvo Jesenic.

Trener ekipe je Marko Božič, ki bo letos tudi igral, k ekipi je pristopil tudi Janez Urbanc iz Lesc, zapustila pa sta jo Vaso Vujačić, ki igra za Maribor, in Dušan Piriš, ki je prenehal aktivno igrati. Manjka tudi Pavel Piriš, ki služi vojaški rok.

Ekipo bodo torej sestavljali: Marko Božič (24, 197), Vito Vauhnik (28, 188), Rajko Bizjak (28, 200), Žarko Lozar (22, 194), Vladimir Basta (25, 195), Mirko Janjič (17, 190), Janez Urbanc (24, 185), Miro Mišič (21, 180), Dušan Šmid (21, 175), Iztok Noč (24, 175). Kandidati za moštvo so tudi igralci iz kadetske ekipe.

Priprave potekajo že od 1. avgusta, čeprav dolgo ni bilo jasno, ali bo moštvo tekmovalo ali ne.

V tem času so odigrali več kot dvajset tekem, od tega četrtno s slovenskimi drugoligaši. Moštvo je dobro pripravljeno in homogeno, slabša točka v moštvo so centri. Napovedi niso hvaležne, čeprav igralci upajo, da ne bodo na repu lestvice. Porok za to naj bi bila predvsem dobra igra v obrambi, ki jo je trener skušal vcepiti moštvo kot njegovo glavno značilnost. Prvenstvo samo pa bo pokazalo, koliko so trener in igralci v svojih prizadevanjih uspeli.

Prvenstvene tekme bodo odigrane v novi telovadnici ob ŽIC. Ker je prostih terminov v telovadnici malo, bodo morali igralci trenirati tudi drugje, kar postavlja ekipo v neenak položaj s tistimi, ki imajo boljše delovne pogoje. Problem so tudi finančna sredstva, ki so zaradi velikega števila ekip izčrpana, tako da so igralci prvega moštva za svoj denar kupili tekmovalne copate, kar predvsem za študente ni majhen izdelek.

Kljub vsemu igralci že težko čakajo prvenstva, saj za košarko veliko žrtvujejo. Želimo jim čimveč uspeha, ki bi prinesel edino pravo nagrado — osebnostno zadovoljstvo.

Prvo tekmo bodo Jesenice odigrale v Murski Soboti proti selekciji Pomurja, naslednjo pa 13. novembra doma proti Elektri iz Šoštanja.

NI

Šah

REDNI MESEČNI
HITROPOTEZNI TURNIR
ZA OKTOBER

Premor v ligi so jeseniški šahisti izkoristili in odigrali redni mesečni hitropotezni turnir, že deveti po vrsti. Nastopilo je štirinajst igralcev. Prvo in drugo mesto sta si razdelila Kranjnik in mladinec Železnik, ki sta igrala najbolj zanesljivo. Na tretje mesto se je uvrstil veteran Korošec, ki že dalj časa ni nastopil na takšnih turnirjih, vendar se je izkazalo, da je dobro pripravljen. Četrto mesto je osvojil Krničar, sledijo pa Pavlin, Ravnik, Lužnik itd.

V skupnem seštevku za najboljšega hitropoteznega igralca je v vodstvu Kranjnik, sledijo pa Pavlin, Ravnik, Železnik, Poljanšek, Tramte, Krničar, Jan, Majtan, Zorko, Korošec, Ciuha itd. Preseneča slaba uvrstitev Zorka, toda zaradi bolezni je odigral le en turnir in ni mogel doseči več točk.

TURNIR

TRETJEKATEGORNIKOV

Vsako leto šahovsko društvo Jesenice organizira turnir tretjekategornikov. Na teh turnirjih so ponavadi borbe ostre, saj prvi trije igralci prejmejo drugo kategorijo, kar daje turnirjem še poseben čar. Tudi na letošnjem je tako, saj nastopa 14 igralcev, ki se borijo za kategorije, v vodstvu je po desetih kolih Lužnik, ki ima 8,5 točke, sledijo pa mu Kamšek, Rodman, Pejič, Makra itd. V sredo pa se je pričel turnir drugokategornikov, ki je obenem tudi polfinale društvenega prvenstva. Prvih šest igralcev s tega turnirja se bo plasiralo v finale, prva dva pa bosta osvojila prvo kategorijo.

I. SLOVENSKEGA LIGA

V prvi slovenski ligi pa Jesenice v nedeljo, 7. novembra, ob deveti uri gostujejo v Lescu, kjer se bodo pomerili z istoimensko ekipo, ki je trenutno ena najboljših in je tudi v vodstvu v ligi.

M. J.